

CBS COPENHAGEN
BUSINESS SCHOOL

SOCIETAL COMPLIANCE

*Forum for Viden og Samarbejde:
AML/CFT & FinCrime
Impact Report 2024*

Af Kalle Johannes Rose

*Hvad sker der,
når vi samler over 100
af Danmarks mest
engagerede mennesker
indenfor bekæmpelsen
af hvidvask,
terrorfinansiering
og organiseret
kriminalitet?*

Forord

Hvidvasksekretariatet skønner, at kriminelle hvidvasker for omkring 68 milliarder kroner om året i Danmark. Det reelle tal er formentlig endnu større.

Hvidvaskning af penge udgør en alvorlig trussel mod vores økonomi og mod integriteten i vores samfund.

For at imødegå stadig mere kompleks kriminalitet er det afgørende, at vi styrker vores viden og samarbejde på tværs af sektorer. Og ikke mindst at vi bliver endnu bedre til at koordinere indsatserne.

Vi gør allerede meget. Faktisk er der omkring 15.000 virksomheder i den private sektor, som er registreringspligtige. Virksomhederne overvåger således mistænkelig adfærd hos deres kunder og samarbejder med myndighederne om at bekæmpe hvidvaskning, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet.

Men hvad er det for udfordringer, de støder ind i? Hvordan kan forskerne spille en mere aktiv rolle med deres viden, og hvordan kan den fælles indsats med myndighederne blive endnu bedre?

Det var nogle af spørgsmålene ved en stor konference på CBS i august 2024. Såvel private som forskere og myndigheder deltog, og deres svar er efterfølgende blevet gennemgået og analyseret. De danner grundlaget for denne rapport, 'Forum for Viden og Samarbejde – Impact Report 2024'.

Vores ambition er, at rapporten kan blive startskuddet til mere formaliserede arbejds-gange mellem den private sektor, forskere og myndigheder. Og at den kan medvirke til, at vi udvikler et endnu bedre forsvar mod hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet.

God læselyst.

Peter Møllgaard
Rektor
Copenhagen Business School

Kjeld Gosvig Jensen
Juridisk direktør
Finans Danmark

Kalle Johannes Rose
Lektor, Institut for Regnskab
Copenhagen Business School

Resumé

I august 2024 blev konferencen 'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & Fin-Crime' afholdt på Copenhagen Business School af Societal Compliance. Societal Compliance er en nytænkning indenfor universitetet, hvor risikobaserede reguleringsområder bliver behandlet som hele økosystemer, der indeholder forskning, formidling, undervisning og stakeholder-samarbejde.

'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime' var det første stakeholderarrangement i det nye økosystem, og formålet var at samle eksperter fra den private sektor, forskere og myndigheder for at diskutere udfordringer og løsninger inden for hvidvaskbekæmpelse, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet.

Konferencen fokuserede på at skabe et samarbejde mellem de forskellige sektorer, identificere de mest presserende problemstillinger og udvikle konkrete handlingsinitiativer til at mitigere det nuværende risikobillede.

Rapporten identificerer behovet for nationale initiativer på en række områder for at forbedre forsvaret mod hvidvask og økonomisk kriminalitet. De 13 emner, der er blevet udledt af noterne, omfatter ansvarsfordeling, finansiering og incitamenter, forebyggelse, forskning og den akademiske sektor, kriminelle trusler og nationale sårbarheder, national og politisk styring, regulering og hjemler, risikobaseret tilgang, risikofordeling, samarbejde i hvidvaskbekæmpelsen, uddannelse, underretninger og feedback samt videns- og informationsdeling.

Konklusionerne fra rapporten fremhæver, at der er behov for klare ansvarsfordelinger mellem aktører for at undgå ineffektivitet og forvirring.

Det indebærer blandt andet:

- En balanceret finansieringsmodel, der sikrer, at både offentlige og private aktører bidrager proportionalt.
- En omfattende national indsats med klare definitioner og konkrete tiltag.
- Øget samarbejde og finansiering for at styrke forskningen inden for hvidvaskbekæmpelse.
- Identificerede trusler og sårbarheder skal håndteres proaktivt med konkrete tiltag.
- En central styringsenhed med et klart mandat og budget.
- En dynamisk og fleksibel reguleringsramme, der proaktivt imødegår risici.
- En ensartet risikobaseret tilgang for at optimere ressourceallokeringen.
- En præcis kortlægning af risici og ansvar for at forbedre samarbejdet.
- En fælles forståelse og implementering af samarbejder mellem aktører.
- En koordineret national uddannelsesindsats, der sikrer, at alle aktører har den nødvendige viden og kompetence.
- Effektiviteten og kvaliteten af underretninger og feedback forbedres.
- Endelig skal en effektiv og sikker ramme for informationsdeling etableres.

Ved at implementere disse tiltag kan Danmark opnå en mere effektiv og sammenhængende indsats mod hvidvask og økonomisk kriminalitet.

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Resumé	4
Kapitel 1	
Societal Compliance og Forum for Viden og Samarbejde	6
Societal Compliance – universitetet som økosystem	7
Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime	9
Program	11
Deltagerliste	13
Metode	14
Kapitel 2	
Problemer, målsætninger og handlingsinitiativer	19
Introduktion	20
Ansvarsfordeling	21
Finansiering og incitamenter	25
Forebyggelse	28
Forskning og den akademiske sektor	33
Kriminelle trusler og nationale sårbarheder	37
National og politisk styring	43
Regulering og hjemler	47
Risikobaseret tilgang	54
Risikofordeling	59
Samarbejde	62
Uddannelse	66
Underretninger og feedback	70
Videns- og informationsdeling	75
Kapitel 3	
Akademikerbidrag	81
Introduktion	82
Om behovet for mere viden – hvor lidt vi ved om handelsbaseret hvidvask	83
Komparativ metaanalyse af økonomisk kriminalitetsintegration i samfund og stat	85
Vi burde vide mere om smølfet hvidvaskning og narkotikakriminalitet	87
Kapitel 4	
Funding, certificering og netværk	89
Ekstern finansiering af forskning indenfor Societal Compliance	90
Få dit næste AML-certifikat på CBS	92
Nationalt netværk for forskere indenfor hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet	93
Tak	94

SOCIETAL COMPLIANCE OG FORUM FOR VIDEN OG SAMARBEJDE

Kapitel 1

Societal Compliance

– universitetet som økosystem

Societal Compliance-plattformen er grundlagt af lektor Kalle Johannes Rose fra Institut for Regnskab på Copenhagen Business School (CBS). Plattformen er en nytænkning inden for, hvorledes et universitet kan samarbejde med erhvervslivet og interagere som aktiv part ved at bidrage med forskning, formidling og undervisning. Ved at tænke universitetsrollen som et økosystem i det danske samfund sigter Societal Compliance mod at løse samfundsmæssige udfordringer gennem tæt samarbejde med offentlige, private og videnskabelige interessenter. Allerede i 2024 blev der iværksat en række initiativer under Societal Compliance-plattformen. Initiativerne i 2024 relaterer sig alle til AML/CFT og FinCrime, men platformens struktur er designet til at udvikle sig til andre områder relateret til risikobaseret regulering såsom ESG, klimaforandringer og cybersikkerhed. Nedenfor præsenteres nogle af de initiativer, som Societal Compliance har igangsat og videreudviklet i 2024.

Forskning og impact

I juni 2024 deltog Societal Compliance i kraft af deltagelse fra Kalle Johannes Rose og senere flere forskere som en del af den første europæiske Public-Private-Academic-Partnership initiativ ved oprettelsen af en forskningsarbejdsgruppe under Hvidvaskforum+. Arbejdsgruppen ledes af Politiets Efterretningstjeneste (PET), og i oktober 2024 blev det første møde afholdt på CBS med fokus på at identificere mulige fælles forskningsprojekter på tværs af offentlige, private og videnskabelige deltagere. Der er allerede blevet identificeret nogle grundlæggende projekter, som arbejdsgruppen og deltagerne i Societal Compliance arbejder videre på. Tillige har Societal Compliance påtaget sig at iden-

tificere samtlige relevante forskere i Danmark med henblik på at få dannet et nationalt forskningsnetværk indenfor AML/CFT og økonomisk kriminalitet.

Aktørinddragelse

Den 20.-21. august blev det første arrangement afholdt af Societal Compliance kaldet 'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime'. Forummet samlede 110 eksperter fra offentlige og private sektorer samt forskere fra flere discipliner. Målet var at identificere presserende spørgsmål relateret til vores nationale forsvar mod AML/CFT og FinCrime, finde afbødende foranstaltninger og identificere videnskuller, der kræver forskning for at sikre et effektivt

nationalt forsvar. Forummet er tænkt som en tilbagevendende begivenhed med forskellige emner og fungerer som et videnskabeligt eksperiment, hvor diskussionerne og konklusionerne noteres af forskere og offentliggøres i en offentlig rapport, der angiver presserende spørgsmål og områder, hvor yderligere forskning er nødvendig. Dette todages forum er baggrunden for denne rapport.

Uddannelse og kandidatafhandlinger

Områder under risikobaseret regulering er alle kendetegnet ved at have et lovkrav om løbende træning og uddannelse. Derfor har Societal Compliance udviklet en ny livslang læringsbaseret certificeringsstruktur på CBS i samarbejde med CBS Master of Business Development (MBD). De første to certifikater vil være på AML/Compliance i april og maj 2025. Certifikaterne er designet til at blive kombineret i par af 4 til 6 og give en specialiseringsgrad på MBD-uddannelsen. Det er hensigten, at disse certifikater udvikles i samarbejde med aftagerpanelet, hvorfor Societal Compliance gerne hører fra alle relevante aktører om, hvor de mener der er behov for særskilte certificeringer.

Derudover afholdt Societal Compliance sit andet hybride specialeevent i oktober 2024, hvor speciale-relevante problemer blev præsenteret for studerende fra alle universiteter i Danmark. De studerende bliver samtidig koblet med potentielle relevante parter, som måtte ligge inde med data. Har man som privat eller offentlig aktør en problemstilling, som egner sig til et kandidatafhandlingsprojekt, opfordrer Societal Compliance til, at man tager kontakt i løbet af primo 2025 for at sikre de bedste rammer for studerende og deres kandidatafhandlinger.

Ønsker man at kontakte Societal Compliance, kan man kontakte os på nedenstående mailadresse. Dette gælder både for forskere, som ønsker at være en del af forskningsnetværket, eller private og offentlige aktører, som ønsker at bidrage eller høre mere.

Kontakt venligst Societal Compliance på:
soco@cbs.dk

Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime

Baggrund

I flere år har offentlige og private aktører samarbejdet i kampen mod økonomisk kriminalitet. I vores nabolande afholdes der årligt store nationale konferencer, hvor man samler offentlige og private parter til dialog om nationale problemstillinger. I Danmark har man ikke haft denne praksis. Det betyder ikke, at der ikke har været et behov. Men ingen har taget ansvaret for at oprette et event i stil med det nu etablerede Forum for Viden og Samarbejde.

I den nationale hvidvaskstrategi 2022-2025 fremgik et klart ønske fra de eksisterende aktører om, at forskere skal inddrages mere i samarbejdet om at styrke den nationale indsats mod organiseret økonomisk kriminalitet. Efter flere års samtaler med offentlige og private parter tog lektor Kalle Johannes Rose, leder af Societal Compliance på Copenhagen Business School, initiativet til afholdelsen af en ny dansk konference ved navn 'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime' den 20-21. august 2024 på Copenhagen Business School med støtte fra Finans Danmark. Dette initiativ skal anses som den første af en serie bidrag fra den akademiske sektor, som svar på den nationale strategi. Forummet blev afholdt samtidig med, at der blev etableret en ny forskningsarbejdsgruppe under Hvidvaskforum+.

Formålet

Idéen med Forum for Viden og Samarbejde var at samle de ledende eksperter i Danmark indenfor hvidvaskbekæmpelse, terrorfinansiering og organiseret økonomisk kriminalitet. Formålet var at udlede, hvilke

problemer vi har i vores land, sætte realistiske målsætninger for at komme problemerne til livs og foreslå konkrete handlingsinitiativer.

Et andet formål var desuden at etablere det allerførste Private-Public-Academic-Partnership (PPAP) inden for bekæmpelsen af organiseret økonomisk kriminalitet i Europa, hvor offentlige, private og akademiske parter arbejder sammen om dannelsen af en fælles og forbedret indsats mod organiseret økonomisk kriminalitet.

Forumformatet

Forum for Viden og Samarbejde blev designet med inspiration fra den klassiske tilgang i FN og EU, hvor fælles løsninger på fælles problemer er i fokus. Formatet foreskriver, at deltagerne blandes på tværs af sektorer, rang og baggrund for at skabe de bedste rammer for helhedstænkning og mest mulig konsensus om problemstillinger, målsætninger og handlingsinitiativer. Som et nyskabende element var der ikke kun inviteret private og offentlige aktører, men også en række forskere på tværs af discipliner og fra forskellige universiteter i Danmark og Sverige.

Forummet var ikke designet som en klassisk konference kendetegnet ved envejskommunikation og enkelte paneldebatter. I stedet skulle deltagerne arbejde sammen i to dage med fokus på 4 prædefinerede emner (se program nedenfor). Hvert emne blev indledt af inspirationsoplæg fra en offentlig, en privat og en videnskabelig aktør. Herefter skulle deltagerne ved bordene igennem 3 workshops af 30-45 minutters varighed. I den første workshop skulle de identificere problemer relateret til det pågældende emne. I den anden workshop skulle de formulere realistiske målsætninger til at takle de identificerede problemer. I den tredje workshop skulle de komme med handlingsinitiativer, som kunne løse de identificerede problemstillinger. Forummet blev afholdt på CBS for at skabe et vidensbaseret rum, hvor alle parter mødes på neutral grund.

De inviterede forskere havde en særlig rolle som kvalitative dataindsamlere. De skulle nedskrive diskussionspunkter ved deres borde og sikre, at der var konsensus om det nedskrevne. Alt nedskrevet skulle være anonymt. Forskerne skulle også facilitere samtaler ved bordene og sikre, at diskus-

sionerne holdt sig indenfor emnets område. Alle noter blev efter forummets afslutning sendt til Societal Compliance, som har brugt den indsamlede data til udarbejdelse af denne rapport.

Forummet fulgte Chatham House Rule: Deltagerne kunne frit bruge den information, de modtog, men hverken identiteten eller tilhørsforholdet på talerne eller andre deltagere måtte afsløres. Der var journalister til stede uden for lokalet, og deltagerne samt oplægsholderne havde mulighed for at blive interviewet imellem oplæggen og pauserne. Journalisterne havde ikke adgang til lokalet, hvor forummet fandt sted.

Afvikling af Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime 2024

110 personer deltog i Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime den 20-21. august 2024. De blev fordelt ved 14 rundborde under forummets format. På næste sider ses programmet og deltagerliste for de to dage.

Program

Dag 1

08.00-09.00

Morgenmad og registrering

09.00-09.05

Velkomst v. Torben Möger Pedersen, bestyrelsesformand for CBS

09.05-09.20

Åbningstale v. justitsminister Peter Hummelgaard

09.20-09.25

Søren Hvidkjær, forskningsdekan på CBS

09.25-09.40

Forum format og agenda v. Kalle Johannes Rose, lektor, CBS og Camilla Thorning, pressechef, Finans Danmark

09.40-10.40

Inspirationsoplæg 1:

Den iboende hvidvaskrisiko

Myndighed – Dorte Hermansen, sektionsleder, Hvidvasksekretariatet

Privat aktør – Anita Nedergaard, Country AML Responsible, Nordea Bank Danmark

Akademia – Kalle Johannes Rose, ph.d. lektor, CBS

10.40-11.15

Workshop del 1

11.15-11.25

Kaffepause

11.25-12.40

Workshop del 2 og 3

12.40-13.25

Frokost

13.25-14.25

Inspirationsoplæg 2:

Samarbejde i organisation, sektor og mellem offentlige og private aktører

Myndighed – Christine Maxner, kontorchef, Erhvervsstyrelsen, Hvidvasktilsyn

Privat aktør – Kjeld Gosvig-Jensen, juridisk direktør, Finans Danmark

Akademia – Henrik Vigh, professor, centerleder, Center for global kriminologi, Københavns Universitet

14.25-15.00

Workshop del 1

15.00-15.10

Kaffe- og kagepause

15.10-16.20

Workshop del 2 og 3

16.20-16.30

Dagens opsamling v. Kalle Johannes Rose, lektor, CBS Camilla Thorning, pressechef, Finans Danmark

16.30

Networking og reception

Program

Dag 2

08.30-09.00

Morgenmad

09.00-09.15

Velkomst og agenda v.

Kalle Johannes Rose, lektor, CBS og
Camilla Thorning, pressechef,
Finans Danmark

09.15-10.15

Inspirationsoplæg 3:

Den risikobaserede tilgang og
risikobaseret compliance

Myndighed – Anders Vogelsang, sekti-
onsleder, PET og
Asger Bagge Petersen, specialkonsulent,
PET

Privat aktør – Louise Buchter,
AML-direktør, Arbejdernes Landsbank

Akademia – Rasmus Ingemann Tuffveson
Jensen, ph.d., selvstændig forsker og
konsulent

10.15-10.50

Workshop del 1

10.50-11.00

Kaffepause

11.00-12.15

Workshop del 2 og 3

12.15-13.00

Frokost

13.00-14.00

Inspirationsoplæg 4:

Den næste kriminelle bølge og
det nationale modsvar

Myndighed – Mike Johansen,
politikommissær i NSK og leder af
ODIN-Sekretariatet

Privat aktør – Thomas Brenøe, direktør
hos F&P og næstformand i Det Kriminal-
præventive Råd

Akademia – Rasmus Munksgaard, lektor,
Aalborg Universitet

14.00-14.35

Workshop del 1

14.35-14.45

Kaffe- og kagepause

14.45-16.00

Workshop del 2 og 3

16.00-16.30

Afslutning og næste skridt /
Q&A v. Kalle Johannes Rose, lektor, CBS
og Camilla Thorning, pressechef,
Finans Danmark

Deltagerliste

Tak til deltagerne for input til rapporten.

Deltagerliste til Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime 2024:

Offentlig

Hvidvasksekretariatet (NSK)
Politiets Efterretningstjeneste (PET)
Finanstilsynet
Erhvervsstyrelsen
ODIN-Sekretariatet (NSK)
Skattestyrelsen
Spillemyndigheden
Rigspolitiet

Privat/NGO

Finans Danmark
Det Kriminalpræventive Råd
Nordea Bank Danmark
Arbejdernes Landsbank
Danske Bank
SEB
Kompas Bank
FSR – danske revisorer
Sydbank
Møns Bank A/S
BDO
Spar Nord
Finanssektorens Uddannelsescenter
Monthio
Gorrissen Federspiel Advokatpartnerselskab
Observatum Compliance Services
Advokatsamfundet
Danske Andelskassers Bank A/S
London Stock Exchange Group
Bruun & Hjejle Advokatpartnerselskab

Implement
BEC Financial Technologies
Advisense
Nykredit
Kromann Reumert
Quantexa
Jyske Bank
Auxia Consulting ApS
Lollands Bank
Transparency International Danmark
Finans og Leasing
Ringkøbing Landbobank
Arbejdernes Landsbank
Saxo Bank
Inspicio ApS
Feedzai
Loomis
Bankdata
CIS Gruppen
e-nettet

Universiteter

Copenhagen Business School
Aarhus Universitet
Syddansk Universitet
Københavns Universitet
Aalborg Universitet
Lund Universitet
Malmö Universitet

Metode

Metode for rapport

Dette afsnit beskriver metoden anvendt til dataindsamling ved 'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime' den 20.-21. august 2024. Metoden blev fastlagt, før forummet blev afholdt, men er som beskrevet nedenfor efterfølgende blevet justeret. Alle deltagere til forummet blev præsenteret for metoden, som omfatter en lang række faktorer, herunder bordplanen til forummet og nedskrivningen af de samtaler, som fandt sted. Overordnet var forummet designet som en kvalitativ dataindsamling. Hensigten var at samle landets mest engagerede offentlige, private og videnskabelige aktører i et lokale for at diskutere emner indenfor hvidvaskbekæmpelse, terrorfinansiering og organiseret kriminalitet.

Forum og struktur

Deltagere og bordplan

Konferencen blev afholdt med 110 specialister fra den akademiske, offentlige og private sektor. Deltagerne blev placeret ved 14 borde med syv til otte personer ved hvert bord. Hvert bord havde en blanding af:

1-2 forskere (professorer, lektorer, post-docs eller ph.d.-studerende fra forskellige forskningsdiscipliner som jura, økonomi, matematik, IT og kriminologi)

2 repræsentanter fra forskellige finansielle institutioner og med forskellige roller

2 personer fra NGO'er, lobbyorganisationer, uddannelsesprogrammer eller konsulentfirmaer

2 personer fra offentlige myndigheder (fx efterretningstjenester, politi, tilsynsmyndigheder eller skattemyndigheder)

Konferencen strakte sig over to dage. På dag ét blev deltagerne placeret ved borde efter den beskrevne bordplan. På dag to blev bordplanen ændret, så forskerne blev ved de samme borde, mens de øvrige deltagere blev omplaceret (dog stadig efter den beskrevne bordplan). Omplaceringen skete med en intention om, at ingen skulle dele bord begge dage. Formålet hermed var at fremme nye diskussioner og perspektiver.

Formålet med bordplanen var at skabe en konfrontation af forskellige perspektiver for at identificere mangler i vores nationale forsvar mod hvidvask. Ved at samle personer med forskellige baggrunde og ekspertiser ved hvert bord, var håbet at få en bred og nuanceret diskussion.

Forummets struktur og emner

Forummet var struktureret omkring fire emner. De fire emner var: (i) Den iboende risiko, (ii) Samarbejde i organisation, sek-

tor og mellem offentlige og private aktører, (iii) Den risikobaserede tilgang og risikobaseret compliance og (iv) Den næste kriminelle bølge og det nationale forsvar. Hvert emne blev introduceret af tre oplægsholdere fra henholdsvis den offentlige sektor, den private sektor eller NGO'er, og forskningsverdenen. Disse oplæg havde til formål at sætte scenen for en efterfølgende diskussion ved at præsentere udfordringer og problemstillinger inden for hvert emne.

Workshops

Efter inspirationsoplæggene inden for hvert emne var deltagerne igennem en tredelt workshop ved hvert bord. Hver workshop var designet til at facilitere en struktureret og fokuseret diskussion og bestod af tre dele: (i) identifikation af problemer, (ii) fastlæggelse af målsætninger og (iii) identifikation af handlingsinitiativer.

Workshop 1: Identifikation af problemer

Den første del af hver workshop fokuserede på at identificere og diskutere de primære problemer og risici inden for det pågældende emne. Deltagerne blev opfordret til at dele deres erfaringer og perspektiver for at skabe en omfattende liste over de udfordringer, som de mente var mest presserende. Diskussionerne var intense, og omfattede alt fra konkrete eksempler på svagheder i det nuværende system til mere generelle betragtninger om strukturelle problemer. Formålet med denne del af workshoppen var at sikre, at alle relevante problemer blev identificeret og dokumenteret, så de kunne adresseres i de efterfølgende trin. Bemærk, at fortolkningen af forskellige kommentarer og citater for at identificere gennemgående problemstillinger i høj grad beror på en redaktionel beslutning.

Workshop 3: Identifikation af handlingsinitiativer

Den tredje og sidste del af hver workshop fokuserede på at identificere konkrete handlinger og strategier for at nå de fastsatte mål. Deltagerne brainstormede løsninger og strategier, der kunne takle de identificerede problemer. Dette trin involverede en detaljeret diskussion af, hvilke handlinger der var nødvendige, hvem der skulle være ansvarlige for at gennemføre dem, og hvordan succes kunne måles. Diskussionerne omfattede alt fra behovet for yderligere forskning og analyse til specifikke politiske tiltag og samarbejdsinitiativer. Bemærk, at fortolkningen af forskellige kommentarer og citater for at identificere gennemgående tiltag og initiativer i høj grad beror på en redaktionel beslutning.

Workshop 2: Fastlæggelse af målsætninger

Den anden del af hver workshop var dedikeret til at fastlægge realistiske og opnåelige mål for at afbøde de identificerede problemer. Dette trin var særligt udfordrende, da det krævede enighed om konkrete mål, som både var ambitiøse og realistiske. Deltagerne diskuterede forskellige mål og vurderede deres gennemførlighed og potentielle effekt. I denne rapport vil målsætningerne inden for hvert emne være koblet til en overordnet strategisk målsætning. Bemærk, at fortolkningen af forskellige kommentarer og citater for at identificere gennemgående målsætninger i høj grad beror på en redaktionel beslutning.

Dataindsamling

Noteskrivning ved bordene

Under konferencen blev der lagt stor vægt på at sikre, at alle diskussioner og konklusioner blev nøje dokumenteret. Forskerne ved hvert bord havde ansvaret for at tage detaljerede noter om, hvad der blev diskuteret og aftalt. Disse noter skulle fange essensen af samtalerne og sikre, at alle relevante synspunkter og konsensus blev dokumenteret. Noterne blev senere samlet og transskriberet for at lette den efterfølgende analyse.

Forskerne, der tog noter, kom fra forskellige fagområder, herunder jura, økonomi, kriminologi, corporate governance, skatteekspertise, bankvæsen, antropologi, sociologi, matematik og datalogi.

Anonymitet

For at sikre en åben og ærlig diskussion under konferencen blev Chatham House-reglen anvendt. Denne regel tillader deltagerne at bruge den information, de modtager, men forhindrer dem i at afsløre identiteten eller tilknytningen af talerne eller andre deltagere. Dette skulle skabe et trygt rum, hvor deltagerne kunne dele deres synspunkter og erfaringer uden frygt for konsekvenser.

Der blev overvejet at optage alle diskussioner for at få mere præcise kvalitative data. Dog blev dette vurderet som problematisk både etisk og praktisk, da det kunne kompromittere anonymiteten og åbenheden i diskussionerne. I stedet blev der lagt vægt på, at forskerne skulle tage detaljerede og objektive noter, som kunne bruges til at dokumentere konsensus og vigtige pointer fra diskussionerne. Hvis der i de anvendte noter har været ord, som identificerer afsenderen, er dette blevet anonymiseret af redaktionen.

Objektivitet

Objektivitet var en central del af noteføringen. Forskerne blev instrueret i at tage objektive noter. De skulle fokusere på at dokumentere, hvad der blev diskuteret og aftalt ved bordene, og sikre, at noterne reflekterede en bred konsensus blandt deltagerne. Hvis der opstod uenigheder eller konflikter, skulle forskerne dokumentere disse på en objektiv måde og undgå at tage parti.

Kodning og rapportdesign

Kodning af noter

Efter konferencen blev alle noter, som forskerne havde taget, samlet og transskriberet. Disse noter udgør det primære datagrundlag for denne rapport. For at strukturere og analysere disse data blev NVivo anvendt, et kvalitativt kodningsprogram, som gør det muligt at organisere og analysere store mængder tekstdata.

Kodningsprocessen involverede en detaljeret gennemgang af alle noter, hvor hver note blev kodet baseret på dens indhold og relevans for forskellige temaer. Hver sætning blev vurderet for at bestemme, hvilket tema den tilhørte, som fx risikofordeling, uddannelse eller samarbejde. Fordelingen og kodningen af noterne er foretaget af lektor Kalle Johannes Rose. I kodningen og identifikationen af emnerne for denne rapport er der foretaget en række redaktionelle beslutninger.

Identifikation af overordnede temaer

Oprindeligt var planen at strukturere rapporten efter de fire emner for konferencen, men under kodningsprocessen blev det klart, at mange emner krydsede flere temaer. For eksempel kunne en diskussion om risikokortlægning også involvere

aspekter af samarbejde mellem offentlige og private aktører. For at håndtere dette overlap blev dataene analyseret for at identificere overordnede temaer, der gik på tværs af de oprindelige emner. Dette var en iterativ proces, hvor kodningerne blev gennemgået og justeret flere gange for at sikre, at alle relevante temaer blev fanget. Resultatet var en række emner, som blev brugt til at strukturere den endelige rapport. Emnerne fremgår af kapitel 2. Bemærk, at emnerne i høj grad beror på en redaktionel beslutning.

Validitetskrav til de forskellige delelementer:

Hvert emne i kapitel 2 i denne rapport er delt op i tre dele, som afhænger af datagrundlaget: (i) Problemstillinger, (ii) Strategisk Målsætning og (iii) Handlingsinitiativer. I kodningen i NVivo indgik information om, hvilket bord og hvilken dag de forskellige noter kommer fra. Dette er brugt til at sikre validitet af indholdet i de forskellige emner. Hver problemstilling fremstillet i kapitel 2 er verificeret af mindst to noter fra forskellige borde. Dette betyder, at der ved 2 forskellige borde har været konsensus om problemet, svarende til konsensus hos mellem 14-16 deltagere, som er over 10 % af populationen. Der kan være tilfælde, hvor en deltager ved et bord har flyttet bord dagen efter og påpeget samme problem. Dette anses dog ikke som et validitetsproblem, da bordplanen blev blandet således, at deltagerne ikke sad ved siden af de samme mennesker på dag 2 som ved dag 1. Dobbeltverifikationen vil derfor stadig være bekræftet af over 10 % af populationen.

Hvis '(red.)' fremgår efter en given note, er dette fordi, der er blevet redigeret i noten efterfølgende.

Redigering er sket i tilfælde, hvor der i noterne var ord, som kunne identificere afsenderen, eller hvor noten er korrigeret af forståelses- eller indholdsmæssige årsager.

Hver strategisk målsætning er verificeret af mindst et citat. Målsætningerne er skabt redaktionelt ved at sammenholde noter på tværs af problemer, målsætning og handlingsinitiativer. Årsagen hertil er, at deltagerne havde meget svært ved at udforme præcise målsætninger. Det har derfor været nødvendigt at foretage visse redaktionelle valg i denne proces.

Hvert handlingsinitiativ er understøttet af mindst én note. Det betyder ikke, at der ikke er flere verifikationsnoter i datagrundlaget. Formålet med handlingsinitiativerne er at fremstille mulige løsningsforslag, som er blevet identificeret af deltagerne til forummet. En del af de mest konkrete handlingsinitiativer baseres på enkelte bordes innovative tanker, og det er en redaktionel beslutning, at vi har prioriteret idé og innovativ tankeføring over dobbeltverifikation som krav til denne del af rapporten.

Overordnet følges hver indledning også af en note fra datagrundlaget. Dette er en redaktionel beslutning, da noten verificerer emnets relevans på et overordnet niveau.

Brug af Co-Pilot: I udarbejdelsen af rapporten er det anvendt Large Language Models ved brugen af Co-Pilot. Co-Pilot er brugt til at udvikle tekstudkast på baggrund af de forskellige kodninger og emner skabt i NVivo. Tekst, som er udarbejdet ved hjælp af Co-Pilot, er blevet efterbehandlet, gennemlæst og redigeret af flere parter, inden det endelige resultat i denne rapport.

PROBLEMER, MÅLSÆTNINGER OG HANDLINGS- INITIATIVER

Kapitel 2

Introduktion

Dette kapitel præsenterer de centrale emner, der blev identificeret under konferencen 'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime' afholdt den 20-21. august 2024. Konferencen samlede eksperter inden for bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og organiseret økonomisk kriminalitet i Danmark. Gennem borddiskussioner og akademisk noteskrivning blev der identificeret 13 emner, som dette kapitel vil gennemgå.

Formålet med dette kapitel er at give en dybdegående forståelse af de udfordringer og løsninger, som blev diskuteret på konferencen. Hvert emne er struktureret på en systematisk måde for at sikre en klar og sammenhængende præsentation af de identificerede problemstillinger, strategiske målsætninger og handlingsinitiativer. Emnerne præsenteres i alfabetisk og ikke-prioriteret rækkefølge.

Strukturen for hvert emne er som følger:

1. Introduktion

En kort introduktion til emnet baseret på én verificerende note fra konferencen. Denne introduktion giver en overordnet ramme og kontekst for de efterfølgende afsnit.

2. Problemstillinger

Præsentation af de problemstillinger, som deltagerne identificerede. Problemstillingerne er verificeret af mindst to noter for at sikre relevans. Problemstillingerne belyser de væsentligste udfordringer, som de forskellige aktører står overfor i bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og organiseret økonomisk kriminalitet.

3. Strategisk målsætning

En overordnet målsætning, redaktionelt udarbejdet ved at sammenholde data fra deltagerne, problemstillinger, handlingsinitiativer og målsætninger, som de formulerede. Hver målsætning er verificeret af

en note. Den strategiske målsætning giver en indikation af, hvordan de identificerede problemstillinger kan adresseres på en effektiv og målrettet måde.

4. Handlingsinitiativer

Konkrete handlingsinitiativer, som deltagerne blev enige om for at mitigere de nationale problemer. Hvert initiativ er verificeret af en enkelt note. Disse initiativer repræsenterer de praktiske skridt, som kan tages for at indfri de strategiske målsætninger og forbedre den nationale indsats mod hvidvask, terrorfinansiering og organiseret økonomisk kriminalitet.

5. Konklusion

En sammenfatning af hvert emne, der opsummerer de vigtigste punkter og foreslåede løsninger. Konklusionen giver en opsummering af de centrale indsigter og anbefalinger, som fremkom i diskussionerne på konferencen.

Håbet er, at denne struktur vil hjælpe læseren med nemt at navigere i kapitlet og få en dybdegående forståelse for kapitlets problemstillinger og foreslåede løsninger.

Ansvarsfordeling

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'ansvarsfordeling' et emne af stor interesse. En del aktører oplever væsentlig uklarhed om ansvarsfordeling og forståelse af, hvilken rolle hver enkelt aktør spiller i den store sammenhæng. Der er en generel forståelse for egne retlige rammeforpligtelser, men ikke andres. Tillige er der konsensus om, at en række aktører ikke ved, at de har et ansvar og 'lever i det skjulte', som måske kan ses ved den lave tilslutning til GoAML. Uklarheden om ansvarsfordelingen gør sig både gældende i regi af de enkelte offentlige og private aktører men også i relationen og samarbejdet mellem aktørerne. Den overordnede uklarhed om ansvar ledte til identificering af følgende problemstillinger, målsætninger og handlingsinitiativer ved forummet.

Note: Der er en for utydelig ansvarsfordeling

Problemstillinger

Uklar ansvarsfordeling: En væsentlig udfordring i bekæmpelsen af hvidvask i Danmark er den manglende klare ansvarsfordeling mellem involverede aktører. Denne uklarhed skaber forvirring, hvilket hæmmer en effektiv håndtering af hvidvaskproblemer. Når ansvarsområderne ikke er tydeligt definerede, opstår der ofte situationer, hvor ingen er sikre på, hvad deres ansvar indebærer, eller hvor grænserne for deres ansvar ligger. Dette kan føre til, at vigtige opgaver bliver forsinkede eller slet ikke bliver udført. Desuden er der mangel på forståelse for hinandens roller og ansvar blandt de involverede parter, hvilket yderligere forværrer situationen.

Note: Der er ikke en klar ansvarsfordeling, og det kan føles som om, at meget af ansvaret lægges over på én sektor

Note: Mere klar ansvarsfordeling fra myndighedssiden

Uklarhed om ansvar i samarbejder: Der er etableret en række samarbejder/fora i Danmark indenfor hvidvaskbekæmpelse. I visse af disse fora oplever flere aktører dog, at ansvarsgrundlaget med forummet er uklart. Når der er et uklart ansvarsgrundlag i de forskellige samarbejdsformater, opstår der ofte betydelige udfordringer i form af manglende progression og ineffektivitet. Uden en tydelig definition af ansvar og roller blandt de involverede parter, bliver det svært at koordinere indsatsen og sikre, at alle arbejder mod de samme mål. Det fragmenterede samarbejde reducerer udbyttet af indsatsen, da ressourcer og tid ikke udnyttes optimalt, og vigtige opgaver risikerer at falde mellem to stole.

Note: Der er mange samarbejder, men der er ikke sket en ansvarsfordeling, og dermed bliver der ikke handlet i samarbejdet

Note: Der er ingen, der tager ansvar for etableringen af samarbejdet (red.)

Manglende ejerskab af det nationale ansvar: Ansvaret for hvidvaskbekæmpelsen er spredt ud over mange offentlige og private aktører uden en hierarkisk koordinering og klar ejer af hovedansvaret. Fragmenteringen gør det svært at styre og koordinere ind-

Note: Den bureaukratisk-politiske styring er for besværlig. For mange kokke. Det er svært at styre et område, hvor der er så mange aktører der deltager

satsen effektivt, da der er mange aktører involveret, hvilket skaber en kompleks og ofte ineffektiv styringsstruktur. Den bureaukratiske styring med mange involverede parter gør det vanskeligt at opnå en sammenhængende og målrettet indsats mod hvidvask. Det manglende hovedansvar gør samtidig, at samtlige aktører selv skal definere deres ansvar og dermed deres indsats. Uden klart ejerskab og hovedansvarlig oplever deltagerne til forummet derfor en tendens til, at initiativer og handlinger ikke bliver taget, hvilket hæmmer effektiviteten af hvidvaskbekæmpelsen.

Fordomskultur: Den manglende forståelse for hinandens ansvar og arbejdsområder leder til fordomme og misforståelser mellem de involverede parter. Pengeinstitutterne føler sig for nuværende som de primære ansvarshavende for hvidvaskbekæmpelsen, hvilket skaber en situation, hvor de oplever, at de bærer en uforholdsmæssig stor del af byrden. Dette gælder også i forhold til myndighedernes håndtering af ansvaret. Samtidig er der generelt en bekymring for, at de ikke-finansielle aktører ikke tager tilstrækkeligt ansvar i hvidvaskbekæmpelsen. Dette skaber en skævvridning i ansvarsfordelingen og bidrager til ineffektivitet i indsatsen mod hvidvask. Aktørerne til forummet påpeger, at dette blandt andet beror på den grundlæggende mangel på en klar ansvarsfordeling.

Strategisk målsætning

For at komme de identificerede problemstillinger til livs er det nødvendigt at skabe en klar og fælles forståelse af ansvarsfordelingen mellem alle relevante aktører, både offentlige og private. Dette indebærer en større kortlægning af ansvarsfordelingen, en central forankring samt klare retningslinjer om det fælles og individuelle ansvar.

Handlingsinitiativer

Etablering af centraliseret enhed med hovedansvaret for den nationale indsats: At etablere en central enhed med hovedansvaret for at styre den nationale indsats mod hvidvask er vigtigt (også kaldet 'landstræneren' til forummet), fordi det sikrer bedre koordinering, effektiv ressourceudnyttelse, forbedret informationsdeling og hurtigere respons på nye trusler. Dette styrker også internationalt samarbejde og sikrer, at nationale og internationale standarder overholdes.

Note: Hvem tager ejerskab over problemet?

Note: Der mangler en overordnet ansvarlig, som kan fastlægge et ansvar

Note: Ansvaret er delt på departementniveau – hvem har det ledende policyansvar

Note: Det er en risiko og udfordring, at ikke alle spillere køber ind på, at man er underretningsspligtig eller har et ansvar. At de ikke har købt ind på præmissen (red.)

Note: De ikke-finansielle underretningsspligtige mangler mest viden, blandt andet om roller og ansvar. Der er en samfundsforståelse af at 'banken sladrer om din skumle aktivitet', men den eksisterer ikke om advokater

Note: Der er meget blame game imod dem, der har samfundsopgaven. 'Det er en offentlig opgave (ift. compliance etc.) som bankerne laver' (red.)

Note: Prioritet 1: Roller og ansvar, hvad er den realistiske målsætning: kortlægning af alle, der er forpligtede, og dem, der ikke er forpligtede (red.)

Note: Uafhængig styring/(landstræner)

Note: Hvidvasksekretariatet bør overvejes som 'landstræneren'

Ansvarskortlægning: For at kunne mitigere den overordnede manglende viden om ansvarsfordeling skal der igangsættes en større redegørende kortlægning, som tager udgangspunkt i det nationale ansvar og herudfra begrundet og redegør for alle offentlige og private aktørers ansvar og deling af ansvar. Kortlægningen bør fungere som et fremtidigt styringsredskab og skal derfor have en dynamisk karakter. Det er derudover en væsentlig faktor, at kortlægningen også fokuserer på sårbarheder og identificerer manglende ansvar. Tillige skal den kunne forankre en handlingsplan, når nye risici opstår, og ansvaret skal tillægges, så kortlægningen kan anvendes i et operationelt øjemed. Kortlægningen skal funderes på et objektivt evidensbaseret grundlag og være apolitisk. Den viden, som bliver etableret ved kortlægningen, skal spredes til alle relevante aktører (offentlige og private) for at sikre en udvikling mod en bedre helhedsforståelse, undgå fordomme og skabe grobund for øgede samarbejdsmuligheder.

Udarbejdelse af retningslinjer for ansvarsfordelingen: Udarbejdelse af retningslinjer for ansvarsfordelingen både for offentlige og private parter er vigtigt, fordi det sikrer klarhed, øger effektiviteten, forbedrer kommunikationen, øger ansvarligheden og hjælper med risikostyring. Dette gør det lettere for alle involverede at forstå deres roller og opgaver, hvilket fører til en mere effektiv og sammenhængende indsats.

Gentænk ansvarsmandat, ansvarsfordeling og ansvarsgrundlag i de etablerede fora/samarbejder: Gentænkning af ansvaret i de etablerede fora og samarbejder er vigtigt, fordi det sikrer klarhed og effektivitet at præcisere roller og ansvar. Øvelsen vil også sikre, at de nuværende fora har det korrekte format, formål og anvendelighed. Dette gør det muligt at tilpasse sig nye udfordringer og trusler inden for hvidvask og finansiel kriminalitet. Endelig hjælper gentænkning af ansvarsgrundlaget med at identificere og håndtere risici ved at sikre, at alle ved, hvad der forventes af dem, og hvordan de skal reagere i forskellige situationer.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående ansvaret for hvidvaskforsvaret:

Der er en betydelig uklarhed omkring ansvarsfordelingen i bekæmpelsen af hvidvask. Denne uklarhed skaber ineffektivitet og forvirring blandt de involverede aktører, både offentlige og private. Flere aktører er ikke klar over deres egne ansvarsområder,

Note: Stor kortlægning, skal ske evidensbaseret. Hvem skal være omfattet, og hvem skal ikke være det i forhold til risikovurdering for DK og ikke baseret på EU-rettens krav

Note: Få en mere tydelig rollefordeling.

Note: Klare aftaler mellem myndigheder om hvem der gør hvad

Note: HVF+ – har det fundet sin form endnu? Skal konstruktionen være en anden, og det fx ikke er en tilsynsmyndighed, som sidder for bordenden?

og der mangler en fælles forståelse for hinandens roller. Dette har ledt til en iboende fordomskultur, som ikke fordrer et effektivt samarbejde mellem aktørerne.

For at løse disse udfordringer er det nødvendigt at etablere en central enhed med ansvaret for den nationale indsats mod hvidvask. Denne enhed skal sikre bedre koordinering, effektiv resourceudnyttelse, forbedret informationsdeling og hurtigere respons på nye trusler.

Hvidvasksekretariatet er foreslået som den nærmeste til at have et sådan centralt ansvar, men det er en politisk beslutning, om ansvaret skal ligge her, eller om der skal oprettes en ny enhed. Derudover skal der gennemføres en omfattende ansvarskortlægning, som tager udgangspunkt i det nationale ansvar og redegør for alle offentlige og private aktørers ansvar. Denne kortlægning skal være dynamisk og kunne tilpasses nye risici og sårbarheder.

Den skal også fungere som et styringsredskab og sikre, at alle aktører har en klar forståelse af deres roller og ansvar. Tillige bør der udarbejdes klare retningslinjer for ansvarsfordelingen. Disse retningslinjer skal sikre, at alle involverede parter ved, hvad der forventes af dem, og hvordan de skal reagere i forskellige situationer. Dette vil øge effektiviteten, forbedre kommunikationen og styrke den fælles nationale indsats og ansvarstagning. Endelig bør ansvaret i de eksisterende samarbejdsfora gentænkes. Dette skal gøre, at roller og ansvar er tydeligt definerede, og at samarbejdet er effektivt og målrettet.

Samlet vil disse tiltag skabe en klar og fælles forståelse af ansvarsfordelingen, forbedre samarbejdet mellem aktørerne og sikre en mere effektiv indsats mod hvidvask i Danmark.

Finansiering og incitament

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'finansiering og incitament' et emne af stor interesse. En del aktører oplever, at der ikke er tænkt økonomi og incitamentsstrukturer ind den såkaldte samfundskontrakt på hvidvaskområdet. Hvidvaskbekæmpelse betragtes som én stor omkostning, og der sættes spørgsmålstegn til, om der kan anlægges eller undersøges alternative metoder eller strukturer for at sikre en mere incitamentsbaseret finansieringsmodel. Følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer blev identificeret ved forummet i forhold til finansiering og incitament.

Problemstillinger

Uklar proportionalitet: Der er stor uklarhed om, hvorvidt målet helliger midlet i forhold til anvendte midler i hvidvaskbekæmpelsen. Der er betydelige omkostninger forbundet med hvidvaskbekæmpelsen, som er svære at kvantificere og kvalificere i resultaterne. Den overordnede uklarhed vedrørende omkostningernes værdiskabelse synes at skabe frustration hos aktørerne. Aktørerne oplever, at indsatsen mod hvidvask er uproportional i forhold til de ressourcer, der anvendes, og den effekt, der opnås. Dette skaber frustration og en følelse af ineffektivitet i bekæmpelsen af hvidvask.

Privatisering uden økonomiske incitament: Hvidvaskloven overfører en offentlig opgave om kriminalitetsbekæmpelse til private aktører uden at anlægge nogen profitmargin eller omkostningsbesparende reguleringsinitiativer. Dette skaber et grundlæggende dilemma mellem samfundsansvar og profit. Dette medfører, at der mangler incitament for alle de private aktører til at engagere sig aktivt i hvidvaskbekæmpelsen. Problemet ligger i, at det bliver en complianceøvelse mere end en proaktiv indsats grundet den manglende gulerod.

Samarbejdsfinansiering: De fleste er enige om, at samarbejde er nødvendigt, men finansieringen af samarbejdsfora m.v. er ikke tænkt ind i selve strukturen af vores nationale forsvar. Dette skaber et problem, da det også her bliver en ekstra omkostning at deltage, og incitamentet til et aktivt engagement bliver begrænset.

Note: Ressourceforbruget i den private sektor står ikke mål med effekten

Note: Cost-benefit, koster det ikke mere end 64 milliarder at lave de her analyser? (red.)

Note: Gør vi for MEGET ift. hvad der bliver fanget?

Note: Totalfinansiering – hvornår giver det mening?

Note: Den private sektor betaler for gildet. Hvidvaskloven bygger på en privatisering af politiopgaver. Men samarbejdet er nødvendigt – et samfundsmæssigt ansvar

Note: Der er problemer med 'omkostninger, der ikke skaber værdi'

Note: Incitamentet er frygt for straf (compliance) fremfor samfundskontrakt

Note: Funding er altid et problem og 'what's in it for me'-attitude

Note: Finansieringen af samarbejdet er et problem

Strategisk målsætning

At gentænke og etablere en balanceret finansieringsmodel for hvidvaskbekæmpelse, der sikrer, at både offentlige og private aktører bidrager proportionalt i forhold til deres risikoeksponering. Målsætningen er at skabe en koordineret indsats, hvor ressourcer anvendes effektivt, og aktører komplementerer hinanden for at maksimere værdiskabelse og minimere ineffektivitet.

Handlingsinitiativer

Incitamentsunderbyggende initiativer: Finansieringsmodellerne skal genovervejes, og der skal ses på, om det kan gøres mindre byrdefuldt at lave effektive hvidvaskkontroller og samtidig styrke samarbejdet. Der er ikke tale om at skære i indsatsen som fx antallet af underretninger men at tænke over selve finansieringsmodellen bag indsatsen. Hvem er det i sidste ende, som skal betale for bekæmpelsen, og hvordan kan omkostningen blive mindst mulig?

Impact assessment: For at anlægge en proportional effektiv indsats er der behov for, at der foretages analyser af omkostninger vs. indtægter inklusive værdien af retssikkerhed. En overordnet analyse er nødvendig, før det er muligt at identificere de områder, hvor der skal ned- eller opjusteres i forhold til ressourceforbrug. Analyserne skal være evidensbaserede og skal kunne fungere som et redskab i den videre bekæmpelse af hvidvask.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående finansieringen af hvidvaskforsvaret:

Der er et presserende behov for at skabe klarhed omkring omkostningerne ved hvidvaskbekæmpelsen og den værdi, den skaber. Dette indebærer en mere gennemsigtig og evidensbaseret tilgang til at vurdere, hvor ressourcerne anvendes mest effektivt. En sådan tilgang vil hjælpe med at reducere frustration og ineffektivitet blandt aktørerne. For at sikre en mere proaktiv indsats fra private aktører er det nødvendigt at indføre økonomiske incitamenter. Dette kan omfatte omkostningsbesparende reguleringsinitiativer eller profitmargin, der gør det mere attraktivt for private aktører at engagere sig i hvidvaskbekæmpelsen. Uden sådanne incitamenter risikerer indsatsen at forblive en compli-

Note: Finansiering er svært, man må gerne tænke nyt. Jo mere man kræver, jo mere koster det. Man skal sætte nogle realistiske målsætninger, hvor finansieringen kan følge med

Note: Hele finansieringsspørgsmålet er jo det vigtigste i min verden. Vi mangler ressourcer og finansiering. Eller vi skal tjene penge på AML (Anti-Money Laundering) – der er for få, der tænker på den måde i dag. Det er en konkurrenceparameter. 10-17 % af en banks omkostninger går til AML (red.)

Note: Hvem skal betale for indsatsen? Kundebyr eller banken?

Note: Vi skal have et samfundsmæssigt mål. Outputvurdering

Note: Løbende evaluering af indsatsen

Note: Er der en effektiv ressourceafvejning?

anceøvelse snarere end en effektiv kriminalitetsbekæmpelse. Effektiv hvidvaskbekæmpelse kræver samarbejde på tværs af sektorer, men dette samarbejde skal også finansieres. Der er behov for en struktureret tilgang til finansiering af samarbejdsfora og andre samarbejdsinitiativer, så deltagelse ikke bliver en ekstra omkostning, der begrænser engagementet. En centraliseret finansieringsmodel kan sikre, at alle relevante aktører bidrager og drager fordel af samarbejdet.

Ved at adressere disse problemstillinger gennem de foreslåede handlingsinitiativer kan der skabes en mere effektiv og balanceret tilgang til hvidvaskbekæmpelse, der både maksimerer værdiskabelse og minimerer ineffektivitet. Dette vil kræve en koordineret indsats fra både offentlige og private aktører samt en vilje til at tænke nyt om finansieringsmodeller og incitamentsstrukturer.

Forebyggelse

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'forebyggelse' et emne af stor interesse. Der var en fælles forståelse for, at forebyggende indsatser er essentielle i bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og organiseret kriminalitet, da de sigter mod at forhindre kriminelle aktiviteter, før de finder sted. Dette er en proaktiv strategi, der kan reducere risikoen for økonomisk kriminalitet og styrke samfundets modstandsdygtighed over for sådanne trusler. Dog er forebyggelse også en svær disciplin grundet den iboende manglende effektmåling. Ved Forum for Viden og Samarbejde deltog kriminologer fra flere universiteter, som udfordrede den eksisterende forståelse for præventive/forebyggende tiltag blandt myndigheder og forpligtede enheder i forbindelse med bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og organiseret kriminalitet. Følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer blev identificeret i forummet i forhold til emnet om forebyggelse.

Problemstillinger

Manglende fælles forståelse for forebyggelse: Der er ikke konsensus om forståelsen af forebyggelse. Problemet opstår, fordi forskellige interessenter har divergerende opfattelser af, hvad forebyggelse bør fokusere på. Nogle aktører lægger vægt på de regulatoriske forpligtelser og definitioner, mens andre fokuserer på bredere, samfundsbaseerede indsatsområder, der ofte er mere vage og spredte. Den manglende forståelse skaber forvirring og ineffektivitet i de forebyggende tiltag, som de forskellige aktører igangsætter, og risikerer derfor at udvande den reelle forebyggende effekt.

Manglende forståelse af det kriminelle økosystem: Det er et problem, at der ikke er en fælles forståelse for det gensidige forhold mellem finansieringen af kriminalitet ved hvidvask og terrorfinansiering og den førkriminelle handling samt dennes grobund i samfundet. Der er en mangel på forståelse for de kulturelle og sociale faktorer, der bidrager til hvidvask. Dette inkluderer en manglende forståelse af, hvordan sociale normer og økonomiske forhold kan påvirke individers tilbøjelighed til at deltage i hvidvaskaktiviteter. Den manglende forståelse for det kriminelle økosystem gør, at forebyggende tiltag vil være ineffektive, da de ikke adresserer de underliggende årsager til kriminalitet og dermed ikke formår at forhindre, at individer engagerer sig i hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet.

Note: Ens idéer om, hvor forkert og skamfuldt det er at begå en forbrydelse, er en stor, bidragende kriminologisk faktor

Note: Manglende definition af 'forebyggelse': Hvad er forebyggelse? Der var ikke nogen ved bordet, som kunne komme med et konkret eksempel, hvilket kan indikere, at det er svært at sætte ord på, hvordan man reelt (effektivt) forebygger kriminalitet

Note: Vi taler meget diffust om forebyggelse. Det skal være meget mere konkrete tiltag til specifikke ting. Ellers rammer forebyggelsen for bredt og er dermed ikke relaterbar (red.)

Note: I vores forståelse af problemet (og derved hvordan det skal løses) er der meget fokus på kontrol, teknologi og andre symptombehandlende indsatser (red.)

Note: Men samtidig er der tæt på ingen fokus på den kultur og de sociale praktikker, der er årsager til økonomisk kriminalitet og hvidvask

Accept af 'hygge-hvidvask': Hygge-hvidvask betegner en befolkningsgruppe eller virksomheder, der accepterer en vis mængde af hvidvask, da det ikke er 'så meget'. Fænomenet kan for eksempel opstå i forbindelse med sort arbejde. Problemet med hyggehvidvask er, at det ofte bliver betragtet som en mindre alvorlig form for hvidvask, hvor den deltagende part ikke nødvendigvis ser sig selv som kriminell. Dette kan føre til en udbredt accept af mindre hvidvaskaktiviteter, som samlet set kan have betydelige negative konsekvenser for samfundet. Når hvidvask bliver betragtet som 'hygge' eller mindre alvorligt, kan det føre til normalisering af kriminell adfærd. Hyggehvidvask kan også indirekte støtte større kriminelle netværk ved at give dem en måde at legitimere deres ulovlige indtægter på. Dette kan bidrage til finansiering af mere alvorlige kriminelle aktiviteter.

Utilsigtet involvering og tillid: En væsentlig sårbarhed er en manglende vilje til kritisk at evaluere egne systemer og praksisser. Denne tilbageholdenhed med at 'angribe sig selv' skaber en blind vinkel, hvor interne svagheder forbliver uadresseret. Tillid uden et kritisk blik øger risikoen for utilsigtet involvering i hvidvask, uanset om der er tale om privatpersoner, private selskaber eller offentlige aktører. En mangel på selvkritik kan føre til en falsk følelse af sikkerhed, hvor man undervurderer eller overser potentielle risici og sårbarheder. Desuden kan det resultere i en kultur, hvor der ikke er incitament til at forbedre og styrke interne kontroller og procedurer, hvilket yderligere øger risikoen for hvidvask.

Strategisk målsætning

At etablere en omfattende og koordineret national indsats om forebyggelse af hvidvask, som sikrer klare definitioner og forståelser af forebyggende tiltag på tværs af alle relevante aktører. Indsatsen skal fremme samarbejde og vidensdeling mellem offentlige myndigheder, private virksomheder og civilsamfundet for at skabe en fælles forståelse og tilgang til forebyggelse, herunder forbindelsen mellem den førkriminelle handling og hvidvask. Derudover skal indsatsen inkludere konkrete og målbare forebyggende tiltag, der adresserer både juridiske, teknologiske, kulturelle og sociale aspekter af hvidvask. Målet er at reducere risikoen for hvidvask ved at styrke interne kontroller, øge bevidstheden i samfundet og sikre, at forebyggende indsats er effektive og tilpasset de aktuelle trusler og tendenser.

Note: Kontanter og sort arbejde. Ting, der foregår udenfor virksomheder

Note: Eksempel: Fakturafabriker: Sort arbejde betales med falsk faktura af nogle få håndværkere – det er ikke 'hyggehvidvask', når der bruges fakturafabriker (red.)

Note: Tilliden som et tveægget sværd. Det er klassisk, at tilliden på den ene side er fuldstændig grundlæggende for et godt og effektivt samfund (og for myndighedernes arbejde). Samtidig er tilliden en sårbarhed

Note: Uvidenhed: små agenter, fx kioskejere, kender ikke deres forpligtelser. Manglende uddannelse (red.)

Note: Der er ikke nok forståelse fra samfundet i forhold til risikoen, hvilket besværliggør de processer som de forpligtede enheder er underlagt

Handlingsinitiativer

Forskning i økosystemet: Der er behov for, at der forskes i sammenhængen mellem forskellige kriminelle aktiviteter og relationen til hvidvask for at etablere en systemisk forståelse for det totale kriminelle økosystem. Dette vil kunne gøres ved at støtte forskning på tværs af hvidvask, terrorfinansiering, økonomisk kriminalitet på den ene side og kriminologi, sociologi og antropologi på den anden side.

Forebyggelsesindsatsmuligheder: Igangsætte et samarbejde med lovgivere, forskere, NGO'er og praktikere for at formulere en omfattende definition af forebyggende tiltag samt undersøge, hvordan en øget forebyggende indsats ville kunne igangsættes på baggrund af andre forebyggende initiativer på kriminalitetsområdet, såsom SSP-samarbejdet (Skole, Socialforvaltning og Politi).

Oplysningskampagner: Udrulle landsdækkende kampagner, der informerer om konsekvenserne af tendenser som hyggevidvask og økonomisk kriminalitet. Anvende forskellige medier og platforme for at nå ud til en bred målgruppe og ændre holdninger til mindre hvidvaskaktiviteter. Det er essentielt, at fortællingen om hvidvaskindsatsen bliver et fælles ansvar og ikke blot opfattes som noget, 'nogen andre' tager sig af. Sort arbejdskraft, kontantbase-rede handler m.v. kan have et større organiseret netværk bag sig

White hat-hacking' af specialister: Et handlingsinitiativ, som skal kunne identificere blinde vinkler i det tillidsfulde danske samfund kunne være white hat-hacking. Fænomenet er alment kendt fra IT-sikkerhed, hvor der ansættes folk til med vilje at bryde igennem sikkerheden for at identificere svagheder i beskyttelsesforanstaltninger. White hat-hacking kan opsættes ved forskellige formater fra uafhængige evalueringenheder til operative tiltag, som fx kunne teste om visse handlinger i markedet igangsætter de forventede alarmer. En undersøgelse om mulighederne for at anvende white hat-hacking vil kunne have stor indvirkning og skabe robuste og tilpasningsdygtige forebyggelsesindsatser, der kan teste den nationale modstandsdygtighed overfor komplekse risici.

Offentlig whistleblowerkanal: I forlængelse af offentlige kampagner kunne man etablere en offentlig whistleblowerkanal. I denne indsats skal man dog huske at anlægge en specifik strategi for at holde balancen mellem at have et for tillidsfuldt samfund til at have et samfund båret af mistillid.

Note: Øge forståelsen for kriminelle sektorer, eksempelvis prostitution og narkotika

Note: Behov for øget samarbejde med forskningsverdenen, der bør indgå i de forskellige hvidvaskfora. Etablering af lærende netværk, hvor man kan hente input der kan deles i ens egen organisation

Note: Hvad ville SSP-samarbejdet være analogt på AML/FinCrime?

Note: Et samfundsmæssigt 'SSP-agtigt udvalg' på området

Note: Brug for flere kampagner og folkeoplysning ift. befolkningen for på den måde at reducere antallet af mulige ofre

Note: Folk skal forstå, at det at hvidvaske og blive 'taget' har en konsekvens

Note: Virksomheder skal forstå, at hvidvask eller handel med hvidvask eller dissers miljøer kan svække omdømmet særdeles meget (omdømmerisiko)

Note: Etablere en form for white hat-hacking, med nørderne

Note: For mange forsvarsspillere og ingen angribere

Note: Whistleblowerkanaler for offentligheden?

Bekymringssamtaler: Der bør anvendes bekymringssamtaler, som er en proaktiv metode, hvor relevante myndigheder eller finansielle institutioner kontakter personer eller virksomheder der udviser mistænkelig adfærd eller foretager mistænkelige transaktioner. Formålet med disse samtaler er at adressere og afklare potentielle risici, før de udvikler sig til egentlige kriminelle handlinger. Ved at tage kontakt og udtrykke bekymring kan man ofte afskrække individer fra at fortsætte med mistænkelige aktiviteter, da de bliver bevidste om, at deres handlinger er under overvågning.

Crime script til forebyggelse: Undersøge mulighederne for at indføre crime script-analyse som et værktøj til analyse af hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter. Metoden bruges til at forstå kriminelle handlinger ved at analysere dem som sekvenser af handlinger. Denne metode indebærer at kortlægge de trin, som kriminelle følger for at gennemføre en forbrydelse, fra planlægning til udførelse og efterfølgende handlinger. Ved at identificere og analysere disse trin kan man finde sårbarheder og muligheder for at afbryde eller forhindre kriminelle aktiviteter.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående forebyggelse af hvidvask:

For det første er der en klar konsensus om, at forebyggelse spiller en central rolle i bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og organiseret kriminalitet. En effektiv forebyggelsesindsats kræver en fælles forståelse og en koordineret indsats på tværs af alle relevante aktører, herunder offentlige myndigheder, private virksomheder og civilsamfundet. For det andet er det nødvendigt at udvikle en holistisk forståelse af det kriminelle økosystem, som tager højde for de kulturelle og sociale faktorer, der bidrager til hvidvask. Dette vil gøre det muligt at adressere de underliggende årsager til kriminalitet og dermed forhindre, at individer engagerer sig i hvidvask og relaterede aktiviteter.

Desuden er det afgørende at bekæmpe normaliseringen af mindre hvidvaskaktiviteter, også kendt som 'hyggehvidvask'. Dette kræver en ændring i holdninger og en øget bevidsthed om de alvorlige konsekvenser, som selv mindre hvidvaskaktiviteter kan have for samfundet.

Endelig er der behov for en kritisk evaluering af egne systemer

Note: Bedre mulighed for bekymringssamtaler. Erfaring: Når banken ringer og spørger kritisk til transaktioner eller aktiviteter, stopper aktiviteten nogle gange, selv om der ikke er givet meningsfuld forklaring. Bekymringssamtale kan gøre en stor forskel, og det kan nogle gange give værdi at fortælle kriminelle, at man holder øje med dem, i stedet for at holde det, man har mistanke om, hemmeligt (red.)

Note: Kan crime script fungere under et regelregime?

Note: Man finder sårbarheder ved robust analytisk arbejde af høj kvalitet. En metode kan være ved 'crime script'-analyse. Kriminalitet er en begivenhed, som kan analyseres som sekvenser af handlinger. En analyse af begivenheder som sekvenser lader os forebygge på mest effektiv vis. Populær analyse af komplekse forbrydelser såsom cybercrime, trafficking af illegale varer og hvidvask

og praksisser for at identificere og adressere interne svagheder. Dette kan opnås gennem initiativer som white hat-hacking, hvor specialister bevidst forsøger at bryde igennem sikkerhedssystemer for at finde sårbarheder, samt etablering af offentlige whistleblowerkanaler, der kan hjælpe med at afsløre og forhindre hvidvask.

Samlet viser konklusionerne fra Forum for Viden og Samarbejde, at en effektiv forebyggelsesindsats kræver en omfattende og koordineret indsats, der inkluderer klare definitioner, samarbejde, konkrete tiltag og en løbende evaluering af indsatsen. Ved at implementere disse tiltag kan Danmark styrke sin modstanddygtighed over for hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter og dermed beskytte samfundet mod de alvorlige konsekvenser af økonomisk kriminalitet.

Forskning og den akademiske sektor

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'forskning og den akademiske sektor' et emne af stor interesse. Deltagerne diskuterede udfordringerne ved den manglende viden og forskning i Danmark og forskernes rolle i forhold til hvidvask, herunder problemer relateret til manglende samarbejde med den akademiske sektor. Grundlæggende er hvidvaskområdet i konstant udvikling, hvilket også afspejles i forskningsbehovene. Det blev fremhævet, at der er et stort behov for mere forskningsbaseret viden, der kan understøtte en effektiv bekæmpelse af hvidvask. En mere koordineret og systematisk forskningsindsats er derfor afgørende for at styrke indsatsen mod hvidvask og forbedre samarbejdet på tværs af sektorer. Der vil ikke under denne del blive præsenteret særskilte forskningsinitiativer. Manglende viden, forskningsbidrag og forskningsanalyser er blevet klarlagt separat under de individuelle emner i denne rapport under handlingsinitiativer. I forhold til forskning og den akademiske sektor blev der i forummet identificeret følgende problemstillinger, målsætninger og handlingsinitiativer:

Problemstillinger

Manglende forskningsbaseret viden: Manglen på forskningsbaseret viden gør det vanskeligt at identificere og forstå risikobilledet og de underliggende faktorer, der driver hvidvask. Uden tilstrækkelig forskning er det udfordrende at udvikle effektive strategier og politikker, der kan imødegå hvidvaskproblemerne. Dette resulterer i en begrænset evne til at forudsige og reagere på nye trusler og tendenser inden for hvidvask.

Utilstrækkeligt samarbejde med forskningsverdenen: Der er en markant mangel på samarbejde mellem forskningsverdenen og andre aktører inden for hvidvaskbekæmpelse, herunder offentlige myndigheder og private virksomheder. Dette resulterer i, at forskningsverdenen ikke udnyttes til at dele objektive og evidensbaserede metoder og resultater, som opnås af private og offentlige aktører. Uden dette samarbejde, som inkluderer at give forskere adgang til data, går værdifulde indsigter tabt, hvilket hæmmer udviklingen af effektive strategier og løsninger. Desuden ser aktører måske ikke anvendeligheden af andres metoder og resultater, fordi de mangler forskernes perspektiv og objektive vurdering.

Mangel på tværfaglig forskning: Manglen på tværfaglig forskning inden for hvidvaskbekæmpelse betyder, at der ikke drages fuld nytte af forskellige fagområders ekspertise og perspektiver.

Note: Forskning skal hjælpe med: at gøre os klogere på trusler, sårbarheder, brancher, hvordan vi får mere ud af de muligheder vi har for deling af oplysninger og effekten af vores indsatser (red.)

Note: Manglende forskningsbaseret viden til at identificere risikobilledet og deraf den politiske agenda m.v.

Note: Vi mangler viden fra forskning om, hvor hvidvask er på vej hen, myndigheders virke og værdikæde fra fagligt til praktisk (red.)

Note: Der mangler samarbejde med akademikere, tavshedspligten i både myndigheder og private aktører er en stopklods

Note: Der ER masser af data – men det er delt op på private aktører

Dette resulterer i en begrænset forståelse af hvidvaskproblematikker, da komplekse problemstillinger ofte kræver input fra flere discipliner for at blive fuldt belyst. Uden tværfaglig forskning går vigtige indsigter fra områder som kriminologi, økonomi, jura og teknologi tabt, hvilket hæmmer udviklingen af helhedsorienterede og effektive løsninger.

Manglende operationaliserbarhed og tempo i forskningen: Meget forskning kan ofte virke fjernt fra den 'virkelige verden'. Der var blandt deltagerne til forummet konsensus om, at der var mangel på operationaliserbarhed og tempo i forskningen. Dette resulterer i, at værdifuld viden og indsigt fra forskningen ikke anvendes effektivt i den daglige bekæmpelse af hvidvask. Metoder og strategier, der er udviklet og valideret gennem forskning, implementeres ikke eller udnyttes fuldt ud af offentlige og private aktører. Uden hurtig og effektiv vidensdeling går potentielle forbedringer i effektivitet og præcision tabt, hvilket hæmmer indsatsen mod hvidvask og begrænser mulighederne for at anvende evidensbaserede løsninger.

Manglende finansiering til forskning: For at sikre relevant forskning om hvidvaskbekæmpelsen i Danmark kræves en større finansiel støtte. Manglen på tilstrækkelig funding til forskning inden for hvidvaskbekæmpelse begrænser forskernes evne til at udføre omfattende og dybdegående studier. Uden de nødvendige økonomiske midler og ressourcer er det vanskeligt at tiltrække og fastholde talentfulde forskere, gennemføre avancerede analyser og udvikle innovative løsninger. Dette resulterer i en begrænset forskningskapacitet og hæmmer fremskridt inden for området, hvilket i sidste ende svækker indsatsen mod hvidvask.

Strategisk målsætning

For at adressere de identificerede problemstillinger inden for forskning og den akademiske sektor er det nødvendigt at etablere en koordineret og systematisk forskningsindsats. Målsætningen er at sikre, at forskningsverdenen har tilstrækkelig finansiel støtte, adgang til relevante data og et stærkt samarbejde med offentlige og private aktører. Dette vil fremme en tværfaglig tilgang, hvor forskellige fagområders ekspertise og perspektiver udnyttes fuldt ud. Ved at operationalisere forskningsresultater og sikre hurtig vidensdeling kan metoder og strategier, der er udviklet gennem forskning, implementeres effektivt i praksis. Dette vil forbedre evnen til at forudsige og reagere på nye trusler og tendenser inden for hvidvask og sikre, at indsatsen mod hvidvask er både effektiv og sammenhængende.

Note: Mangler bredde (tværfaglighed) i samarbejderne. Fx. det kriminologiske eller dataaspekterne (red.)

Note: Samarbejdet mellem kriminologi og AML er ikkeeksisterende men essentielt

Note: Hvordan får vi integreret forskning i hvidvaskindsatsen?

Note: At kunne skabe vidensdelingsmuligheder som er mere i 'real time', praksisnære og fleksible – det nytter ikke noget, at man kun modtager trendrapporter m.m. sent 'after the fact'

Note: Flere forskningsmidler

Note: Funding er altid et problem og 'what's in it for me'-attitude

Note: Lad os danne fælles front mellem myndigheder, forskere og private aktører. Så står vi stærkere

Handlingsinitiativer

Etablering af et nationalt vidensforum/analyseenhed: Etableringen af et nationalt vidensforum eller en analyseenhed, der rummer flere forskningsdiscipliner og er drevet af forskere, vil skabe en central platform for tværfaglig forskning og vidensdeling. Dette forum skal fungere som et knudepunkt for indsamling, analyse og formidling af data og viden om hvidvask. Inspireret af modeller som RUSI (Royal United Services Institute) i Storbritannien vil en sådan enhed kunne integrere ekspertise fra forskellige fagområder som kriminologi, økonomi, jura og teknologi.

Øget samarbejde med forskningsverdenen: Der er behov for et øget samarbejde med forskningsverdenen for at styrke relationerne mellem forskere, offentlige myndigheder og private virksomheder. Dette samarbejde skal inkludere deling af data for at sikre, at forskere har adgang til de nødvendige oplysninger til at udføre deres arbejde effektivt. Ved at dele data og viden kan forskningsverdenen bidrage med objektive og evidensbaserede metoder og resultater, som kan anvendes af alle aktører inden for hvidvaskbekæmpelse.

Øget finansiering med fokus på anvendt forskning: For at udvikle forskningsgrundlaget og viden i Danmark er der brug for mere finansiering af forskningsprojekter. Funderingen bør især fokusere på anvendt forskning til at starte med, så viden kan komme ud og anvendes direkte i den nationale indsats. Dette betyder, at forskningsmidler skal målrettes projekter, der udvikler metoder og strategier, som hurtigt kan implementeres og anvendes af offentlige myndigheder og private virksomheder i bekæmpelsen af hvidvask. Anvendt forskning fokuserer på at løse konkrete problemer og skabe praktiske løsninger, der kan forbedre effektiviteten og præcisionen i hvidvaskbekæmpelsen.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående forskning og den akademiske sektor.

Der er et stort behov for mere forskningsbaseret viden til at identificere risikobilleder og udvikle effektive strategier mod hvidvask. Uden tilstrækkelig forskning er det vanskeligt at forstå de underliggende faktorer og forudsige nye trusler. Der er også en mar-

Note: Uvildigt anvendt forskningsformat – RUSI i DK?

Note: Få lavet et vidensforum

Note: Behov for øget samarbejde med forskningsverdenen, der bør indgå i de forskellige hvidvaskfora

Note: Funding og samling skal komme centralt fra, fra det offentlige

Note: Private sektor (fx banker) skal ansætte forskere til at lave forskning i hvidvask

kant mangel på samarbejde mellem forskningsverdenen og andre aktører, hvilket hæmmer deling af objektive og evidensbaserede metoder. Et tættere samarbejde vil kunne udnytte forskernes perspektiver og objektive vurderinger bedre.

Tværfaglig forskning er afgørende for at få en helhedsorienteret forståelse af hvidvaskproblematikker. Samarbejde mellem forskellige fagområder som kriminologi, økonomi, jura og teknologi er nødvendigt for at udvikle effektive løsninger. Forskning skal være mere praksisnær og fleksibel for at kunne anvendes effektivt i den daglige bekæmpelse af hvidvask. Hurtig og effektiv vidensdeling er nødvendig for at forbedre indsatsen mod hvidvask.

Der er behov for øget finansiel støtte til forskning inden for hvidvaskbekæmpelse. Tilstrækkelig funding er nødvendig for at tiltrække talentfulde forskere og gennemføre avancerede analyser. Mulige forskningsinitiativer kunne inkludere undersøgelse af de ikke-finansielle forpligtede enheder, deres opfattelse af ansvarsforståelsen, og hvorvidt de reelt set er omfattet

Kriminelle trusler og nationale sårbarheder

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde omhandlede to ud af de fire hovedemner kriminelle trusler og den iboende risiko. De er her samlet til et emne med titlen 'kriminelle trusler og nationale sårbarheder'. Formålet med dette emne er at identificere konkrete sårbarheder, som enten allerede eksisterer, eller som deltagerne forventer vil blive mere fremtrædende i fremtiden. Ved at anlægge et kritisk syn på det nationale forsvar og et understøttende datagrundlag, kan effektiviteten af de nuværende tiltag evalueres, og sårbarheder kan identificeres. Denne tilgang gør det muligt at adressere nationale problemer uden at klandre hinanden, samtidig med at indsatsen mod eksisterende huller og kriminelles udnyttelse heraf styrkes. Det understreger også nødvendigheden af investeringer i nye tendenser og bølger inden for kriminalitetsbekæmpelse. På Forum for Viden og Samarbejde var kriminelle trusler og nationale sårbarheder af stor interesse, og følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer blev drøftet. Det anføres, at deltagerne betragtede de fleste af disse problemstillinger som alment kendte, men adresserede, at der ikke er taget hånd om dem i tilstrækkelig grad.

Problemstillinger

Insidertruslen: Insidertruslen kan udgøre en betydelig risiko for organisationer, især inden for finanssektoren. Problemet opstår, når medarbejdere, der har adgang til følsomme oplysninger og systemer, udnytter deres position til at begå eller facilitere kriminelle handlinger. Dette kan ske gennem direkte deltagelse i ulovlige aktiviteter eller ved at dele fortrolige oplysninger med eksterne kriminelle netværk. Insidertruslen er særlig farlig, fordi den udnytter den tillid, som organisationer har til deres medarbejdere, og fordi den kan være svær at opdage og forhindre. En af de største udfordringer ved insidertruslen er, at den kan komme fra personer, der normalt ikke ville blive mistænkt for kriminelle aktiviteter. Dette kan inkludere medarbejdere, der er blevet rekrutteret gennem afpresning eller bestikkelse, eller som har personlige eller økonomiske motiver for at deltage i ulovlige aktiviteter. Derudover kan insidertruslen også opstå, når medarbejdere deler insiderviden med kriminelle netværk, hvilket gør det muligt for disse netværk at omgå sikkerhedssystemer og begå økonomisk kriminalitet.

Note: Det er vigtigt at tale åbent om, og man skal acceptere, at det er en iboende risiko

Note: Der er systemer for KYC (Know-Your-Customer), transaktionsmonitorering osv., som er et værn mod omverdenen. Men hvad med den risiko, som kan være indefra? Hvad hvis man kender nogen, som arbejder i banken, hvor der kan være en risiko? Der skal være fokus på infiltrering. En sådan sag giver anledning til selvransagelse – men der skal også være fokus på ansættelsesret, GDPR osv. Det kan ske i alle virksomheder. Der er rigtig stor tillid, men det er også en iboende risiko. Ens tillid kan blive misbrugt. Viden og forståelse af, hvordan økonomisk kriminalitet finder sted, er ikke særlig stor ude i den gennemsnitlige virksomhed, og når man har stor tillid, er der en risiko. Det er også en samfundsmæssig risiko (red.)

Note: Brugen af insidere/infiltrering – det er med til at muliggøre svindel. Kan relationer udnyttes?

Konter: Konter udgør en betydelig sårbarhed i bekæmpelsen af hvidvask og anden økonomisk kriminalitet. Problemet med konter er, at de er svære at spore og kontrollere, hvilket gør dem attraktive for kriminelle der ønsker at skjule ulovlige transaktioner. Konter kan nemt overføres mellem personer uden nogen form for registrering, hvilket gør det vanskeligt for myndighederne og de private aktører at opdage og forhindre hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet. En af de største udfordringer ved brugen af konter er, at de ofte anvendes i undergrundsøkonomier, hvor de kan cirkulere uden for det formelle finansielle system. Dette gør det muligt for kriminelle at undgå detektering og fortsætte deres ulovlige aktiviteter uden at efterlade spor. Desuden kan konter bruges til at betale for ulovlige varer og tjenester, såsom narkotika og våben, hvilket yderligere komplicerer indsatsen mod organiseret kriminalitet.

Digitale identiteter: Digitalisering har medført mange fordele, men det har også skabt nye sårbarheder, især når det kommer til misbrug af digitale identiteter. Kriminelle udnytter digitale teknologier til at stjæle og misbruge personlige oplysninger, hvilket kan føre til alvorlige økonomiske og personlige konsekvenser for ofrene. Misbrug af digitale identiteter kan omfatte alt fra optagelse af lån og oprettelse af falske virksomheder til udbetaling af løn og andre ydelser under falske forudsætninger. En særlig udfordring er, at kriminelle kan udnytte systemer som NemID og MitID til at oprette digitale identiteter, som de derefter bruger til at begå økonomisk kriminalitet. Fx kan EU-borgere komme til Danmark, få udstedt et MitID, og derefter vende tilbage til deres hjemland, hvor de fortsætter med at bruge den danske digitale identitet til at begå svindel. Dette gør det svært for myndighederne at opdage og forhindre sådanne aktiviteter, da de kriminelle opererer uden for landets grænser.

Tredjepartsbetalinger: Tredjepartsbetalinger udgør en betydelig sårbarhed i bekæmpelsen af hvidvask og anden økonomisk kriminalitet. Problemet opstår, når betalinger foretages gennem en tredjepart, hvilket gør det vanskeligt at identificere den egentlige betaler. Manglen på gennemsigtighed i disse transaktioner betyder, at det er svært at spore pengestrømmene og tegne en klar kæde af ansvar. Dette skaber en mulighed for kriminelle til at skjule deres aktiviteter og undgå detektering. En af de største udfordringer ved tredjepartsbetalinger er, at de kan bruges til at sløre oprindelsen af midlerne.

Note: Konter er en stor udfordring

Note: Konter er et godt eksempel – hvordan håndterer vi det? Det er interessant, at man har forskellige myndigheder, som siger noget forskelligt. Man accepterer, at der sker hvidvask ved, at man har konter, men der er en anden myndighed, som siger, at det er en risiko

Note: Digitaliseringen udnyttes af kriminelle til at misbruge andres digitale identiteter

Note: Svindel med NemID → forbedret i MitID... EU-borger kommer til DK, får MitID, tager hjem igen efter at have fået en digital identitet i DK, der lever virtuelt til at optage lån, få udbetalt løn, oprette virksomhed m.m.

Note: Tredjepartsbetalinger – ikke ulovlige men en sårbarhed. Når vi ikke ved, hvem der betaler regningen, har vi ikke gennemsigtigheden og kan ikke tegne kæden (red.)

Note: Tredjepartsbetalinger – hvem betaler regningen? Hvis man ikke har gennemsigtigheden, så kan man ikke tegne kæden

Pengeoverførselsvirksomheder: Pengeoverførselsvirksomheder udgør en betydelig sårbarhed i bekæmpelsen af hvidvask og anden økonomisk kriminalitet. Problemet opstår, når disse tjenester ikke medsender informationer om betaleren, hvilket resulterer i anonymisering af betaleren. Denne manglende gennemsigtighed gør det vanskeligt at identificere den egentlige betaler og spore pengestrømmene, hvilket skaber en mulighed for kriminelle til at skjule deres aktiviteter og undgå detektering. En af de største udfordringer ved pengeoverførselsvirksomheder er, at de kan bruges til at overføre penge hurtigt og uden tilstrækkelig kontrol. Dette gør det muligt for kriminelle at udnytte disse tjenester til at flytte penge på tværs af grænser uden at blive opdaget. Desuden kan pengeoverførselsvirksomheder bruges til at oprette flere konti og gennemføre transaktioner, der er svære at spore, hvilket yderligere komplicerer indsatsen mod hvidvask.

Selvregistrering af selskaber: Virk.dk og selskabsoprettelsessystemet i Danmark udgør en betydelig sårbarhed på grund af den høje grad af digitalisering og afhængigheden af selvregistrering. Dette betyder, at der ikke nødvendigvis udføres den nødvendige kontrol af de oplysninger, der indtastes i systemet. Denne mangel på kontrol gør det muligt for kriminelle at oprette virksomheder på falske forudsætninger, bruge stråmænd og udnytte systemet til hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet. En af de største udfordringer ved Virk.dk er, at det er for nemt at oprette virksomheder uden tilstrækkelig verifikation af de indtastede oplysninger. Dette kan føre til, at virksomheder oprettes med falske oplysninger eller i andres navn, hvilket gør det svært for myndighederne at opdage og forhindre ulovlige aktiviteter. Desuden er der en risiko for, at oplysningerne i CVR-registeret ikke er opdaterede eller korrekte, hvilket yderligere komplicerer verifikationsværdien af oplysningerne.

Advokaters klientkonti: Advokaters klientkonti udgør en betydelig sårbarhed i bekæmpelsen af hvidvask og anden økonomisk kriminalitet. Problemet opstår, når penge, der tilhører klienter, blandes sammen på advokatens klientkonto, hvilket gør det vanskeligt at spore de enkelte transaktioner og identificere ejeren af midlerne for pengeinstitutterne. En af de største udfordringer ved advokaters klientkonti er, at kun advokaten ved, hvem der ejer pengene, hvilket gør det svært for banker og myndigheder at monitorere og kontrollere transaktionerne.

Note: Pengeoverførselsvirksomheder gør at banker ikke kan observere hvem som betaler (red.)

Note: Bliver pengeoverførsels-apps en udfordring? De er mindre transparente end bankerne. Ikke alle der bruger pengeoverførselsvirksomheder er kriminelle, men alle kriminelle bruger pengeoverførselsvirksomheder. Det er et svagt led. Brug af disse tjenester burde give point på en risikoscore (red.)

Note: Alt for let at lave stråmænd i vores system

Note: Omkostningerne ved at det skal være nemt at oprette en virksomhed har store omkostninger for AML-sektoren, der er belastet af at skulle verificere, at CVR-info er korrekte – og rapportere, hvis der er uoverensstemmelser

Note: Klientkontoen er en lukket boks

Note: Advokaternes klientkonti, samlekonto... Pengene bliver blandet sammen. Kun advokaten ved, hvem der ejer pengene. Banken kan ikke monitorere. Nu har advokaterne lov til at påkalde sig tavshed (red.)

Strategisk målsætning

Identificerede kriminelle trusler og nationale sårbarheder bør tages mere alvorligt og håndteres proaktivt. Når aktørerne på området har konkretiseret væsentlige kriminelle trusler og nationale sårbarheder, er der behov for, at der igangsættes konkrete tiltag omgående. Der skal handles hurtigt og effektivt, frem for at vente på en skandale, før der tages affære. Dette kræver en kulturændring, hvor advarsler og indsigter fra eksperter og interessenter bliver integreret i den strategiske planlægning, operationelle praksis og understøttet af ressourcer.

Note: Vi mangler ressourcer til at tilgå, opklare, og eftergå kriminaliteten, vi kender

Handlingsinitiativer

Overvågning af medarbejdere og baggrundstjek: For at reducere risikoen for insidertrusler er det nødvendigt at implementere flere lag af sikkerhedsforanstaltninger. Dette inkluderer at indføre strengere adgangskontrol for medarbejdere, der har adgang til følsomme oplysninger og systemer samt at anvende avancerede overvågningssystemer, der kan opdage og reagere på mistænkelig adfærd i realtid. Derudover er det vigtigt at gennemføre regelmæssige træningsprogrammer for medarbejdere for at øge deres bevidsthed om insidertrusler og uddanne dem i at identificere og rapportere mistænkelig adfærd. Ved at tale åbent om risikoen og acceptere, at det er en iboende del af arbejdsmiljøet, kan virksomhederne sætte de nødvendige kontroller op og sikre, at medarbejderne er trænet i intern kontrol. Jo bedre kontrolsystemerne bliver, desto mere pres vil der være på medarbejderne fra kriminelle, hvilket understreger behovet for en systematisk tilgang til baggrundstjek og løbende overvågning.

Note: Systematisk baggrundstjek af medarbejdere. Arbejde med kultur og værdier (red.)

Tilladelse til at afvise kontanter: For at reducere risikoen for hvidvask og økonomisk kriminalitet bør forretninger, der ikke kan håndtere risikoen ved kontanter, have mulighed for at afvise kontantbetalinger. Dette vil øge sikkerheden ved at reducere risikoen for røveri og kriminalitet. Elektroniske betalingsmetoder giver bedre sporbarhed, hvilket gør det lettere at opdage og forhindre hvidvask. Ved at afvise kontanter kan forretninger også hjælpe med at identificere kontanttunge transaktioner, som ofte er forbundet med højere risiko for hvidvask. Dette initiativ vil skabe et mere sikkert og gennemsigtigt økonomisk miljø.

Note: 'No Cash'-virksomheder bør være tilladt

Overvågning af IP-adresser: Et muligt initiativ til at forbedre sikkerheden omkring digitale identiteter kunne være at fokusere på logning af IP-adresser. Ved at logge IP-adresser, der bruges til at

Note: MitID – skal der fokus på IP-adresser og hvor normalbilledet bliver anderledes? Logning kan bruges til at identificere den rette ejer af identiteten

tilgå digitale identiteter, kan den rette ejer af identiteten bedre identificeres og mistænkelig aktivitet opdages. Dette kan være særligt nyttigt i tilfælde, hvor kriminelle forsøger at misbruge digitale identiteter fra forskellige geografiske placeringer eller på tidspunkter, der afviger fra normal adfærd. Logning kan dermed bruges til at identificere den rette ejer af identiteten og forhindre svindel.

ID ved tredjepartsbetalinger: Et muligt initiativ for at mindske risikoen forbundet ved tredjepartsbetalinger kunne være at undersøge mulighederne for at gøre slutmodtageren synlig for afsenderen af en betaling og omvendt. Ved at implementere en sådan løsning vil tredjepartsbetalinger blive mere gennemsigtige, hvilket gør det lettere at spore pengestrømme og identificere eventuelle mistænkelige transaktioner. Dette vil ikke kun øge gennemsigtigheden men også styrke tilliden mellem transaktionsparterne og hjælpe med at forhindre hvidvask og økonomisk kriminalitet.

Øget information ved pengeoverførsler: For at øge gennemsigtigheden og reducere risikoen for hvidvaskning af penge, kan der indføres strengere krav til pengeoverførselsvirksomheder om at indsamle og verificere detaljerede oplysninger om betaleren. Derudover skal pengeoverførselsvirksomhederne sikre, at disse oplysninger er nøjagtige og opdaterede. Dette vil gøre det lettere at spore transaktioner og identificere mistænkelige aktiviteter.

Øget kontrol ved selskabsoprettelse: Styrke kontrollen ved oprettelse af virksomheder ved at implementere krav om grundig verificering af oplysninger i CVR-registeret. Myndighederne skal sikre, at CVR er et pålideligt værktøj ved at udføre regelmæssige tjek og opdatere data. Derudover skal der indføres krav om, at virksomheder ved oprettelse skal gennemgå en 'kend din kunde'-proces, hvor identiteten af ejere og ledelse verificeres, og flere virksomheder skal udtages til kontrol. Dette inkluderer kortlægning af processen for udenlandske ejere, herunder krav om CPR-nummer.

Klientkonti bør ligge hos banken: Det kan overvejes at overlevere klientkonti til bankerne for at forbedre gennemsigtigheden og mindske risikoen for misbrug. Banker har allerede etablerede systemer til monitorering af transaktioner, hvilket gør dem bedre rustet til at opdage og rapportere mistænkelige aktiviteter. Ved at lade bankerne administrere klientkonti kan der sikres en højere grad af kontrol og sikkerhed. Dette vil også lette byrden for

Note: Konkret kan vi gøre slutmodtageren synlig for afsenderen af en betaling og modsat. Så vil tredjepartsbetalinger være synlige

Note: Mere indrapporteringspligt for pengeoverførselsvirksomhederne (til Skat). Fx hvem har overført, hvad er blevet overført (red.)

Note: Første instans er funderet i meget kontrol, få lappet hullerne i CVR, få myndighederne til at påtage sig ansvaret for, at CVR er et validt værktøj, som de underretningspligtige kan stole på

Note: Stråmænd – krav til virksomhedsoprettelse, 'kend din kunde' i oprettelsen. Flere skal ud til kontrol. Vi skal kortlægge processen for, at en udlænding kommer ind i Danmark og perioden til en konto, er i stand. CPR m.v. (red.)

Note: I Schweiz ligger klientkonti hos banken. Meget bedre mulighed for monitorering. De nye love, der er på vej om klientkonti, muliggør ikke denne monitorering (red.)

advokater, som ikke nødvendigvis har de samme ressourcer til at overvåge konti effektivt. Samlet set vil dette initiativ styrke indsatsen mod økonomisk kriminalitet og beskytte klienternes midler.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående kriminelle trusler og nationale sårbarheder:

De identificerede problemstillinger viser tydeligt, at der er behov for øget kontrol, øget gennemsigtighed og nytænkning i forhold til ansvar. Insidertrusler, kontanter, digitale identiteter, tredjepartsbetalinger, pengeoverførselsvirksomheder, selvregistrering af selskaber og advokaters klientkonti er alle områder, hvor der er betydelige sårbarheder. For at imødegå disse udfordringer er det nødvendigt med en proaktiv tilgang, hvor konkrete handlingsinitiativer igangsættes. Dette kræver en kulturændring, hvor advarsler og indsigter fra eksperter og interessenter integreres i den strategiske planlægning og operationelle praksis understøttet af tilstrækkelige ressourcer. Ved at handle hurtigt og effektivt kan styrke indsatsen mod økonomisk kriminalitet styrkes og samfundets integritet beskyttes.

National og politisk styring

Introduktion

National styring og koordinering af hvidvaskindsatsen er afgørende for at sikre en effektiv og sammenhængende bekæmpelse af hvidvask. Uden en centraliseret tilgang risikerer indsatsen at blive fragmenteret og ineffektiv, hvilket kan føre til, at ressourcer spildes, og at kriminelle aktiviteter ikke opdages eller håndteres rettidigt. En koordineret indsats sikrer, at alle relevante aktører arbejder mod fælles mål, deler viden og ressourcer effektivt, og at der er klare ansvarsfordelinger. Dette er essentielt for at kunne identificere og prioritere risici på nationalt niveau samt for at kunne tilpasse strategier og indsatser til de konstant skiftende trusler og tendenser indenfor hvidvask. En stærk national styring og koordinering kan også fremme internationalt samarbejde og sikre, at Danmark lever op til internationale standarder og forpligtelser. På Forum for Viden og Samarbejde var national styring og koordinering af stor interesse og følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer blev drøftet:

Problemstillinger

Manglende national styring og koordinering: Det er et betydeligt problem, at der i Danmark ikke er etableret en klar politisk governancestruktur for bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og finansiell kriminalitet. Uden en klar national styring og koordinering kan der ikke forventes en effektiv eksekvering på den nationale strategi, hvilket blandt andet vil resultere i ineffektiv ressourceallokering. Der mangler en central ledelse, en 'træner', der kan styre indsatsen.

Manglende politisk plan: Deltagerne i forummet oplever ofte, at der ikke er enighed mellem departementer og ministerier om retningen, investeringerne og styringen af indsatsen. Når det ene ministerium investerer i tiltag for at forebygge hvidvask, trækker et andet ministerium ressourcer væk fra området. Dette skaber en fragmenteret og ineffektiv indsats, hvor manglende koordinering og klare politiske retningslinjer hæmmer bekæmpelsen af hvidvask.

Manglende politisk helhedsforståelse for hvidvask: Der mangler en helhedsforståelse i det politiske miljø i Danmark for, at hvidvaskbekæmpelse kræver samarbejde på tværs af en stor kæde af aktører. Uden denne forståelse risikerer man, at indsatsen bliver ineffektiv, da det svageste led kan knække hele kæden. En holi-

Note: Der er ikke en klar ledelse og koordinering af hvidvaskindsatsen på nationalt niveau

Note: Alle har et ansvar, men hvem styrer dette? Alle har et juridisk ansvar, men hvordan eksekveres fx den nationale strategi? Der er ikke nogen, som er der til at styre det hele

Note: Træneren mangler. Når bålet brænder, går alle tilbage til søjlerne – gælder både på offentlig og privat side

Note: Vi mangler en politisk målsætning og plan

Note: Policyelementet fungerer ikke. Ansvar fordelt mellem ministerier gør det svært at forandre policy, fordi ansvar er fordelt på suboptimal vis

Note: Politikere forstår ikke altid risikoen eller behovet

Note: Der er en politisk konstrueret risiko, som handler om den politiske vision/illusion om 'nultolerance' – dette betyder, at

stisk tilgang er nødvendig for at sikre, at alle led i kæden arbejder mod samme mål og kan justere deres indsats i overensstemmelse med hinanden.

Politisk populisme: Den politiske indsats mod hvidvask er ofte præget af populisme, hvor beslutninger træffes på baggrund af aktuelle mediehistorier og politisk pres snarere end på en dybdegående forståelse af de reelle risici. Kriminelle er ikke populistiske; de udnytter systematiske svagheder og handler strategisk. Aktørerne på området har længe identificeret problemer og orienteret herom, men disse advarsler bliver ofte overset, indtil udsendelser som 'Den Sorte Svane' bringer dem i offentlighedens søgelys. Den populistiske tilgang til hvidvaskbekæmpelse har derfor intet med reel risikostyring af kriminalitet at gøre og kan føre til ineffektive og kortsigtede løsninger.

Strategisk målsætning

At sikre en central effektiv og sammenhængende national indsats mod hvidvask og organiseret økonomisk kriminalitet. Indsatsen skal være apolitisk og koordineret på tværs af ministerier, myndigheder og private aktører og sikre klare ansvarsfordelinger og samarbejdsstrukturer. Målsætningen er at optimere ressourceallokeringen ved at prioritere indsatsen mod de mest kritiske risici og trusler gennem en risikobaseret tilgang.

Handlingsinitiativer

Etablering af central styring af hvidvaskbekæmpelse: For at imødegå problemstillingen med manglende national styring og koordinering af hvidvaskindsatsen foreslås det at etablere en central og uafhængig styringsenhed. Denne enhed skal fungere som den overordnede ledelse, der koordinerer indsatsen mod hvidvask på tværs af ministerier, myndigheder og private aktører. Enheden skal have et klart mandat og budget, hvilket skal sikre, at indsatsen er effektiv og sammenhængende. På denne måde sikres en ensrettet tilgang til de konstaterede risici, og ressourcerne kan prioriteres optimalt. En central styringsenhed vil også kunne udvikle en overordnet plan for, hvordan målene nås med handlingsinitiativerne, og sikre, at disse tiltag er dynamiske og tilpasset de skiftende trusler og tendenser. Dette vil minimere risikoen for konstante ændringer i indsatsen og skabe en klar linje for alle involverede aktører.

det bliver svært for både myndigheder og private at tale åbent om sårbarheder og mangelfuldhed (red.)

Note: Et hul i osten er også det politiske klima, hvor vinden ofte blæser derhen, hvor den politiske stemning er (tænk 'Den Sorte Svane')

Note: Mindre kortsigtet hovsapolitik pga. enkelthændelser (Den Sorte Svane) og mere langsigtede indsats

Note: Organet til strategien skal ikke være politisk funderet for at minimere risikoen for konstante ændringer, og man undgår en ikke-operativ tilgang til løsningen

Note: Etablering af organ for at sikre, at der er en ensrettet tilgang til de konstaterede risici. I dette organ skal der også være fokus på brugen af ressourcer og finansieringen af projekterne

Udvikling af en national handlingsplan: For at operationalisere den nationale strategi for bekæmpelse af hvidvask er det nødvendigt at udvikle en detaljeret national handlingsplan. Denne handlingsplan skal fungere som et konkret værktøj for den centrale nationale styringsenhed, som skal sikre, at strategien bliver omsat til praksis. Handlingsplanen skal indeholde klare mål, ansvarsområder og tidsrammer for alle involverede aktører. Den skal også beskrive specifikke tiltag og initiativer, der skal iværksættes for at bekæmpe hvidvask effektivt. Ved at have en sådan plan kan den centrale enhed koordinere indsatsen på tværs af ministerier, myndigheder og private aktører, og sikre, at ressourcerne bliver anvendt optimalt. Handlingsplanen skal være dynamisk og kunne tilpasses de skiftende trusler og tendenser inden for hvidvask, hvilket vil sikre en fleksibel og effektiv indsats.

Politisk koordinering: For at styrke den politiske koordinering og samarbejde i bekæmpelsen af hvidvask er det nødvendigt at etablere konsensus mellem relevante ministerier og myndigheder. Denne konsensus skal sikre en ensartet og koordineret politisk indsats, hvor alle aktører arbejder mod fælles mål og følger en klar og struktureret plan. Dette kan ske bilateralt eller af den centrale styringsenhed. Formålet skal være, at der er en løbende dialog og vidensdeling mellem de forskellige politiske aktører, hvilket vil fremme en mere effektiv og sammenhængende indsats mod hvidvask. Dette initiativ vil også bidrage til at skabe en fælles forståelse af risici og prioriteter, og sikre, at ressourcerne bliver anvendt optimalt.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående national og politisk styring af hvidvaskbekæmpelsen:

Der er et presserende behov for en centraliseret og koordineret indsats for at bekæmpe hvidvask i Danmark. De identificerede problemstillinger, herunder manglende national styring og koordinering, fraværet af en politisk plan, manglende helhedsforståelse og politisk populisme, understreger behovet for en struktureret tilgang.

Etableringen af en central uafhængig styringsenhed med et klart politisk mandat og budget er afgørende for at sikre en sammen-

Note: Rammer, planer for hvad vi vil

Note: Organisering: et tværgående kontor, der samlet tilgår problemet. Alene i JM (Justitsministeriet) ses der 5 kontorer med relevans for området (red.)

hængende og effektiv indsats. Dette initiativ skal ses i sammenhæng med initiativerne i afsnittene om ansvars- og risikofordeling. Denne enhed vil fungere som den centrale ledelse, der koordinerer indsatsen på tværs af ministerier, myndigheder og private aktører, og sikrer klare ansvarsfordelinger og samarbejdsstrukturer. En sådan enhed vil også kunne udvikle en overordnet plan for, hvordan målene nås med de handlingsinitiativerne, og sikre, at disse tiltag er dynamiske og tilpasset de skiftende trusler og tendenser.

Udviklingen af en national handlingsplan er ligeledes essentiel for at operationalisere den nationale strategi for bekæmpelse af hvidvask. Handlingsplanen skal indeholde klare mål, ansvarsområder og tidsrammer for alle involverede aktører og beskrive specifikke tiltag og initiativer, der skal iværksættes for at bekæmpe hvidvask. Ved at have en sådan plan kan den centrale enhed koordinere indsatsen på tværs af ministerier, myndigheder og private aktører og sikre, at ressourcerne bliver anvendt optimalt.

Endelig er politisk koordinering nødvendig for at sikre en ensartet og koordineret politisk indsats. Dette kræver konsensus mellem relevante ministerier og myndigheder, hvilket kan opnås gennem løbende dialog. Formålet er at skabe en fælles forståelse af risici og prioriteter og sikre, at ressourcerne bliver anvendt optimalt. Samlet set er en stærk national styring og koordinering afgørende for at kunne identificere og prioritere risici på nationalt niveau, tilpasse strategier og indsatser til de konstant skiftende trusler og tendenser inden for hvidvask. Ved at implementere de foreslåede handlingsinitiativer kan Danmark opnå en mere effektiv og sammenhængende indsats mod hvidvask.

Regulering og hjemler

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var der meget fokus på reguleringens rolle i det danske samfund samt manglende hjemmelsbeføjelser i forhold til at mitigere den nationale hvidvaskrisiko. For at bekæmpe hvidvask effektivt er det afgørende at have en god og understøttende regulering. Den rigtige regulering sikrer, at der er klare retningslinjer og krav til virksomheder og finansielle institutioner, hvilket gør det sværere for kriminelle at udnytte systemet til hvidvask. Regulering hjælper med at skabe gennemsigtighed, ansvarlighed og samarbejde mellem forskellige aktører, hvilket er nødvendigt for at opdage og forhindre hvidvaskaktiviteter. Uden passende regulering og hjemler kan der opstå huller og svagheder i systemet, som kriminelle kan udnytte. Ved forummet blev der identificeret følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer, der handler om regulering og hjemler:

Problemstillinger

Grænsen for hvidvask: En af de væsentligste udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask i Danmark er den manglende klarhed omkring, hvad der præcist udgør hvidvask. Hvidvask defineres generelt som processen med at sløre profit fra kriminalitet, men der er stor usikkerhed om, hvorvidt de underretningspligtige skal have kendskab til den bagvedliggende kriminalitet for alle former for kriminalitet, der kan generere udbytte. Denne uklarhed skaber betydelige problemer, da det ikke er tydeligt, hvilke handlinger der falder ind under hvidvaskdefinitionen, hvilket fører til ineffektivitet og usikkerhed i bekæmpelsen af hvidvask.

Risikofyldte virksomheder: En væsentlig udfordring i bekæmpelsen af hvidvask i Danmark er, at en del virksomheder med høj iboende risiko for hvidvask ikke er reguleret eller under tilsyn. Offentlige og private aktører er ofte opmærksomme på disse risikofyldte virksomheder, men manglen på regulering skaber ineffektive forsvarsværn. Dette problem fremhæver også samfundets manglende agilitet, da det kan tage meget lang tid at gennemføre nødvendige lovændringer, selv når der er bred enighed om behovet.

Ineffektive sanktionsmuligheder: Til forummet blev det fremført, at Danmark ikke har tilstrækkelige sanktionsmuligheder til

Note: Har lovgivningen erkendt kompleksiteten i, hvad der foregår? Det går for langsomt og er for simpelt

Note: Hvor langt går forpligtelsen?

Note: Mulighed for private til at 'tolke' vejledninger, men når tilsynet kommer forbi, er der en risiko for, at tilsynet selv har fortolket den vejledning anderledes → stor udgift og risiko for private

Note: Hvorfor er nogle aktører ikke omfattet – pengetransport? Samme gælder med private pengeautomater

Note: Inkassoselskaber, manglende kontrol

Note: Bøderne er der ikke til at løfte den risikobaserede tilgang

effektivt at bekæmpe hvidvask. Det handler ikke om størrelsen på eventuelle bøder, men at det i Danmark ikke er muligt at udstede bøder på hvidvaskområdet, da myndigheder i Danmark kun kan udstede administrative bødeforlæg og ikke administrative bøder. Dette skaber udfordringer i at sikre en præventiv effekt og effektiv eksekvering af sanktioner.

Manglende hjemler: Der er tvivl om, hvorvidt de nuværende værktøjer og ressourcer er tilstrækkelige til effektivt at bekæmpe hvidvask. Myndighederne mangler måske hjemler og regler til at lave kontroller og tilsyn med effekt, hvilket gør det svært at eksekvere, selv når der er kendskab til ulovlige aktiviteter som fakturafabriker. Derudover er der usikkerhed om, hvorvidt sanktioner kan pålægges virksomheder, der ikke registrerer sig korrekt i GoAML-systemet. Dette skaber udfordringer i at sikre, at alle relevante aktører er omfattet af reglerne og kan sanktioneres ved manglende overholdelse.

Ikke-risikobaseret regulering: Politikere har en tendens til at udele rettigheder, som kan modsige principperne om den risikobaserede regulering. Alle privatkunder har ret til en bankkonto, og snart vil erhvervs-kunder også have ret til en erhvervs-konto. Dette kan underminere den risikobaserede tilgang. Banker har ikke mulighed for at sige nej til kunder, selv når der er klare risici forbundet med at have dem som kunder. Når de underretningspligtige pålægges pligter, der gør, at de ikke kan risikostyre, kan det grundlæggende princip bag den risikobaserede tilgang blive ødelagt.

Regeludstedelse med afledte negative virkninger: Der udstedes flere danske regler, hvor der ikke er forståelse for de afledte negative virkninger på hvidvaskområdet og kriminalitetsbekæmpelse. Uden denne vurdering risikeres det, at lovgivning, der utilsigtet underminerer indsatsen mod hvidvask og kriminalitet, indføres. Konsekvensberegningerne for nye politiske tiltag og reguleringer belyser ikke altid den fulde risiko og konsekvens i forhold til hvidvask. Der mangler også fokus på, hvordan kriminelle kan omgå ny lovgivning, hvilket gør det svært at forebygge og minimere disse risici.

Manglende deling af oplysninger om dårlige kunder: Manglende mulighed for at dele oplysninger om dårlige kunder skaber betydelige udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. Når banker og andre finansielle institutioner ikke kan dele information om kunder, der er involveret i mistænkelige aktiviteter, bliver det svært at identificere og forhindre hvidvask. Dette fører til, at dårlige kun-

Note: Sanktioner, bøder – eksekvering: Præventive måder i at det bliver mere besværligt. Vi skal have redskaberne frem i lyset og se på de præventive muligheder eksempelvis (red.)

Note: Myndighederne mangler hjemler og regler til at lave kontroller og tilsyn og effekt

Note: Alle skal registrere sig, så platformen kan bruges til kommunikation. Bøder?

Note: Erhvervs-kunderegler: hvornår må vi smide kunder ud?

Note: Man har ikke besluttet, hvor man vil hen med reguleringen

Note: Regeringen træffer beslutninger om kontanter eller andet, men man forstår ikke den negative effekt på hvidvaskområdet

Note: Lovgivning generelt må ikke være antihvidvaskhæmmende – gerne fremmende

Note: GDPR – ulige kamp. Banker kan ikke dele info. Bankkunder, som ikke betaler, registreres i RKI

der kan flytte fra en institution til en anden uden at blive opdaget, hvilket underminerer den samlede indsats mod hvidvask. Desuden skaber det en uensartet tilgang, hvor nogle institutioner kan være mere udsatte for risici end andre, fordi de ikke har adgang til de samme oplysninger.

Usikkerheder i brugen af ny teknologi: Der er betydelige regulatoriske usikkerheder i forhold til brugen af de nyeste teknologier, såsom machine learning og kunstig intelligens (AI), til overvågning og bekæmpelse af hvidvask. Disse teknologier har potentiale til at forbedre dynamisk kundemonitorering og identificere afvigende adfærd hurtigt og effektivt. Men nuværende regler og lovgivning hæmmer deres anvendelse, hvilket skaber en kløft mellem innovation og reaktive regler. Dette gør det svært for finansielle institutioner at udnytte de nyeste teknologiske fremskridt til at styrke deres hvidvaskbekæmpelsesindsats.

Ineffektive beslaglæggelser: Beslaglæggelser i Danmark er ofte en kompleks og langsommelig proces, hvilket hæmmer effektiviteten af kriminalitetsbekæmpelsen. De nuværende regler og procedurer gør det svært for myndighederne at handle hurtigt og effektivt, hvilket kan resultere i, at kriminelle aktiviteter fortsætter uforstyrret. Dette skaber en betydelig udfordring for retshåndhævelsen og underminerer indsatsen mod hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet.

Reaktiv lovpraksis og fortolkning: I Danmark er der en tendens til en reaktiv tilgang til lovgivning, hvor fokus ofte ligger på, hvad der ikke må gøres fra sag til sag. Denne praksis hindrer en proaktiv og effektiv bekæmpelse af hvidvask, da den skaber en compliance-kultur og en frygt for at prøve nye ting af på grund af risikoen for straf. I stedet for at kortlægge de muligheder, som juraen giver, bliver der lagt vægt på begrænsningerne, hvilket hæmmer innovation og effektivitet i hvidvaskbekæmpelsen.

Strategisk målsætning

For at løse de identificerede problemstillinger omkring regulering og hjemler i bekæmpelsen af hvidvask er det nødvendigt at gentænke tilgangen og turde være modige i forhold til både regulering og efterlevelse. Der skal skabes en dynamisk og fleksibel reguleringsramme, der ikke kun reagerer på eksisterende udfordringer, men også proaktivt forudser og imødegår fremtidige risici. Dette kræver en kulturændring, hvor innovation og risikovillighed fremmes, og hvor der er klare og præcise retningslinjer, der understøt-

Note: Hvorfor kan man ikke AML-data-dele, når man kan på dårlige betalere, fx i RKI?

Note: Man må ikke bruge machine learning, men teknologien kan lave dynamisk kundemonitorering. Kan se det afvigende med det samme

Note: Understøtte teknologiske muligheder, som kan nedsætte ressourceforbruget

Note: Beslaglæggelses sager: Sendes til en politikreds – går aaaaalt for langsomt

Note: Beslaglæggelser går vældig langsomt

Note: Vi ved for lidt om, hvad vi må dele – og derved deler vi ikke viden (fx til politiet – og politiet deler desuden ingen viden). De juridiske afdelinger er meget forsigtige

Note: Overfokusering på regler

Note: Klarere lovgivning: Hvad må du og hvad må du ikke. Helt klare svar...

Note: Hvad er vigtigst? Kriminalitetsprincipper eller andre?

ter en effektiv og risikobaseret tilgang. Samtidig skal det sikres, at der er tilstrækkelige hjemler og ressourcer til at gennemføre kontroller og tilsyn med effekt, og at der er mulighed for at dele relevant information på tværs af sektorer og myndigheder. Ved at skabe en mere sammenhængende og koordineret indsats kan vores evne til at bekæmpe hvidvask styrkes, og der kan sikres et mere robust og modstandsdygtigt finansielt system.

Handlingsinitiativer

Risikobaseret tilgang til regulering og hjemler: Ved at gentænke reguleringen og udføre en omfattende retlig analyse baseret på en risikobaseret tilgang, kan der sikres en klarere grænsesætning af hvidvaskbegrebet og forpligtede enheder. Dette vil inkludere, at analysen omfatter risikofyldte virksomheder og ikke kun dem, der følger direkte af EU-retten. Ved at gentænke vores sanktionsmuligheder og se på vores nabolande i forhold til hjemler og fortolkninger, især i forhold til mulighederne for bøder, kan det sikres, at der på dette område bliver givet de hjemler, som kan lappe de gabende huller i vores forsvar samt forbedre efterlevelsen i det private. En sådan nytænkning vil give myndighederne de nødvendige værktøjer til at udstede passende bøder og sanktioner, hvilket vil have en afskrækkende effekt og forbedre overholdelsen af reglerne.

Konsekvensvurdering og mitigerende tiltag: Der er behov for at fokusere på at integrere konsekvensvurderinger i lovgivningsprocessen for at sikre, at nye reguleringer ikke utilsigtet svækker indsatsen mod hvidvask. Når der indføres nye regler, skal de potentielle negative virkninger på hvidvaskområdet vurderes nøje. Hvis en regulering har negative effekter på anti-hvidvask (AML), skal der samtidig implementeres mitigerende tiltag, der kan modvirke disse effekter og sikre, at den risikobaserede tilgang opretholdes. For eksempel kan beslutninger om finansielle politikker eller andre lovgivningsmæssige ændringer have utilsigtede konsekvenser for hvidvaskbekæmpelsen. Derfor er det afgørende, at sådanne beslutninger ledsages af tiltag, der kan afbøde de negative virkninger, så den samlede effektivitet i hvidvaskbekæmpelsen ikke kompromitteres.

RKI-register for højrisikokunder: Til forummet blev der af flere foreslået, at det skulle undersøges, hvorvidt et alternativ til deling af data mellem underretningspligtige kunne være et register i stil med det kendte RKI-register. Således skulle det offentlige stå for

Note: Målsætning for nye sanktioner, bødestrukturer

Note: Der skal søges inspiration i forhold til andre landes lovgivning

Note: Find hjemmel til at indhente manglende info om de manglende tilsynspligtige

Note: Lovgiver skal før love sendes i proces sikre, at de er efterset, således de ikke har negative effekter på andre områder som fx hvidvask

Note: Overvej risiko ved lovforslag/lempler – grundigere lovforberedelse

et register for højrisiko- eller dårlige kunder i relation til hvidvask. Dette register skal samle information om kunder, der har været involveret i mistænkelige transaktioner, har undladt at registrere sig korrekt i AML-systemet, eller på anden måde udgør en høj risiko for hvidvask. Finansielle institutioner og relevante myndigheder skal have adgang til registeret for at kunne træffe beslutninger på et oplyst grundlag om kundehåndtering og risikovurdering. Det er nødvendigt at sikre de lovgivningsmæssige rammer, der tillader indhentning og deling af oplysningerne i registeret.

Teknologivenlige reguleringstiltag: For at imødegå usikkerheder i brugen af ny teknologi til overvågning og bekæmpelse af hvidvask, skal der indføres lovgivningsmæssige ændringer, der tillader og fremmer anvendelsen af teknologier som machine learning og kunstig intelligens (AI). Disse teknologier har potentiale til at forbedre dynamisk kundemonitorering og hurtigt identificere afvigende adfærd, hvilket kan styrke indsatsen mod hvidvask betydeligt. Nuværende regler og lovgivning hæmmer dog deres anvendelse, hvilket skaber en kløft mellem innovation og reaktive regler. Det er derfor nødvendigt at tilpasse lovgivningen, så finansielle institutioner kan udnytte de nyeste teknologiske fremskridt til at forbedre deres hvidvaskbekæmpelsesindsats.

Forbedring af beslaglæggelser: For at imødegå ineffektive beslaglæggelser i Danmark, skal der indføres lovgivningsmæssige ændringer og procedurer, der gør det muligt for myndighederne at handle hurtigt og effektivt. De nuværende regler og procedurer er komplekse og langsomme, hvilket hæmmer effektiviteten af kriminalitetsbekæmpelsen og kan resultere i, at kriminelle aktiviteter fortsætter uforstyrret. Ved at forenkle og fremskynde beslaglæggelsesprocesserne kan myndighederne bedre bekæmpe hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet. Derudover bør mulighederne for at indføre omvendt bevisbyrde, som anvendes i Storbritannien under konceptet Unexplained Wealth Order, overvejes. Dette vil kræve, at personer med betydelige aktiver, som ikke kan forklares med lovlige indtægter, skal bevise, at deres formue er erhvervet lovligt.

Poaktiv risikobaseret tilgang til lovgivning og fortolkning: For at imødegå den reaktive lovpraksis og fortolkning i Danmark, skal der indføres en mere proaktiv tilgang til lovgivning og fortolkning. Dette indebærer at fokusere på de muligheder, som juraen giver frem for begrænsningerne og at skabe en kultur, hvor innovation

Note: I RKI/Fraud kan man dele information, hvorfor ikke hvidvask? (red.)

Note: Effektivisering i forhold til optimering af machine learning i henhold til alarm-monitorering, herunder med sparing fra myndighederne

Note: Beslaglæggelse bør håndteres centralt for at sikre en hurtigere sagsbehandling

Note: Lovgivning, der gør det muligt at beslaglægge midler – omvendt bevisbyrde?

og effektivitet i hvidvaskbekæmpelsen fremmes. Der skal turdes at definere, hvad der lovligt må gøres og ikke altid kun på, hvad der ikke må gøres. En positivliste over tilladte handlinger og metoder kan hjælpe med at skabe klarhed og mod til at handle inden for lovens rammer. Dette vil reducere frygten for straf og compliancekultur og i stedet opmuntre til at prøve nye metoder og teknologier. Det er vigtigt at skabe klare retningslinjer og vejledninger, der understøtter en risikobaseret tilgang og giver finansielle institutioner og andre aktører tillid til at handle uden frygt for utilsigtede konsekvenser.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående regulering og hjemler:

Det er tydeligt, at der er behov for en mere dynamisk og fleksibel reguleringsramme, der ikke kun reagerer på eksisterende udfordringer men også proaktivt forudser og imødegår fremtidige risici. En sådan tilgang kræver en kulturændring, hvor innovation og risikovillighed fremmes, og hvor der er klare og præcise retningslinjer, der understøtter en effektiv og risikobaseret tilgang.

Det er nødvendigt at sikre, at der er tilstrækkelige hjemler og ressourcer til at gennemføre effektive kontroller og tilsyn. Dette indebærer også at skabe mulighed for at dele relevant information på tværs af sektorer og myndigheder. Ved at skabe en mere sammenhængende og koordineret indsats kan evnen styrkes til at bekæmpe hvidvask og sikre et mere robust og modstandsdygtigt finansielt system.

En af de væsentligste udfordringer er den manglende klarhed omkring, hvad der præcist udgør hvidvask. Denne uklarhed fører til ineffektivitet og usikkerhed i bekæmpelsen af hvidvask. Derudover er der mange virksomheder med høj iboende risiko for hvidvask, som ikke er reguleret eller under tilsyn, hvilket skaber ineffektive forsvarsværn. Det er også blevet fremført, at Danmark ikke har tilstrækkelige sanktionsmuligheder til effektivt at bekæmpe hvidvask.

Der er også en tendens til, at politikere udsteder rettigheder, som kan modsige principperne om den risikobaserede regulering. Dette underminerer den risikobaserede tilgang og gør det svært for banker at sige nej til kunder, selv når der er klare risici forbundet med at have dem som kunder. Derudover udstedes der flere dan-

Note: Det dynamiske 'red flag': Der er behov for tendensbaserede udmeldinger. En prioriteret og dynamisk hvidvaskindsats kræver en ændring af reglerne... Dertilhørende ændring af tilsynspraksis (red.)

ske regler, hvor der ikke er forståelse for de afledte negative virkninger på hvidvaskområdet og kriminalitetsbekæmpelse.

Manglende mulighed for at dele oplysninger om dårlige kunder skaber også betydelige udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. Når banker og andre finansielle institutioner ikke kan dele information om kunder, der er involveret i mistænkelige aktiviteter, bliver det svært at identificere og forhindre hvidvask. Der er også betydelige usikkerheder i brugen af de nyeste teknologier såsom machine learning og kunstig intelligens til overvågning og bekæmpelse af hvidvask.

Beslaglæggelser i Danmark er ofte en kompleks og langsom proces, hvilket hæmmer effektiviteten af kriminalitetsbekæmpelsen. Der er behov for at forenkle og fremskynde beslaglæggelsesprocesserne, for at myndighederne bedre kan bekæmpe hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet. Endelig er der en tendens til en reaktiv tilgang til lovgivning, hvor fokus ofte ligger på, hvad man ikke må, hvilket hindrer en proaktiv og effektiv bekæmpelse af hvidvask.

For at løse disse udfordringer er det nødvendigt at gentænke vores tilgang og turde være modige i forhold til både regulering og efterlevelse. Der skal skabes en kultur, hvor innovation og risikovillighed fremmes, og hvor der er klare og præcise retningslinjer, der understøtter en effektiv og risikobaseret tilgang. Samtidig skal det sikres, at der er tilstrækkelige hjemler og ressourcer til at gennemføre effektive kontroller og tilsyn, og at der er mulighed for at dele relevant information på tværs af sektorer og myndigheder. Ved at skabe en mere sammenhængende og koordineret indsats kan evnen til at bekæmpe hvidvask styrkes, og der kan sikres et mere robust og modstandsdygtigt finansielt system.

Risikobaseret tilgang

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde omhandlede et af de fire hovedemner den risikobaserede tilgang indenfor hvidvaskbekæmpelsen. Den risikobaserede tilgang er essentiel for at opbygge et effektivt forsvar mod hvidvaskning af penge, fordi den tillader en målrettet og fleksibel allokering af ressourcer. I stedet for at anvende en ensartet tilgang på tværs af alle områder, fokuserer den risikobaserede tilgang på at identificere og prioritere de største risici. Dette gør det muligt for myndigheder og forpligtede enheder at koncentrere deres indsats, hvor truslen er størst, og dermed øge effektiviteten af deres hvidvaskforebyggende foranstaltninger. Ved forummet blev der identificeret følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer, der omhandler den risikobaserede tilgang:

Problemstillinger

Manglende ensartet forståelse: På forummet var der konsensus om, at manglende ensartethed og forståelse af den risikobaserede tilgang udgør en væsentlig hindring for effektiviteten af hvidvaskbekæmpelsen. Når forskellige aktører, herunder både offentlige myndigheder og private virksomheder, ikke har en fælles forståelse af, hvad en risikobaseret tilgang indebærer, opstår der betydelige udfordringer. Dette kan føre til inkonsistente og ineffektive metoder til at identificere og håndtere risici, hvilket i sidste ende svækker den samlede indsats mod hvidvask.

Ikke-risikobaserede regler og 'tick the box': Det blev diskuteret bredt, om reguleringen i virkeligheden er risikobaseret, eller om den nuværende regulering afføder en 'tick the box'-tilgang, hvilket udgør en betydelig udfordring for effektiviteten af hvidvaskbekæmpelsen. Når reglerne er for detaljerede og ikke tager højde for de faktiske risici, kan det føre til, at aktører fokuserer på at opfylde formelle krav uden at forstå eller håndtere de underliggende risici. Dette kan resultere i ineffektive kontrolforanstaltninger, hvor ressourcerne ikke anvendes optimalt.

Manglende prioritering af høje risici: Der synes at være enighed om, at der er en manglende prioritering og fokus på de store hvidvaskrisici, som udgør en væsentlig udfordring for effektiviteten af hvidvaskbekæmpelsen. Når ressourcerne ikke målrettes mod de mest betydelige trusler, kan det føre til, at indsatsen bliver spredt og ineffektiv. Dette betyder, at væsentlige risici kan blive overset, mens der bruges unødvendige ressourcer på mindre kritiske områder.

Note: Vi skal balancere flere hensyn, understøtte virksomhedsdrift og udvikling samtidig med hvidvaskindsats. Vi skal være ægte risikobaserede

Note: Hvad er egentlig meningen med den 'risikobaserede tilgang'? Folk er ikke sikre på, at alle forstår og arbejder med det på samme måde

Note: Er de private aktørers RBA (Risk-Based Approach) virkelig RBA, fordi dokumentationskrav er lige for alle nye kunder. Det er måske nemmere at operationalisere, men ikke ægte RB (risikobaseret) (red.)

Note: For detaljerede regler: Bliver ressourcerne brugt rigtigt? Skal man fx rapportere det samme på alle typer hændelser? Risiko for 'tick the box'-tilgang – kan lede til blindgyder i indsatsen

Note: Tick the box'-tilgang: Man følger reglerne uden at forstå den underliggende risiko

Note: Uden en klar prioritering risikerer vi at overse de største trusler

Note: Manglende fokus på de store risici kan føre til ineffektiv hvidvaskbekæmpelse

Manglende accept og tolerance/appetit: For at få en effektiv risikobaseret tilgang er det nødvendigt at turde tale om, at visse risici skal accepteres. Forskellige enheder har forskellig tolerance eller risikoappetit, og uden en klar forståelse af, hvad der er acceptable risici, kan det føre til usikkerhed og ineffektive kontrolforanstaltninger. Dette kan resultere i, at ressourcerne ikke anvendes optimalt, og at væsentlige risici enten overses eller håndteres for strengt.

Manglende ressourceforståelse: For at få succes med den risikobaserede tilgang er der behov for at koordinere ressourcerne på tværs af sektorer og aktører. Uden en klar og fælles ressourcestrategi risikerer man, at ressourcerne ikke fordeles optimalt, hvilket kan føre til ineffektive kontrolforanstaltninger og en svækket indsats mod hvidvask. Dette problem forværres, når der ikke er tilstrækkelig finansiering til at understøtte en holistisk risikobaseret tilgang.

PEP som høj risiko: På forummet var der konsensus om, at behandlingen af politisk eksponerede personer (PEP) som højrisiko uanset deres oprindelsesland eller specifikke rolle i Danmark, er et tydeligt tegn på, at der ikke er tale om en fuldbyrdet risikobaseret tilgang til reguleringen og tilsynet heraf. Denne generelle klassificering af PEP som højrisiko underminerer princippet om en risikobaseret tilgang, hvor vurderinger bør baseres på konkrete risikofaktorer snarere end generelle kategorier. Dette kan føre til ineffektiv ressourceanvendelse og en overfokusering på lavrisikoområder, mens reelle højrisici måske overses.

Forskellig tilsynspraksis og risikotilgang: Der er identificeret en betydelig variation i, hvordan forskellige myndigheder udfører deres tilsynspraksis, hvilket fører til regulatorisk inkonsistens. Tilsynspraksis bør være risikobaseret, ikke kun i deres udvælgelsesmetode, men også i deres daglige operationer og vurderinger. Denne mangel på ensartethed skaber forvirring og usikkerhed blandt de private aktører, som skal efterleve reglerne, og det underminerer effektiviteten af hvidvaskbekæmpelsen.

Strategisk målsætning

At etablere en ensartet og effektiv risikobaseret tilgang til hvidvaskbekæmpelse. Dette indebærer at sikre en fælles forståelse og implementering blandt alle relevante aktører, både offentlige myndigheder og private virksomheder. Målet er at fokusere på at identificere og prioritere de største risici, optimere ressourceallo-

Note: Uden klare thresholds risikerer vi at håndtere risici ineffektivt

Note: Vi skal have en fælles forståelse af, hvad der er acceptable risici for at være effektive

Note: Ressourcesituationen hos politi- og anklagemyndighed. Ressourcesituationen mellem private aktører og myndigheder er skæv

Note: Der er behov for en bedre prioritering af ressourcerne, så vi fokuserer på de mest kritiske områder

Note: PEP er et godt eksempel på noget, der kan være højrisiko men ikke er det alle steder

Note: PEP behøver ikke være højrisiko, men du skal følge hele denne liste – det er ikke RBT (risikobaseret tilgang). Vanvittig situation hvis du laver en transaktion fra et højrisikoland, e.g. køber en kop kaffe i en lufthavn i Monaco, den skal manuelt godkendes (red.)

Note: Den samme overtrædelse bliver ikke betragtet ens fra forskellige myndigheder

Note: Forskellige tilsyn drøfter ikke tilsyn 'operationelt' men mere metoder til tilsyn. Går der noget tabt her? Forklaringen er, at det er meget forskellige typer virksomheder

Note: Vi bruger vores ressourcer meget bedre med den risikobaserede tilgang

keringen og fremme en dynamisk og fleksibel regulering, der kan tilpasses skiftende trusler og risikobilleder. Ved at standardisere tilsynspraksis og sikre en differentieret behandling af eksempelvis politisk eksponerede personer (PEP) baseret på konkrete risikofaktorer, vil indsatsen mod hvidvask blive mere sammenhængende og effektiv. Dette vil reducere forvirring og usikkerhed blandt private aktører og styrke den samlede indsats mod hvidvask.

Handlingsinitiativer

Udvikle en fælles risikobaseret tilgang: Der er et betydeligt behov for at udvikle og implementere en ensartet risikobaseret tilgang på tværs af alle relevante institutioner og sektorer. Formålet er at skabe en fælles forståelse og standard for risikovurderinger, som kan anvendes bredt. Dette vil sikre, at alle aktører arbejder ud fra de samme principper og metoder, hvilket vil forbedre konsistensen og effektiviteten i hvidvaskbekæmpelsen. Ved at standardisere risikovurderingsmetoder og skabe en fælles forståelse, kan forskelle i praksis reduceres og en 'tick the box'-tilgang, som ofte ikke er risikobaseret, kan undgås.

Styrkelse af uddannelse i risikobaseret tilgang: For at sikre en fælles tilgang er der også behov for at styrke uddannelsen i den risikobaserede tilgang for både offentlige og private aktører. Formålet er at sikre, at alle medarbejdere har den nødvendige viden og færdigheder til effektivt at anvende risikobaserede metoder i deres daglige arbejde. Ved at udvikle og implementere omfattende trænings- og uddannelsesprogrammer kan forståelsen og anvendelsen af risikobaserede tilgange forbedres. Dette vil også bidrage til at skabe en ensartet forståelse på tværs af forskellige institutioner og sektorer, hvilket er afgørende for en effektiv hvidvaskbekæmpelse.

Forbedring af koordinering og samlet tilsyn: På forummet var der et stort ønske om at forbedre koordineringen mellem forskellige aktører. En af de centrale løsningsforslag var blandt andet at samle tilsynsfunktionen på hvidvaskområdet. Ved at etablere et fælles tilsyn kan en ensartet og koordineret tilsynspraksis sikres, hvilket vil reducere forskelle i tilsynspraksis og forbedre effektiviteten i hvidvaskbekæmpelsen. En centraliseret tilsynsfunktion vil også lette samarbejdet mellem myndigheder og private aktører, hvilket er afgørende for at håndtere komplekse hvidvasksager effektivt.

Note: Der er behov for en fælles forståelse af den risikobaserede tilgang

Note: Mange medarbejdere føler sig usikre på, hvordan de skal implementere den risikobaserede tilgang i deres daglige arbejde

Note: Oprettelse af fælles tilsynsmyndighed med fælles funktioner ville potentielt løse problematikker omkring forskellighed i tilgangen til RBT (risikobaseret tilgang). Mitigerende – tilsynene skal have samme hårdtslående/ikke-hårdtslående tilgang (red.)

Udvikling af dynamiske risikoparametre: I forbindelse med udmøntningen af den risikobaserede tilgang blev det af deltagerne drøftet, at der er et behov for udviklingen og implementeringen af dynamiske risikoparametre, som kan tilpasses løbende baseret på nye data og trusler. Formålet er at skabe en mere fleksibel og præcis risikovurdering, der kan håndtere skiftende risikobilleder effektivt. En vigtig del af dette initiativ er også at implementere en klar accept og tolerance/appetit for risici, herunder specifikt i forhold til politisk eksponerede personer (PEP). Ved at differentiere mellem forskellige risikoniveauer og tilpasse kontrolforanstaltningerne derefter, kan ressourcerne anvendes mere effektivt, og indsatsen kan fokuseres på de områder, hvor risikoen er størst.

Oprettelse af statsbank til risikokunder: Det er et svært dilemma at skulle håndtere visse former for højrisikokunder fordi der er et politisk ønske om inklusion. I Australien er dilemmaet blevet løst ved at oprette en statsstyret bank. Dette forslag blev også fremført ved forummet som en løsning på de problemstillinger, der blandt andet er set ved hjemløse og foreninger, som traditionelle banker anser for at være for risikable i en hvidvaskkontekst. Formålet er at sikre, at alle borgere har adgang til basale banktjenester uden at kompromittere den risikobaserede tilgang, som private banker anvender. Ved at centralisere håndteringen af højrisikokunder i en offentlig bank kan det politiske ønske om finansiel inklusion balanceres med behovet for at styre og acceptere den iboende hvidvaskrisiko. Dette vil også aflaste de private banker, som ellers ville være forpligtet til at tage disse kunder ind og samtidig blive straffet for at behandle dem som højrisikokunder.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående den risikobaserede tilgang:

Den risikobaserede tilgang er afgørende for at opbygge et effektivt forsvar mod hvidvaskning af penge. Ved at fokusere på at identificere og prioritere de største risici, kan ressourcerne allokeres mere målrettet og fleksibelt, hvilket øger effektiviteten af hvidvaskforebyggende foranstaltninger. Forummet identificerede flere centrale problemstillinger, herunder manglende ensartet forståelse, ikke-risikobaserede regler, manglende prioritering af høje risici, manglende accept og tolerance/appetit, manglende ressourceforståelse, og forskellig tilsynspraksis og risikotilgang.

Note: Skal have gjort risikoparametrene dynamiske

Note: PEP-håndtering kan virke irrelevant for de private. Der er ønske om at få en motivation til at håndtere dette. Det er svært i forhold til en risikobaseret tilgang, hvis man ikke selv kan se, at der er en risiko ved det

Note: Man kunne overveje en statsstyret bank (a la Australien) til at tage sig af tidligere kriminelle/svindlere, som nu har krav på en bank. På den måde sørger man for, at kompetencerne er der, og at der er fokus på dem

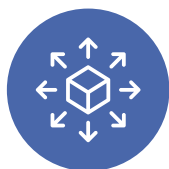

For at adressere disse udfordringer blev der foreslået en række handlingsinitiativer. Først og fremmest er der behov for at udvikle og implementere en ensartet risikobaseret tilgang på tværs af alle relevante institutioner og sektorer. Dette skal skabe en fælles forståelse og standard for risikovurderinger, som kan anvendes bredt, og sikre, at alle aktører arbejder ud fra de samme principper og metoder. Derudover er det nødvendigt at styrke uddannelsen i risikobaserede tilgange for både offentlige og private aktører, så alle medarbejdere har den nødvendige viden og færdigheder til effektivt at anvende risikobaserede metoder i deres daglige arbejde.

For at forbedre koordineringen mellem forskellige aktører blev det foreslået at samle tilsynsfunktionen på hvidvaskområdet. Ved at etablere et fælles tilsyn kan en ensartet og koordineret tilsynspraksis sikres, hvilket vil reducere forskelle i tilsynspraksis og forbedre effektiviteten i hvidvaskbekæmpelsen. Der er også behov for at udvikle og implementere dynamiske risikoparametre, som kan tilpasses løbende baseret på nye data og trusler. Dette vil skabe en mere fleksibel og præcis risikovurdering, der kan håndtere skiftende risikobilleder effektivt.

Endelig blev det foreslået at oprette en statsbank til risikokunder. Dette vil sikre, at alle borgere har adgang til basale banktjenester uden at kompromittere den risikobaserede tilgang, som private banker anvender. Ved at centralisere håndteringen af højrisikokunder i en offentlig bank kan det politiske ønske om finansiel inklusion balanceres med behovet for at styre og acceptere den iboende hvidvaskrisiko. Dette vil også aflaste de private banker, som ellers ville være forpligtet til at tage disse kunder ind og samtidig blive straffet for at behandle dem som højrisikokunder.

Disse initiativer vil bidrage til at skabe en mere sammenhængende og effektiv indsats mod hvidvask, reducere forvirring og usikkerhed blandt private aktører, og styrke den samlede indsats mod hvidvask.

Risikofordeling

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'risikofordeling' et emne af stor interesse. En del aktører oplever væsentlig uklarhed om, hvilke risici hver enkel aktør skal mitigere i den store sammenhæng. Der er en generel konsensus om, at en række aktører ikke ved, at de har og udgør en væsentlig risiko i forhold til den nationale hvidvaskbekæmpelse. Uklarheden om risikofordelingen gør sig både gældende i regi af de enkelte offentlige og private aktører, men også i relationen og samarbejdet mellem aktørerne. Den overordnede uklarhed om risikofordeling ledte til identificering af følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer ved forummet:

Problemstillinger

Divergerende risikoforståelse: Deltagerne til forummet har observeret, at der er stor divergens i opfattelsen af risiko og hvilken risiko, som er tilknyttet til hver aktør. Når forskellige parter i hvidvaskbekæmpelsen har forskellige forståelser af hvidvaskrisici, både offentlige og private, opstår der en række problemer, som kan hæmme en effektiv indsats mod hvidvask. Forskellige forståelser af risici kan også betyde, at ressourcer ikke bliver brugt optimalt. Uden denne fælles forståelse kan det tage længere tid at identificere og reagere på nye former for hvidvask, hvilket giver kriminelle mulighed for at udnytte svagheder i systemet, før de bliver opdaget og adresseret. Forskellige forståelser kan også skade tilliden og samarbejdet mellem aktørerne, hvilket gør det sværere at dele information og arbejde sammen om at bekæmpe hvidvask effektivt.

Uklarhed om ansvaret i risikodelingen: Der er en manglende effektivitet grundet uklarhed om den totale risikodeling, hvilket hænger tæt sammen med den manglende ansvarsdeling. Der ligger en uklarhed i relationen mellem ansvar og risiko og fordelingen heraf. Forståelsen af, hvilken risiko man som forpligtet enhed skal mitigere i forhold til det samlede billede, er derfor altafgørende for skabelsen af et effektivt samarbejde mod hvidvask og forståelsen af den individuelle rolle. Problemet opstår blandt andet ved at lovgivningen er skrevet meget generisk, eller adresseret mod én type forpligtet enhed (finansielle aktører), hvorimod sammenhængen mellem det reelle ansvar og risikoen dermed kan blive uklart for andre forpligtede enheder (ikke finansielle aktører).

Note: Risikofordeling – man har ikke talt supermeget om det. Samtalen om, hvem der tager hvilken risiko, vil være utrolig vigtig. Hvem tager noget, hvis en situation ligger mellem to mandater? Hvem tager denne risiko?

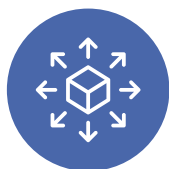
Note: De forskellige aktører har forskellige vinkler på, hvad risiko er, og hvordan risici ser ud set fra den enkeltes arbejdsområde

Note: Der er ikke en klar tilgang til, hvordan man skal håndtere risici i forhold til en fokuseret indsats

Note: Metoden er ikke afstemt på tværs af det offentlige

Note: Mangel på differentiering ift. aktører og deres hvidvaskansvar. Hvad bør vi forvente af de forskellige aktører, når vi også tager deres størrelse og branche i betragtning?

Note: Risikoen kan lande mellem to stole – hvad med brugen af pantebreve? Hvem tager den risiko? Hvilken risiko tager revisoren? Hvilken risiko tager advokaterne? Hvilken risiko tager myndighederne? Har myndighederne sikret, at alle risici er med? Hvad er samfundskontrakten?

Manglende national/systemisk risikostyring: Der var generel konsensus til forummet om, at vi i Danmark har den bedste og mest omfangsrige risikovurdering i sammenligning med vores nabolande. På nuværende tidspunkt mangler der dog operationel national styring af risikovurderingen. Den manglende operationalisering af risikovurderingen forhindrer en effektiv risikostyring og anlæggelse af mitigerende tiltag på tværs af aktører, sektorer og risikoområder.

Strategisk målsætning

For at komme de identificerede problemstillinger til livs er det nødvendigt at skabe en omfattende og præcis kortlægning og forståelse af hvidvaskrisici. Dette indebærer at sammenkoble ansvar med specifikke risici, forbedre koordineringen mellem myndigheder og private aktører og sikre en dybere forståelse af forskellige kriminalitetsformer og deres relation til hvidvask. Ved at forbedre risikokortlægningen kan vi mindske ineffektivitet, uklarhed og sårbarheder i vores nationale forebyggelsesindsats.

Handlingsinitiativer

Risikokortlægning i forlængelse af ansvar: For at kunne mitigere konsekvenserne af den overordnede manglende viden om hvidvaskrisici skal der igangsættes en større redegørende kortlægning, som tager udgangspunkt i ansvarskortlægningen og sammenholder den med de nationale risici og herudfra begrundet og redegør for alle offentlige og private aktørers risikoeksponering. Kortlægningen bør fungere som et fremtidigt styringsredskab og skal derfor have en dynamisk karakter. Det er derudover en væsentlig faktor, at kortlægningen også fokuserer på snitfladerne mellem aktørerne, så risikodelingen bliver klar og effektiv. Tillige skal den kunne forankre en handlingsplan når nye risici opstår, så kortlægningen kan anvendes i et operationelt øjemed. Kortlægningen skal funderes på et objektivt evidensbaseret grundlag og være apolitisk. Den viden, som bliver etableret ved kortlægningen, skal spredes til alle relevante aktører (offentlige og private) for at sikre en udvikling mod en bedre helhedsforståelse.

Oprette central enhed til risikostyring: For at sikre en effektiv og koordineret indsats mod hvidvask er det nødvendigt at oprette en central enhed med både ansvar og midler til at identificere, prioritere og håndtere risici på nationalt niveau. Denne enhed

Note: Vi har den bedste risikovurdering i Danmark

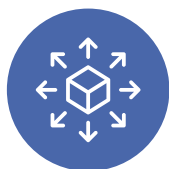
Note: Den koordinerede samfundsmæssige risikovurdering (og en institutionalisering af den) eksisterer ikke

Note: Der mangler konkretisering i henhold til mitigeringen. Der nævnes mange problematikkerne, men der er ingen, som tager teten i henhold til at få løst disse problematikker effektivt

Note: Målsætning for at forstå brancher m.v. på et vidensbaseret grundlag

Note: Stor kortlægning, skal ske evidensbaseret. Hvem skal være omfattet og hvem skal ikke være det i forhold til risikovurdering for DK og ikke baseret på EU-rettens krav?

Note: Etablering af organ for at sikre, at der er en ensrettet tilgang til de konstaterede risici. I dette organ skal der også være fokus på brugen af ressourcer og finansieringen af projekterne

skal indeholde repræsentanter fra alle relevante aktører, herunder offentlige myndigheder, private virksomheder og andre interessenter. Organet skal have mandat til at fastlægge strategiske målsætninger, udvikle og implementere risikobaserede tiltag, samt sikre en ensrettet og dynamisk tilgang til hvidvaskbekæmpelse. Enheden skal løbende identificere og prioritere risici baseret på nye trends og tendenser inden for hvidvask, hvilket indebærer en systematisk kortlægning af risici på tværs af sektorer og aktører. Enheden skal fastsætte overordnede strategiske målsætninger for hvidvaskbekæmpelse, som er i overensstemmelse med nationale og internationale standarder, og disse målsætninger skal være dynamiske og kunne tilpasses nye trusler og udfordringer.

Note: Hvis vi skal identificere risici på samfundsniveau kræver det, at vi har en struktur/lovgivning, der går højere op, end den gør nu. Vi skal have et organ, der her formår at sætte retningen

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående risikofordeling i hvidvaskforsvaret:

Der er et presserende behov for at skabe klarhed omkring risikofordelingen og ansvarsområderne blandt de forskellige aktører i hvidvaskbekæmpelsen. Dette kræver en systematisk og detaljeret kortlægning af risici, som er forankret i en fælles forståelse og koordination mellem offentlige og private aktører. For at sikre en effektiv og koordineret indsats mod hvidvask er det nødvendigt at oprette en central enhed til risikostyring. Denne enhed skal have mandat til at identificere, prioritere og håndtere risici på nationalt niveau samt sikre en dynamisk og ensrettet tilgang til hvidvaskbekæmpelse. En dybere forståelse af hvidvaskrisici og en forbedret deling af information mellem aktørerne er afgørende for at kunne reagere hurtigt og effektivt på nye trusler. Dette indebærer en kontinuerlig opdatering og deling af viden baseret på de nyeste trends og tendenser inden for hvidvask. Alle initiativer og tiltag bør være baseret på objektive og evidensbaserede analyser for at sikre, at ressourcerne anvendes optimalt, og at indsatsen mod hvidvask er så effektiv som muligt. Ved at tage disse skridt kan vi styrke den nationale indsats mod hvidvask og sikre, at alle relevante aktører arbejder sammen mod fælles mål med en klar forståelse af deres roller og ansvar.

Samarbejde

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var emnet 'samarbejde' et af de fire hovedtemaer og af stor interesse. En del af problemstillingerne, målsætningerne og handlingsinitiativerne omkring samarbejde vil være behandlet under andre emner, fx vidensdeling. Dette emne har derfor en mere generel karakter og fokus på samarbejdet mellem aktørerne. Deltagerne på Forum for Viden og Samarbejde var enige om, at samarbejde er en nødvendighed, hvis der skal være et effektivt forsvar mod hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet i Danmark. Selvom der er etableret flere samarbejdsformater i Danmark var det dog også klart, at der stadig er grundlæggende udfordringer og plads til forbedringer. Ved forummet blev der derfor identificeret følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer omkring samarbejde:

Problemstillinger

"Er det et OPP?": I hvidvaskbekæmpelse bliver offentlig-private partnerskaber (OPP) ofte fremhævet som en central strategi i bekæmpelsen af hvidvask. Der er en oplevelse af, at dette samarbejdsformat ikke er forstået og implementeret korrekt. Manglen på klare mål, fælles forståelse af risici og ansvar samt effektiv kommunikation og evaluering hæmmer effektiviteten af partnerskabet. Uden en fælles forståelse og klare mål risikerer vi, at indsatsen bliver fragmenteret og ineffektiv, hvilket svækker vores evne til at bekæmpe hvidvask effektivt

Samarbejdsproblemer offentlig vs. privat: Samarbejdet mellem offentlige og private aktører er præget af en frygt for selvinkriminering i fx ODIN (Operative Danske Informations- og Efterretningsnetværk), hvilket hæmmer effektiviteten af samarbejdet. Private aktører kan være tilbageholdende med at dele oplysninger, da de frygter, at disse kan blive brugt imod dem i en tilsynssituation. Denne frygt skaber en barriere for åben og ærlig kommunikation, som er afgørende for at kunne bekæmpe hvidvask effektivt. Når private aktører undlader at dele vigtige oplysninger, går værdifuld indsigt tabt, hvilket kan føre til, at potentielle trusler ikke bliver identificeret og håndteret i tide.

Samarbejdsproblemer offentlig vs. offentlig: Samarbejdet mellem offentlige aktører er præget af en betydelig spredning af aktørerne, hvilket skaber udfordringer i forhold til koordinering og effektivitet. Der er stor forskel på indsætterne afhængigt af, om det er en tilsynsmyndighed eller NSK, der sidder for bordenden.

Note: Det er vigtigt at drøfte, hvor man kan spille hinanden gode, og man kan blive klogere på hinanden som private aktører

Note: Public Private Partnership, som er juridisk forankret, men det er ikke specificeret, hvad det egentlig handler om

Note: OPP. Ved I, hvad de andre rundt om bordet laver?

Note: Alle parter skal have klare og fælles mål for projektet

Note: Selvinkriminerer man, når man samarbejder i eksempelvis ODIN?

Note: Det er en udfordring, at myndighederne både er en samarbejdspartner og en kontrolforanstaltning

Note: Der mangler samarbejde mellem myndigheder, de kan virke som virksomheder, der er i konkurrence

Derudover opleves der uenighed mellem myndighederne, hvilket ikke fordrer et effektivt samarbejde.

Samarbejdsproblemer privat vs. privat: Samarbejdet mellem private aktører er ofte præget af en tendens til at holde informationer for sig selv og sjældent udnytte muligheden for at kontakte hinanden direkte. Dette gælder på tværs af brancherne af de forpligtede enheder og resulterer i, at værdifuld viden og erfaringer ikke bliver delt, hvilket kan hæmme indsatsen mod hvidvask.

Manglende inddragelse af forskere i samarbejde: Der er en markant mangel på inddragelse af forskere i de tværgående samarbejder. Denne mangel betyder, at de nuværende samarbejdsstrukturer ofte mangler de objektive og langsigtede perspektiver, som forskere kan bidrage med. Uden forskernes input risikerer vi, at indsatsen mod hvidvask bliver kortsigtet og fragmenteret, hvilket gør det sværere at tilpasse sig fremtidige trusler og udfordringer. Dette svækker effektiviteten af bekæmpelsen af hvidvask betydeligt.

Manglende struktureret tilgang til samarbejde: Der mangler en struktureret tilgang til, hvordan samarbejdet på tværs af aktører skal organiseres, hvilket skaber usikkerhed om, hvilke samarbejder der er mest effektive i et nationalt forsvar mod hvidvask. Meget af indsatsen er drevet af enkeltpersoner og ildsjæle, hvilket gør den sårbar og usammenhængende. Uden en systematisk og koordineret tilgang risikerer vi, at indsatsen bliver ineffektiv og kortsigtet, hvilket svækker vores evne til at bekæmpe hvidvask effektivt.

Strategisk målsætning

For at løse de identificerede problemstillinger er det nødvendigt at skabe en fælles forståelse og implementering af samarbejder. Dette indebærer klare mål og en fælles forståelse af risici og ansvar. Samtidig skal der skabes et trygt rum, hvor aktører kan dele oplysninger uden frygt, hvilket vil fremme åben og ærlig kommunikation. Samarbejdet mellem alle relevante aktører, herunder forskere, skal fremmes gennem formelle samarbejdsplatforme, der opfordrer til direkte kontakt og vidensdeling.

Note: Politikredsene er ikke egnede til at overtage sagerne altid

Note: Man holder for ofte på det selv. Vi ringer ikke rundt til de andre banker m.m.

Note: For lidt samarbejde på tværs af sektorer, vi kæmper hver for sig i vores silo

Note: Der mangler samarbejde med akademikere, tavshedspligten i både myndigheder og private aktører er en stopklods

Note: Ved inddragelse af forskere kan der ske en objektiv fremstilling i henhold til problematikkerne – for de enkelte parters input kan ses som værende subjektive/partsindlæg

Note: Der er ikke en samlet retning i forhold til at etablere et samarbejde

Note: Retningen, der bliver sat, er meget relationsdrevet, hverdagen kører, de nemme/hurtige svar kommer fra de mennesker, man kender og er i nærkontakt med (red.)

Note: Samarbejdet mellem private aktører skal fremmes gennem formelle samarbejdsplatforme, der opfordrer til direkte kontakt og vidensdeling

Handlingsinitiativer

Kortlægning af eksisterende samarbejder: Der er behov for en kortlægning af alle eksisterende samarbejder mellem offentlige og private aktører. Formålet er at få et klart overblik over de nuværende samarbejdsstrukturer, deres formål, deltagere og effektivitet. Dette vil danne grundlag for at identificere styrker og svagheder i de nuværende samarbejder og sikre, at de er relevante og effektive i forhold til nationale behov. Kortlægningen skal omfatte en detaljeret dokumentation af formål, deltagere og strukturer for hvert samarbejde samt en evaluering af deres effektivitet i forhold til deres mål og nationale behov. Dette initiativ vil hjælpe med at identificere, hvilke samarbejder der fungerer godt, og hvilke der har brug for forbedringer eller omstrukturering. Det vil også sikre, at alle relevante aktører er involveret og samarbejder i overensstemmelse med de overordnede mål for hvidvaskbekæmpelse.

Risikobaserede samarbejder: Der er behov for at udvikle en struktureret tilgang til risikobaserede samarbejder i hvidvaskbekæmpelsen. Dette indebærer at kortlægge, hvilke samarbejder der som minimum er nødvendige, hvem der skal deltage, og hvordan disse samarbejder kan gøres forpligtende. Derudover skal der sikres tilstrækkelige ressourcer til at støtte samarbejderne. Formålet er at skabe en centraliseret og koordineret indsats, der sikrer ensartet ressourceallokering og målrettet indsats baseret på risikovurderinger. Dette initiativ vil også sikre, at samarbejderne er baseret på klare retningslinjer og mål, og at de involverede aktører har de nødvendige ressourcer og forpligtelser til at opfylde deres roller effektivt. Ved at etablere en struktureret samarbejdsmodel kan kontinuitet og effektivitet i indsatsen mod hvidvask, uafhængigt af enkeltpersoners engagement, sikres.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående samarbejde i hvidvaskbekæmpelsen.

Samarbejde er en afgørende faktor for en effektiv bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet i Danmark. Selvom der allerede eksisterer flere samarbejdsformater, er der stadig betydelige udfordringer, der kan adresseres for at forbedre effektiviteten og koordineringen mellem de involverede aktører. En af de væsentligste udfordringer er manglen på en struktureret

Note: Der er ikke nok samarbejde. Det er en udfordring, at der ikke er nok detaljer

Note: Vi vil være reaktive til dels. Hurtig til opdagelsen, dele case-scenariet

Note: Der skal være en struktureret samarbejdsmodel, der ikke er afhængig af enkeltpersoner, men baseret på klare retningslinjer og mål

Note: Øget samarbejde mellem aktører – også forskerne...

tilgang til samarbejde. Der er behov for klare retningslinjer og mål, der kan sikre en ensartet og koordineret indsats. Dette indebærer også en tydelig ansvarsfordeling mellem de forskellige aktører, både offentlige og private, for at undgå overlap og sikre, at alle ved, hvad der forventes af dem.

Derudover er der en markant mangel på inddragelse af forskere i de tværgående samarbejder. Forskernes objektive og langsigtede perspektiver er essentielle for at kunne tilpasse indsatsen mod hvidvask til fremtidige trusler og udfordringer. Uden deres input risikeres det, at indsatsen bliver kortsigtet og fragmenteret. Frygten for selvinkriminering blandt private aktører er en anden barriere, der hæmmer effektiviteten af samarbejdet. Der skal skabes et trygt rum, hvor private aktører kan dele oplysninger uden frygt for, at disse kan blive brugt imod dem i en tilsynssituation. Dette vil fremme åben og ærlig kommunikation, som er afgørende for at kunne bekæmpe hvidvask effektivt. Endelig er der behov for en kortlægning af eksisterende samarbejder for at få et klart overblik over de nuværende strukturer, deres formål, deltagere og effektivitet. Dette vil danne grundlag for at identificere styrker og svagheder i de nuværende samarbejder og sikre, at de er relevante og effektive i forhold til nationale behov.

Ved at adressere disse udfordringer og implementere de foreslåede handlingsinitiativer kan der skabes en mere effektiv og koordineret indsats mod hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet i Danmark. Dette vil styrke vores evne til at identificere og håndtere fremtidige trusler.

Uddannelse

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'uddannelse' et emne af stor interesse. Deltagerne diskuterede udfordringerne ved det nuværende snævre uddannelsesstilbud og -niveau i Danmark. Grundlæggende er hvidvaskområdet i udvikling, hvilket også ses på uddannelsesfronten. Det blev fremhævet, at der regulatorisk er et krav om uddannelse for at sikre, at alle aktører er opdaterede med de nyeste metoder og regler. En mere koordineret og ensartet uddannelsesindsats er derfor afgørende for at styrke indsatsen mod hvidvask og forbedre samarbejdet på tværs af sektorer. I forhold til uddannelse blev der ved forummet identificeret følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer:

Problemstillinger

Manglende kurser på etablerede uddannelser: Manglende kurser på de uddannelser, hvor folk ender i en forpligtet enhed eller myndighed, skaber betydelige udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. Uden specifikke kurser, der fokuserer på de nødvendige kompetencer og viden, risikerer ansatte at mangle de nødvendige færdigheder til effektivt at udføre deres opgaver. Dette kan føre til ineffektiv håndtering af hvidvasksager og manglende overholdelse af lovgivningen. Desuden kan det resultere i en uensartet tilgang til hvidvaskbekæmpelse på tværs af forskellige enheder og myndigheder.

Manglende efteruddannelse: Manglende efteruddannelse på specifikke områder som fx sanktioner skaber betydelige udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. Uden løbende efteruddannelse risikerer de ansatte at mangle opdateret viden om de nyeste metoder og regler, hvilket kan føre til ineffektiv håndtering af hvidvasksager. Dette kan også resultere i manglende overholdelse af lovgivningen og en uensartet tilgang til hvidvaskbekæmpelse på tværs af forskellige enheder og myndigheder. Efteruddannelse ved eksempelvis certificeringer er derfor afgørende for at sikre, at alle aktører er opdaterede og kompetente i deres arbejde.

Manglende etablering af lærende netværk: Manglende etablering af lærende netværk på flere niveauer skaber udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. De lærende netværk er vidensdelingsnetværk, hvor der erfaringsudveksles mellem aktører indenfor et specifikt område og/eller niveau. Det kan fx have et operationelt sigte eller et mere strategisk sigte. Uden lærende netværk, hvor aktører kan dele viden og erfaringer, kan værdifuld indsigt

Note: Uddannelse generelt – hvad er hvidvask? Hvorfor skal vi bekæmpe det? Der bliver overskredet nogle grænser. Det er svært at forestille sig

Note: Der er mulighed for at tage en master i skat. Certificering og kurser kan dygtiggøre

Note: Awareness om hvidvask skal være et alment videnselement i uddannelsessystemet (red.)

Note: Der savnes noget viden og forståelse på sanktionsdelen (sanktionsbrud)

Note: Efteruddannelse – mangler i politiet. Findes i den finansielle sektor, men er det relevant?

Note: Det lærende netværk – muligheden for at fintune viden og processer i dialog over tid

og best practices, som kunne forbedre indsatsen mod hvidvask, gå tabt. Lærende netværk muliggør kontinuerlig vidensdeling og samarbejde, hvilket er essentielt for at holde sig opdateret med de nyeste trusler og metoder. Uden disse netværk kan der opstå siloer, hvor information ikke flyder frit mellem forskellige enheder og myndigheder, hvilket svækker den samlede indsats.

Manglende praktisk case-baseret uddannelse: Manglende praktisk case-baseret uddannelse skaber udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. Uden en uddannelsesmetode, der inddrager konkrete cases, risikerer de ansatte at mangle den nødvendige praktiske erfaring og forståelse for, hvordan hvidvask foregår i virkeligheden. Case-baseret undervisning gør det muligt for de studerende at anvende teoretisk viden i realistiske scenarier, hvilket forbedrer deres evne til at identificere og håndtere hvidvasksager effektivt. Uden denne form for uddannelse kan der opstå en kløft mellem teori og praksis, hvilket svækker den samlede indsats mod hvidvask.

Strategisk målsætning

For at adressere de identificerede problemstillinger inden for uddannelse er det nødvendigt at etablere en koordineret og ensartet national uddannelsesindsats. Målsætningen er at sikre, at alle aktører inden for hvidvaskbekæmpelse har den nødvendige viden og kompetence til at udføre deres opgaver effektivt og ensartet. Dette vil fremme en fælles forståelse af metoder og procedurer, forbedre samarbejdet på tværs af sektorer og sikre, at indsatsen mod hvidvask er både effektiv og sammenhængende.

Handlingsinitiativer

Implementering af uddannelse for underretningspligtige og tilsynsmyndigheder: Der er brug for at sikre implementering af specifikke kurser på de uddannelser, hvor folk ender i en forpligtet enhed eller myndigheder som fx revisoruddannelsen. Dette initiativ vil sikre, at de ansatte får de nødvendige kompetencer og viden til effektivt at udføre deres opgaver. Ved at inkludere relevante kurser i de etablerede uddannelser kan det sikres, at de ansatte er godt rustede til at håndtere hvidvasksager og overholde lovgivningen. Dette vil også bidrage til en mere ensartet tilgang til hvidvaskbekæmpelse på tværs af forskellige enheder og myndigheder.

Note: National vidensdelingsblokering er en alvorlig hindring for at blive bedre. Der er for mange hindringer for at lære om virkeligheden af virkeligheden

Note: Den case-baserede undervisning er virkelig brugbar og gør det konkret

Note: Cases og eksempler batter rigtigt meget, når man adresserer brancher, hvor man ikke er så opmærksom på problemet

Note: Målsætning: Klæde de underretningspligtige på til den opgave, de bliver stillet

Note: Tiltag/løsning: undervisning

Note: Uddannelse, fx på revisor-uddannelsen. Indsigt (fx til krav) på forskellige niveauer (og hvordan vi lever op til kravene, monitorerer m.v.)

Udvidelse af efteruddannelse/certificeringer: Der er brug for at udvikle og implementere løbende efteruddannelsesprogrammer/certificeringer på et højt fagligt niveau for at sikre, at alle aktører inden for hvidvaskbekæmpelse er opdaterede med de nyeste metoder og regler. Disse certificeringer skal være tilgængelige for både offentlige og private aktører og skal dække specifikke områder som sanktioner, risikovurdering og compliance. Ved at tilbyde løbende certificeringer kan det sikres, at de ansatte kontinuerligt opdaterer deres viden og færdigheder, hvilket er afgørende for en effektiv og ensartet indsats mod hvidvask.

Udvidelse af lærende netværk: For at fremme vidensdeling og kontinuerlig læring inden for hvidvaskbekæmpelse er det vigtigt at etablere lærende netværk. Disse netværk vil fungere som platforme, hvor fagfolk kan dele erfaringer, best practice og nye metoder. Ved at skabe et miljø, hvor læring og udvikling er i fokus, kan det sikres, at alle aktører er opdaterede og i stand til at håndtere de nyeste udfordringer inden for området.

Udvidelse af casebaseret undervisning og workshops: For at styrke kompetencerne inden for hvidvaskbekæmpelse er det nødvendigt at udvide den casebaserede undervisning og afholde flere workshops. Dette initiativ vil sikre, at de involverede parter får praktisk og anvendelig viden, som kan implementeres direkte i deres daglige arbejde. Ved at fokusere på konkrete cases og interaktive workshops kan der skabes en dybere forståelse og bedre forberedelse til at håndtere komplekse situationer.

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående uddannelse:

Uddannelse er en afgørende faktor i bekæmpelsen af hvidvask, og der er behov for en mere koordineret og ensartet indsats på tværs af sektorer. De identificerede problemstillinger viser, at der mangler specifikke kurser på etablerede uddannelser, løbende efteruddannelse og certificeringer, lærende netværk samt praktisk case-baseret undervisning.

For at imødegå disse udfordringer er det nødvendigt at implementere målrettede handlingsinitiativer, herunder udvikling af

Note: Mål: Uddannelse om misbrug – fx certificeringer (red.)

Note: Etablering af lærende netværk, hvor man kan hente input, der kan deles i ens egen organisation

Note: Casebaseret undervisning skal konceptualiseres og blive obligatorisk for de forpligtede enheder

Note: Workshop blandt myndigheder og akademia?

specifikke kurser for underretningspligtige og tilsynsmyndigheder, etablering af lærende netværk og udvidelse af case-baseret undervisning og workshops. Disse tiltag vil sikre, at alle aktører inden for hvidvaskbekæmpelse har den nødvendige viden og kompetence til at udføre deres opgaver effektivt og i overensstemmelse med de nyeste metoder og regler.

Ved at fokusere på en helhedsorienteret uddannelsesindsats kan der skabes en stærkere og mere sammenhængende indsats mod hvidvask, hvilket vil forbedre samarbejdet og effektiviteten på tværs af sektorer. Dette vil i sidste ende bidrage til en mere robust og modstandsdygtig struktur i kampen mod hvidvask.

Underretninger og feedback

Introduktion

På Forum for Viden og Samarbejde var 'underretninger og feedback' et emne af stor interesse. Underretninger, som de forpligtede enheder sender til Hvidvasksekretariatet, og den feedback, de modtager, er afgørende for en effektiv bekæmpelse af hvidvask. Disse underretninger hjælper med at identificere og forhindre mistænkelige aktiviteter, mens feedbacken sikrer, at de rapporterende enheder kan forbedre deres processer og indberetninger. Deltagerne på forummet var enige om, at der er betydelige forskelle i, hvem der underretter, hvor meget der underrettes, og hvordan underretningerne håndteres. Der var en generel konsensus om, at der er plads til forbedringer i både underretningsprocessen og feedbackmekanismerne. Udfordringerne inkluderer variationer i kvaliteten og mængden af underretninger samt utilstrækkelig feedback, hvilket kan føre til ineffektivitet og frustration blandt de rapporterende enheder. Følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer blev identificeret ved forummet i forhold til emnet om underretninger og feedback.

Note: Øge kvaliteten af HV (hvidvask) overvågning og øget brug af underretningsdata (red.)

Problemstillinger

Manglende underretninger fra underretningspligtige: Et væsentligt problem i bekæmpelsen af hvidvask er, at ikke alle underretningspligtige enheder underretter om mistænkelige aktiviteter. Dette problem kan skyldes, at nogle underretningspligtige enheder måske ikke er klar over, at de har en forpligtelse til at sende underretninger. Denne mangel på underretninger har flere alvorlige konsekvenser for effektiviteten af hvidvaskbekæmpelsen. For det første betyder manglende underretninger, at potentielt kritiske oplysninger om mistænkelige aktiviteter ikke når frem til myndighederne. Dette kan resultere i, at mistænkelige transaktioner og aktiviteter ikke bliver opdaget og efterforsket, hvilket giver kriminelle mulighed for at fortsætte deres aktiviteter uforstyrret. For det andet skaber det en skævvridning i dataindsamlingen, hvor visse sektorer eller enheder bidrager til underretningerne, mens andre ikke gør. Dette kan føre til en ufuldstændig og forvrænget forståelse af hvidvasktruslen, hvilket gør det sværere for myndighederne at prioritere og allokere ressourcer effektivt. Endelig kan manglende viden om underretningspligten blandt de underretningspligtige enheder føre til en generel ineffektivitet i hvidvaskbekæmpelsen. Hvis enhederne ikke er klar over deres forpligtelser, vil de ikke have de nødvendige procedurer og træning på plads for at identificere og rapportere mistænkelige aktivi-

Note: Det er et kontinuum af de underretningspligtige, hvorfor ser vi aldrig vekselbureauer og andre?

Note: Bankdata er tilgængelige, men man kan ikke få fra advokater. NSK skal modtage underretninger, men i mange brancher er man ikke opmærksom nok på problemet (red.)

Note: Der bliver ikke indrapporteret grundigt nok og ikke set nok af de godkendte revisorer... det sorte arbejde bliver ikke set som firmaernes problem

Note: Nogle aktører høres der slet ikke fra – det er et komplekst netværk og hvis de siger noget, frygter de næste tilsyn (red.)

teter. Dette kan resultere i, at mange mistænkelige aktiviteter går ubemærket hen, hvilket underminerer hele systemets effektivitet.

Manglende standardisering af underretninger: Den manglende standardisering af underretningsformater fører til varierende kvalitet og detaljegråd i de indsendte underretninger. Dette gør det vanskeligt for myndighederne at sammenligne og analysere data effektivt, hvilket kan forsinke efterforskninger og reducere effektiviteten i bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet. Derudover hindrer den manglende strømlining af terminologi et effektivt samarbejde mellem forskellige aktører, hvilket yderligere komplicerer indsatsen mod økonomisk kriminalitet.

Uklarhed om kvantitet: Der er betydelig usikkerhed blandt de rapporteringspligtige om, hvorvidt de underretter for meget eller for lidt. Denne usikkerhed kan føre til en overflod af underretninger, som skaber 'støj' i systemet og gør det vanskeligt for myndighederne at prioritere kritiske sager. Samtidig kan frygten for at rapportere for lidt føre til en 'livrem og seler'-tilgang, hvor alt indberettes for at være på den sikre side. Dette kan resultere i, at ressourcer bruges på små og irrelevante sager, mens alvorlige sager overses. Usikkerheden kan også være demotiverende for de ansatte, som føler, at deres indsats måske ikke bliver brugt effektivt, hvilket kan føre til en følelse af, at underretninger blot er en complianceøvelse uden reel værdi.

Ineffektiv feedback: Ineffektiv feedback fra myndighederne til de underretningspligtige er et gennemgående problem hos de private aktører, der fremhæver flere negative konsekvenser. For det første kan det være demotiverende for de ansatte, der underretter mistænkelige aktiviteter, når de ikke får nogen tilbagemelding på deres underretning. Dette kan føre til en følelse af, at deres arbejde ikke bliver værdsat. Endvidere kan manglen på effektiv feedback gøre det svært for de underretningspligtige at forbedre kvaliteten af deres underretninger. Uden at vide, hvad der fungerer godt, kan de ikke justere deres processer for at sikre, at de leverer de mest relevante og nyttige oplysninger. Der er dog en generel forståelse for, at feedback ikke kan ske én-til-én.

Misforståelser om underretninger: Der er en udbredt misforståelse blandt de underretningspligtige om, at én underretning automatisk fører til én sag. Denne misforståelse kan skabe frustration og demotivation, da de underretningspligtige måske forventer, at hver underretning resulterer i en efterforskning eller retsfor-

Note: Indberetninger kan have fejl i mærkaterne

Note: Mere strømlining i forståelsen for indberetningens terminologi

Note: Underretter bankerne for meget eller det rigtige? Det skaber støj

Note: Flere indberetninger kan betyde: Dårlige kunder? For mange falske indberetninger?

Note: Antal underretninger skal op – i alle brancher

Note: Den manglende tilbagemelding gør, at man mister modet/energien på at vedblive med at lave indberetninger

Note: Underretninger for andre sektorer. Problemet nu er, at man sender ting ind i en kasse, men ikke får feedback: Hvad sker der, og hvornår fandt vi noget godt? Man kan se, at noget bliver brugt, men ikke hvorfor m.m. Kan ikke se, hvad det er for nogle netværk, der er af kriminelle aktører

Note: Manglende gensidighed: Nogle oplever at lave indberetninger til Hvidvasksekretariatet, men hører aldrig tilbage

følgelse. Når dette ikke sker, kan det føre til en følelse af, at deres indsats er spildt, og at deres arbejde ikke bliver værdsat eller brugt effektivt. Det er vigtigt at forstå, at underretninger er ét spor i en større proces, og at der kræves væsentligt mere for at kunne igangsætte en større efterforskning eller løfte en bevisbyrde.

Risikobaserede underretninger: Pengeinstitutterne står over for betydelige udfordringer, når det kommer til at prioritere underretninger om mistænkelige aktiviteter. En af de største problemer er, at underretningerne ofte ikke er risikobaserede, hvilket betyder, at de underretningspligtige bruger lige så mange kræfter på underretninger med lav hvidvaskrisiko som på underretninger med høj hvidvaskrisiko. Dette er ineffektivt og ressourcekrævende. Den store mængde data, der skal behandles hurtigt, gør det svært at sikre kvaliteten af de indberettede oplysninger. Denne mangel på prioritering skaber en overflod af underretninger, som myndighederne skal sortere igennem, hvilket kan resultere i, at ressourcerne bliver spredt tyndt ud over mange små eller irrelevante sager i stedet for at fokusere på de mest kritiske.

Uklar fast track-ordning: Fast track-ordningen blev indført med det formål at sikre, at store og komplekse sager hurtigt kunne behandles og prioriteres i systemet. Men der synes at være betydelige uklarheder og tvivl om ordningens effektivitet. En af de problemer er, at der er usikkerhed om, hvordan ordningen skal anvendes, og hvad dens præcise formål er. Dette kan føre til, at sager, der burde have været behandlet hurtigt, ikke bliver det. Desuden er der en opfattelse blandt de underretningspligtige af, at fast track-ordningen ikke fungerer efter hensigten, hvilket skaber frustration og ineffektivitet i håndteringen af underretninger.

Strategisk målsætning

At forbedre effektiviteten og kvaliteten af underretninger og feedback i bekæmpelsen af hvidvask. Systemet skal være risikobaseret og sikre et optimalt ressourceforbrug i underretningen, hvilket styrkes af en god feedbackmekanisme.

Note: Underretning er ikke lig med en sag, den kommunikation skal stoppes

Note: Brug mindre tid på de små ting (mindre på den lille frisør og mere tid på de store problemer)

Note: Spild af kræfter på unødvendige/trivielle indberetninger, så manglende strategisk risikovurdering fører til, at man drukner i små ting, og man ender med at bruge alt for mange ressourcer på for små aktører eller drukne i false positives

Note: Fast track-ordningen dur ikke efter hensigten. Usikkerhed om hvad den er, og hvad den kan bruges til. Hensigten er der, men praksis bliver ikke hørt

Note: Fast track-ordning skal effektiviseres

Note: Målsætning er kvalitet og ikke flere indberetninger

Handlingsinitiativer

Effektivisering af underretningsformat: Optimering og yderligere standardisering af underretningsformat, der sikrer ensartethed i kvalitet og detaljer i de indberettede oplysninger. Dette vil gøre det lettere for myndighederne at sammenligne og analysere data effektivt og forbedre samarbejdet mellem forskellige institutioner. En udvikling af den eksisterende standard vil styrke bekæmpelsen af hvidvask ved at sikre, at alle relevante oplysninger indsamles og behandles på en ensartet måde.

Effektivisering af feedbackmekanisme: For at forbedre kvaliteten og effektiviteten af underretninger er det nødvendigt at udvikle en effektiv feedbackmekanisme samt sikre en klar forventningsafstemning mellem de underretningspligtige og Hvidvasksekretariatet. Dette indebærer udviklingen af klare retningslinjer og mål for underretninger, der hjælper de underretningspligtige med at forstå, hvad der forventes af dem. Dette kan inkludere træning og vejledning i, hvordan relevante sager identificeres og indberettes uden at skabe unødvendig 'støj'. Derudover skal der sikres bedre kommunikation og forventningsafstemning af, hvor mange underretninger der typisk går til en sag. Etablering af en effektiv feedbackmekanisme, hvor myndighederne giver regelmæssig og konstruktiv tilbagemelding på de underrettede oplysninger, vil hjælpe de underretningspligtige med at forbedre kvaliteten af deres underretninger og øge deres motivation.

Graduering af underretninger: Af flere aktører blev det foreslået, at der indføres en gradueringmulighed for underretninger, hvor sager kan kategoriseres efter deres vigtighed og kompleksitet. Dette vil hjælpe med at prioritere ressourcerne bedre og sikre, at de mest kritiske sager får den nødvendige opmærksomhed. Graduering af underretninger vil gøre processen mere risikobaseret og omkostningseffektiv. Ved at indføre en gradueringsordning kan underretningspligtige få feedback på, om deres graduering er korrekt i forhold til anvendelsen af underretningerne. Dette vil forbedre mulighederne for effektiv feedback og sikre, at lavrisikosager behandles hurtigere og med færre ressourcer, mens højrisikosager får den nødvendige opmærksomhed og grundigere behandling. Graduering af underretninger vil også være en operationel måde at inkorporere fast track-ordningen på. Lavrisikosager skal betyde mindre sagsbehandling hos de underretningspligtige, mens højrisikosager skal betyde større sagsbehandling. Derfor skal fast track-ordningen genovervejes og en løsning findes i samarbejde med de underretningspligtige.

Note: Fokus på format af data i indberetninger. Hvad gør vores nabolande, se, hvordan de deler information

Note: Feedbackfunktionen skal optimeres kvalitativt. Og have produktinfo. Se på Sverige

Note: Blandt de private aktører er der forståelse for myndighedernes begrænsninger i forhold til feedback. Men så gerne noget mere generelt om fx den gode indberetning. Trends på fx kvartalsvis basis

Note: Anvendelsen af underretningerne er ikke optimal: Løsning: Kan man kategorisere de forpligtede underretninger i henhold til myndighedernes håndtering af dem – fx ved fast track-underretninger i henhold til den enkelte underretningsindhold

Note: Graduering af indberetninger (niveau) og ikke en uniform tilgang som nu – det simple skal forblive simpelt (indberetninger)

Analyse af underretningers værdi: Gennemføre en omfattende analyse af underretningernes værdi og nytte. Analysen skal baseres på et evidensbaseret grundlag og omfatte både kvantitative og kvalitative data. Der er betydelig usikkerhed blandt de rapporteringspligtige om, hvorvidt de underretter for meget eller for lidt. For at adressere disse udfordringer skal der gennemføres en analyse af underretningernes effektivitet.

Note: Analyse af underretningsværdi

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående underretninger og feedback:

Der er betydelige udfordringer med hensyn til manglende underretninger fra visse underretningspligtige enheder, hvilket skaber huller i dataindsamlingen og forhindrer en fuldstændig forståelse af hvidvasktruslerne. Manglende standardisering af underretningsformater fører til varierende kvalitet og gør det vanskeligt for myndighederne at analysere data effektivt. Der er også en betydelig usikkerhed blandt de rapporteringspligtige om, hvorvidt de underretter for meget eller for lidt, og om det skaber 'støj' i systemet og gør det vanskeligt at prioritere kritiske sager.

Ineffektiv feedback fra myndighederne til de underretningspligtige er et gennemgående problem, der kan være demotiverende og resultere i færre og mindre detaljerede underretninger. Misforståelser om, at én underretning automatisk fører til én sag, skaber frustration og demotivation blandt de underretningspligtige. Derudover er der udfordringer med at prioritere underretninger baseret på risiko, hvilket fører til ineffektiv ressourceallokering. Fast track-ordningen, som skulle sikre hurtig behandling af store og komplekse sager, fungerer måske ikke efter hensigten og skaber yderligere frustration.

For at forbedre effektiviteten og kvaliteten af underretninger og feedback i bekæmpelsen af hvidvask, er det nødvendigt at sikre, at alle underretningspligtige enheder er opmærksomme på deres forpligtelser og registrerer sig i GoAML. Der skal standardiseres underretningsformater, reduceres usikkerhed om kvantitet, forbedres feedbackmekanismer, rettes misforståelser om underretninger, prioriteres risikobaserede underretninger og fast track-ordningen skal måske optimeres. Gennemførelse af en omfattende analyse af underretningernes værdi og nytte vil også være afgørende for at sikre, at ressourcerne bruges effektivt, og at de mest kritiske sager får den nødvendige opmærksomhed.

Videns- og informationsdeling

Introduktion

Videns- og informationsdeling er afgørende i bekæmpelsen af terrorfinansiering og organiseret kriminalitet. På nuværende tidspunkt er datadeling begrænset eller uklart i forhold til hvidvaskeregler, GDPR og § 117 i lov om finansiel virksomhed. Selvom den nye EU-forordning (AMLR – [Regulation - EU - 2024/1624 - EN - EUR-Lex](#)) åbner for muligheden for deling af information og data i partnerskaber, viser diskussionerne til forummet, at der stadig er et behov for udvikle rammerne for vidensdeling og informationsdeling. På Forum for Viden og Samarbejde var videns- og informationsdeling af stor interesse, og følgende problemstillinger, målsætning og handlingsinitiativer blev drøftet:

Note: Der mangler viden/forståelse om hvidvask i alle dele

Problemstillinger

Manglende vidensdeling: Et grundlæggende problem, der blev rejst af deltagerne på forummet, var den manglende vidensdeling. Manglende vidensdeling skaber flere udfordringer i bekæmpelsen af hvidvask. Manglende vidensdeling kan føre til ineffektivitet, da aktører ikke har adgang til den nødvendige information og analyser, hvilket hæmmer deres evne til at træffe beslutninger på et oplyst grundlag og handle effektivt. Dette kan føre til dobbeltarbejde og spild af ressourcer.

Note: Der er en høj grad af silotænkning – behov for datadeling

Note: Stor forskel i vidensniveauet i henhold til de forpligtede enheder efter HVL (Hvidvaskloven). Der skal lukkes 'videnshuller' på tværs af de forpligtede enheder (red.)

Juraens begrænsninger for informationsdeling: Juraens begrænsninger udgør en grundlæggende udfordring for effektiv datadeling mellem både private og offentlige aktører i bekæmpelsen af hvidvask. For private aktører omfatter disse begrænsninger typisk reguleringer som GDPR, FIL § 117 og Hvidvaskloven, som alle sætter strenge krav til, hvordan data må deles og behandles. Disse reguleringer er designet til at beskytte persondata og sikre privatlivets fred, men de kan også hæmme effektiv vidensdeling og samarbejde mellem private aktører. For offentlige aktører kan der være problemer i forhold til tavshedspligter og andre juridiske barrierer, der begrænser deres evne til at dele information med både andre offentlige enheder og private aktører. Disse juridiske begrænsninger kan føre til flere problemer. For det første kan de skabe en fragmenteret indsats, hvor aktører arbejder isoleret uden at kunne drage fordel af hinandens viden og data. Dette ses blandt andet i forhold til, at de underretningspligtige ikke kan se, om en kunde er blevet afvist af en anden underretningspligtig, ej heller kan de få indsigt i andres vurderinger af kundehistorikken. For det andet kan de føre til ineffektivitet og forsinkelser, da ak-

Note: Data kan ikke altid deles, også indenfor samme sektor (offentlig)

Note: Vi har ikke overblikket over kundens fortid eller de andre forpligtede enheder – advokat

Note: GDPR kan være en hindring

Note: Er juraen til at dele viden?

tører skal navigere i komplekse juridiske krav og procedurer for at dele information, hvor det måtte være muligt. Endelig skaber den juridiske usikkerhed en reaktiv adfærd, da parter kan frygte eventuelle straffe ved overtrædelser.

Decentral viden og information: Til forummet var der konsensus om, at viden og informationer om hvidvask er spredt på tværs af mange aktører og platforme, hvilket skaber ineffektivitet og manglende overblik. Dette gør det svært for aktører at få adgang til den nødvendige information og analyser, hvilket hæmmer en effektiv bekæmpelse af hvidvask. Når informationer er spredt, opstår der flere udfordringer. For det første har aktører svært ved at få et samlet overblik over relevante data og analyser, hvilket kan føre til manglende indsigt i aktuelle trusler og tendenser. For det andet bliver vidensdeling mellem aktører ineffektiv, hvilket kan føre til dobbeltarbejde og manglende koordinering. Derudover kan det være tidskrævende og besværligt at skulle indhente informationer fra flere forskellige kilder, hvilket kan forsinke reaktionstiden på nye trusler. Uden en centraliseret platform er der også risiko for manglende standardisering af data og formater, hvilket kan gøre det svært at sammenligne og analysere informationer på tværs af aktører. Endelig kan nogle aktører have begrænset adgang til vigtig information, hvilket kan hæmme deres evne til at træffe beslutninger på et oplyst grundlag og handle effektivt.

Manglende indsigt i andres perspektiver og arbejdsområder: Der er grundlæggende mangel på indsigt i andres perspektiver og arbejdsområder blandt de forskellige aktører involveret i bekæmpelsen af hvidvask. Denne mangel på forståelse skaber flere udfordringer. For det første fører det til ineffektiv kommunikation og samarbejde, da aktørerne ikke har en fælles forståelse af de udfordringer og metoder, der anvendes af andre. Dette kan resultere i, at vigtige informationer og erfaringer ikke deles optimalt, hvilket hæmmer den samlede indsats mod hvidvask. For det andet kan det skabe mistillid og misforståelser mellem aktørerne, da de ikke har indsigt i hinandens arbejdsprocesser og prioriteringer. Endelig kan det føre til, at ressourcer ikke udnyttes effektivt, da aktørerne ikke er i stand til at koordinere deres indsats på en måde, der maksimerer deres samlede effekt.

Manglende viden om trends og tendenser: Udover vidensdeling mellem parterne savner en række aktører også viden om de trends, der forekommer i markedet både i forhold til pengestrømme og kriminelle tendenser. Manglende vidensdeling om trends skaber flere problemer. For det første gør det svært for aktører

Note: Effektiv kommunikation sker alle i forskellige fora. Men hvordan sikrer man en effektiv kommunikation, som ikke allerede er med i disse store fora? Der er en kommunikationsopgave, som skal løses. Hvordan er folks egen opfattelse af deres rolle?

Note: Vidensdeling om nye måder at fuske på, men ikke alle er inviteret med til de møder, hvor dette deles, mest de store banker

Note: Manglende forståelse for de forskellige aktørers arbejdsområder

Note: Vi taler ikke samme sprog. Kommunikationen til bankerne skal være 'banksk', kommunikationen til advokater skal være kancellikommunikation, til 'ikke-professionelle' underretningspligtige som bogholdere skal kommunikationen være på en tredje håndgribelig måde i deres øjenhøjde (red.)

Note: Kan vi ramme trends hurtigt? Dette mangler

at identificere og reagere på nye trusler og mønstre i tide, da de kun kan se deres egen bid af kagen. Dette kan føre til, at kriminelle aktiviteter ikke opdages eller stoppes hurtigt nok. For det andet kan det føre til ineffektiv ressourceallokering, da aktører ikke har den nødvendige information til at prioritere deres indsats korrekt.

Uklarhed om ODIN-samarbejdet: Til forummet syntes der at være en betydelig uklarhed forbundet med ODIN-samarbejdet (Operative Danske Informations- og Efterretningsnetværk), som er et samarbejde mellem myndigheder og private aktører med det formål at dele data og informationer om hvidvask. Uklarheden omkring ODIN-samarbejdet skaber flere problemer. For det første er der kritik af, at ODIN-samarbejdet er ensidigt, hvor det offentlige modtager information fra de private aktører, men ikke deler tilsvarende information tilbage. Dette skaber en ubalance og manglende gennemsigtighed i samarbejdet. Derudover er der bekymring over, at ikke alle relevante aktører deltager i ODIN-samarbejdet, hvilket begrænser effektiviteten og omfanget af dataudvekslingen. Der er også et stort ønske om mere feedback fra myndighederne om, hvordan de anvender de data, der deles gennem ODIN, og hvilke resultater det fører til. Endelig er der uklarhed om, hvad formålet med ODIN-samarbejdet præcist er, og hvordan de delte data anvendes i praksis.

Ineffektive editionskendelser: Ved forummet blev det af flere parter pointeret, at der er problemer i forhold til vidensdeling med politiet, især i forbindelse med editionskendelser. Editions-kendelser er retskendelser, der pålægger en part at udlevere dokumenter eller oplysninger til politiet som led i en efterforskning. Problemet opstår, når der er manglende klarhed og effektivitet i denne proces, hvilket kan hæmme politiets evne til at indsamle nødvendige oplysninger og samarbejde effektivt med andre aktører. Manglende vidensdeling med politiet kan føre til forsinkelser og ineffektivitet i efterforskningen, da politiet ikke får de nødvendige oplysninger i tide.

Strategisk målsætning

At etablere en effektiv og sikker ramme for informations- og vidensdeling mellem forpligtede enheder, myndigheder og andre relevante aktører i Danmark. Denne ramme skal sikre, at alle parter har adgang til nødvendig information og analyser for at kunne identificere og forhindre hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter. Målsætningen skal fremme samarbejde og tillid mellem aktørerne, sikre overholdelse af juridiske krav og understøtte en

Note: Mere viden om konkrete kriminalitetstendenser og – oversættelse i 'red-flag-indikatorer'. Dette ligger i dag i ODIN-regi, men kunne godt udvides

Note: Vi ved ikke, hvad der kommer. Hvad rykker sig? Der er ikke tilstrækkelig vidensdeling til at have et højt nok niveau (red.)

Note: Hvordan kommer informationen fra de private ind til det offentlige? Kritik af ODIN er, at det er lidt ensidigt—det offentlige får fra de private men ikke den anden vej. Fælles, koordineret målrettet indsats

Note: ODIN er et godt forum ift. at vidensdele om konkrete sager/virksomheder, men der kan kun arbejdes med en type ad gangen (håndholdt). Problemet lige nu er, at der kun deles i begrænset omfang

Note: Editions pålæg – meget brede forespørgsler. Hvis bankerne fik flere oplysninger om, hvad politiet kiggede efter, kunne de bedre kvalificere de oplysninger/materiale, der sendes til myndighederne

Note: Optimering af editionskendelser. [bank] vil gerne have viden om, hvad der fx bliver efterforsket i henhold til de enkelte editionskendelser, så de kan gå mere effektivt til værks i deres datasøgning (red.)

Note: Mere viden om risici og mere vidensdeling. Hvis du skal ramme den 'rigtige' risiko skal disse to områder styrkes. Både offentlig-privat men også mellem privat

centraliseret platform for dataudveksling. Derudover skal vidensdelingen inkludere mekanismer for løbende opdatering og deling af viden om nationale og internationale trends og tendenser i markedet.

Handlingsinitiativer

National vidensportal: Oprette en national vidensdelingsportal, hvor alle relevante aktører kan dele og få adgang til information om hvidvask. Portalen skal samle forskning, risikovurderinger, trends, tendenser og best practice fra både offentlige og private aktører. Formålet er at skabe en centraliseret og sikker platform, der fremmer samarbejde, vidensdeling og effektiv bekæmpelse af hvidvask. Portalen vil samle relevante forskningsresultater og analyser om hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter samt risikovurderinger fra forskellige aktører for at skabe et samlet overblik over aktuelle trusler og tendenser. Derudover vil portalen løbende opdatere trends og tendenser inden for hvidvask, baseret på data og analyser fra både offentlige og private kilder. Den vil også dele succeshistorier og best practice for at fremme effektiv bekæmpelse af hvidvask. Implementeringen af mekanismer, der sikrer løbende feedback til aktører om deres indberetninger og samarbejde, vil være en central del af portalen.

Udvikling og evaluering af vidensfora: For at forbedre vidensdelingen mellem forskellige aktører i bekæmpelsen af hvidvask skal der etableres flere vidensdelingfora på forskellige niveauer og mellem brancher, og eksisterende fora som Hvidvaskforum og Hvidvaskforum+ bør evalueres. Formålet er at sikre, at vidensdeling sker effektivt, og at alle relevante aktører er inkluderet. Dette initiativ skal fremme forståelsen af de eksisterende fora og deres funktioner samt identificere behovet for nye eller forbedrede fora. I denne forbindelse er det yderst relevant at kortlægge juræns muligheder og begrænsninger ved den nye mulighed for 'Partnerships for Information' i AMLR art. 75. Derudover skal det tydeliggøres, hvilken funktion ODIN-samarbejdet har, og for hvilke parter det er et relevant fora. Flere deltagere til forummet foreslog eksempelvis fora for trendanalyser, som ikke burde være i strid med gældende ret.

Note: Der skal etableres et centralt organ med repræsentanter fra alle relevante aktører, som løbende bliver præsenteret for nye trends og tendenser

Note: Vidensdeling: Et organ, nyhedsbrev eller platform eller andet, hvor man kunne vidensdele

Note: Hvidvaskportal. evt. lavet af akademikere med information fra alle myndigheder. Interaktivt, med AI. One-stop shop. Branchespecifikt – der skal ikke kun være eksempler fra bankerne. Lavet med input fra brancherne og kunderne. Ensartede fortolkningen. Indgangsvinkel for hver branche. Det er aldrig én løsning, der fungerer for det hele

Note: Er samarbejdsformaterne (eksempelvis Hvidvaskforum+) det korrekte format?

Note: Det lærende netværk – muligheden for at fintune viden og processer i dialog over tid

Note: Dialogiske forum (ODIN)

Note: Ny AMLR-forordning viser, at det giver mening med 'information-sharing partnerships'

Note: Der skal etableres vidensfora, hvor de forpligtede enheder efter HVL kan drøfte trends og tendenser (fora, der ikke kræver sikkerhedsgodkendelse), så man sammen kan udnytte sine kompetencer på tværs

Optimering og standardisering af informationsudveksling: For at forbedre informationsudvekslingen mellem forpligtede enheder, myndigheder og andre relevante aktører skal der implementeres standardiserede processer og formater. Dette inkluderer optimering af editionskendelser for at sikre hurtig og præcis informationsudveksling med politiet. Forespørgsler fra politiet skal være mere klare og specifikke, og svarene fra finansielle institutioner bør leveres i et standardiseret format. Formålet er at skabe en mere effektiv og ensartet tilgang til deling af information, hvilket vil styrke bekæmpelsen af hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter.

Proaktiv juridisk ramme – 'positivliste': For at fremme en mere proaktiv tilgang til informationsdeling skal der udvikles en juridisk positivliste, der klart definerer, hvilke typer informationer der lovligt kan deles mellem finansielle institutioner, myndigheder og andre relevante aktører. Formålet er at skabe klarhed og sikkerhed omkring informationsdeling, så aktører ikke kun fokuserer på, hvad de ikke må dele, men også har en tydelig forståelse af, hvad de må dele. Dette vil bidrage til en mere effektiv og samarbejdsorienteret bekæmpelse af hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter.

Note: Standardisering af format og tilgang/udveksling

Note: Ensartede forespørgsler om edition fra politiet

Note: Juridisk afklaring ift., hvilke informationer der kan udveksles

Konklusion

På baggrund af output fra Forum for Viden og Samarbejde kan følgende konkluderes angående vidensdeling og informationsdeling:

Der er betydelige udfordringer med vidensdeling og informationsdeling i bekæmpelsen af hvidvask og relaterede kriminelle aktiviteter. De identificerede problemstillinger viser, at der er en høj grad af silotænkning, manglende vidensdeling, juridiske begrænsninger, decentral viden og information samt manglende indsigt i hinandens perspektiver og arbejdsområder. Disse udfordringer hæmmer en effektiv og koordineret indsats mod hvidvask.

For at adressere disse udfordringer er der blevet foreslået flere handlingsinitiativer. Der skal oprettes en national vidensdelingsportal, der skal samle forskning, risikovurderinger, trends, tendenser og best practice fra både offentlige og private aktører. Dette vil skabe en centraliseret og sikker platform, der fremmer vidensdeling og effektiv bekæmpelse af hvidvask. Derudover skal der

etableres flere vidensdelingfora på forskellige niveauer og mellem brancher, og de eksisterende fora bør evalueres i forhold til effektiviteten af vidensdelingen. Dette skal sikre, at vidensdeling sker effektivt, og at alle relevante aktører er inkluderet.

Yderligere bør der ske implementering af standardiserede processer og formater for informationsudveksling mellem finansielle institutioner, myndigheder og andre relevante aktører. Dette inkluderer optimering af editionskendelser for at sikre hurtig og præcis informationsudveksling med politiet. Endelig skal der udvikles en juridisk positivliste, der klart definerer, hvilke typer informationer der lovligt kan deles mellem finansielle institutioner, myndigheder og andre relevante aktører. Dette vil skabe klarhed og sikkerhed omkring informationsdeling og bidrage til en mere effektiv og samarbejdsorienteret bekæmpelse af hvidvask. Disse initiativer vil tilsammen skabe en mere struktureret og effektiv ramme for vidensdeling og informationsudveksling, hvilket vil styrke den samlede indsats mod hvidvask i Danmark.

AKADEMIKER- BIDRAG

Kapitel 3

Introduktion

I dette kapitel præsenteres nogle faglige refleksioner og indspark fra de deltagende forskere ved konferencen 'Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime' den 20-21. august 2024. Forskerne har fået frihed til at vælge både format og indhold for deres bidrag.

Formålet med dette kapitel er at fremme yderligere tænkning og refleksion hos læseren ved at præsentere faglige overvejelser og idéer fra eksperter inden for bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og organiseret økonomisk kriminalitet.

Vi håber, at disse faglige bidrag vil inspirere læseren til at tænke kritisk og kreativt om de præsenterede problemstillinger og løsninger. Ved at inkludere forskellige faglige perspektiver ønsker vi at berige forståelsen af de strategier og tiltag, der er nødvendige for at styrke indsatsen mod hvidvask, terrorfinansiering og organiseret økonomisk kriminalitet i Danmark.

Om behovet for mere viden – hvor lidt vi ved om handelsbaseret hvidvask

Af Rasmus Ingemann Tuffveson Jensen, ph.d.

Ferwerda og Reuter (2022) analyserede for nyligt de nationale risikovurderinger fra otte systematisk vigtige lande: Canada, Holland, Italien, Japan, Schweiz, Singapore, Storbritannien og USA. Analysen viste (løst oversat), at:

”De otte benytter meget forskellige konceptualiseringer og analytiske tilgange. Alle giver anledning til alvorlige metodiske spørgsmål. For eksempel benytter de fleste i høj grad ekspertudsagn, indhentet i uoverensstemmelse med den anerkendte metode til dette.

De fejlfortolker data fra underretninger og laver ikke risikovurderinger, der er relevante for beslutningstagere.”

Der er en hård men måske ikke overraskende kritik. Som samfund ved vi meget lidt om hvidvask. Det er et problem, hvis vi ønsker at bruge en risikobaseret tilgang i kampen mod hvidvask. Hvordan kan man vurdere risikoen ved (og bekæmpe) et fænomen, hvorom man ved ganske lidt?

Problemet er særligt stort for handelsbaseret hvidvask. I 2006 udsendte the Financial Action Task Force (FATF) sin første temarapport om emnet (FATF, 2006). Rapporten indeholdt mange eksempler men ganske lidt statistisk analyse. Alligevel fik den stor opmærksomhed, og handelsbaseret hvidvask er i dag en bredt anerkendt metode til hvidvask. Der findes mindst to professionelle certificeringer i bekæmpelse af handelsbaseret hvidvask (ICA, 2024; ACAMS, 2024). Endvidere er handelsbaseret hvidvask nævnt som en signifikant

trussel i de nationale risikovurderinger fra Danmark og Tyskland (Hvidvasksekretariatet, 2022; BMF, 2020). Den danske risikovurdering henviser i stort omfang til materiale fra FATF. Dog nævnes (ganske prisværdigt), at ”det er ikke muligt for Hvidvasksekretariatet, på baggrund af de data, der er tilgængelige for sekretariatet, at opgøre omfanget af handelsbaseret hvidvask i Danmark” (Hvidvasksekretariatet, 2022).

Samtidigt viser et litteraturreview, at der siden 2007 kun er udgivet omkring 36 videnskabelige artikler om emnet (Tiwari et al., 2024). Over halvdelen af artiklerne er udgivet i samme tidsskrift, the Journal of Money Laundering Control, og omkring en tredjedel er udgivet af samme forfatter. Altså er litteraturen yderst smal. Det betyder, at den risikerer at mangle forskellige perspektiver – noget, der er livsvigtigt for den videnskabelige proces. Desuden kan der sættes spørgsmålstegn ved metoden bag nogle af de få estimater på området. Zdanowicz (2009) benytter en interkvartil metode, hvorved importpriser over 75 %-fraktilen og eksportpriser under 25 %-fraktilen betragtes som mistænkelige. Studiet estimerer, at mistænkelige handler i 2004 potentielt overførte 1,9 mia. dollars fra USA til Danmark via overfakturerede importpriser og underfakturerede eksportpriser. Estimatet svarer til 31 % af samhandlen mellem Danmark og USA; en umiddelbar urealistisk høj andel. Som nævnt af bl.a. Soudijn (2014) og Nitsch (2010), skyldes dette muligvis, at estimatet ikke tager højde for kvalitetsforskelle imellem varer. Et nyere estimat fra Saenz og

Lewer (2022) benytter en 'multiple indicators, multiple causes'-model til at estimere handelsbaseret hvidvask i EU. Forfatterne estimerer bl.a., at handelsbaseret hvidvask potentielt udgør 7,6 til 12 % af Danmarks samhandel. Omend mindre, fremstår dette estimat også urealistisk stort; muligvis fordi nogle variabler i modellen har en dobbelt eller omvendt rolle ift. kausalitet.

Mit formål med dette indlæg er at formidle, hvor lidt viden vi har om handelsbaseret hvidvask. Dermed ikke sagt, at truslen fra fænomenet er lille – den kan sagtens være stor. Men uden mere viden kan vi ikke forvente, at en risikobaseret tilgang vil være effektiv.

Referencer:

ACAMS (2024, november 11). Trade Finance and Trade-Based Money Laundering (TBML). Association of Certified Anti-Money Laundering Specialists. <https://www.acams.org/en/training/certificates/trade-finance-and-trade-based-money-laundering>

BMF (2020, februar 13). First National Risk Assessment. Bundesministerium der Finanzen. https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Press_Room/Publications/Brochures/2020-02-13-first-national-risk-assessment_2018-2019.html

FATF (2006). Trade-Based Money Laundering. The Financial Action Task Force. <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/MethodsandTrends/Trade-basedmoneylaundering>

Ferwerda, J., & Reuter, P. (2022). National Assessments of Money Laundering Risks: Learning from Eight Advanced Countries' NRAs. International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099302204122255265/idu02386c9b80f623045e70bf8a09a30b6162595>

Hvidvasksekretariatet (2022). Den Nationale Risikovurdering. Dansk Politi. https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/risikovurdering_webtilg%C3%A6ngelig_v1.0_0.pdf

ICA (2024, november 11). ICA Specialist Certificate in Trade Based Money Laundering. International Compliance Association. <https://www.int-comp.org/courses/ica-specialist-certificate-in-trade-based-money-laundering/>

Nitsch, V. (2010). The dynamics of illicit flows from developing countries. Paper presented at the World Bank conference 14-15 September.

Saenz, M., & Lewer, J. J. (2022). Estimates of Trade Based Money Laundering within the European Union. Applied Economics, 55(51), 5991-6003. DOI:10.1080/00036846.2022.2141444

Soudijn, M. R. J. (2014). A critical approach to trade-based money laundering. Journal of Money Laundering Control, 17(2), 230-242. DOI:10.1108/JMLC-01-2013-0001

Tiwari, M., Ferrill, J., & Allan, D. M. (2024). Trade-based money laundering: a systematic literature review. Journal of Accounting Literature. DOI:10.1108/JAL-11-2022-0111

Zdanowicz, J. S. (2009). Trade-based Money Laundering and Terrorist Financing. Review of law & economics, 5(2), 855-878. DOI:10.2202/1555-5879.1419

Komparativ metaanalyse af økonomisk kriminalitets integration i samfund og stat

Af Lars Kiertzner, ph.d.

I de senere år har der været en stigende offentlig bekymring for omfanget af økonomisk kriminalitet i det danske samfund. En lang række sager er blevet afdækket af National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) og behandlet journalistisk, herunder i diverse dokumentarer i TV.

Som et stærkt anekdotisk indslag i 2024 vakte serien 'Den sorte svane' særlig opsigt ved med skjult kamera at anskueliggøre aktørerne i et lille hjørne af opsætningen af det nye sort: moms- og skattesvindler og hvidvaskservice af kriminelle penge igennem fakturafabrikker. Fabrikker med produktion af fiktive fakturaer har siden ca. 2010 været en dominerende modus i økonomisk kriminalitet.

I en anden anekdotisk dokumentar med titlen 'Underdanmark' fokuseredes der særligt på det sorte segment i bygge- og anlægsbranchen og anvendelsen af illegale migrantarbejdere, der aflønnes med sorte penge købt i fakturafabrikker til farligt arbejde uden om arbejdsbeskyttelseskravene.

Hertil har to ledende journalister på området igennem årene, Niels Sandøe og Bo Elkjær, udgivet en mere systematisk analyse af den økonomiske kriminalitet i dens varierende dominerende fremtrædelsesformer i bogen om 'Rede penge – sådan blev Danmark hjem for momskarruseller, fakturafabrikker og organiseret svindel i milliardklassen.'

Der foreligger dog ingen systematisk og troværdig analyse af den økonomiske kriminalitets integration i samfund og stat.

'Den sorte svane' postulerer at dokumentere et systematisk samarbejde mellem 'Over- og Underdanmark.' Det bliver dog kun til et i hovedsagen udokumenteret postulat, hvor det tilmed ofte forekommer usikkert, hvordan de konkret nævnte aktører har gjort sig fortjent til at blive henført til Overdanmark. Postulateret ligner mest af alt en markedsføringsgimmick.

I 'Underdanmark' dokumenteres det, at velanskrevne entreprenører har benyttet tvivlsomme underentreprenører, der købte sorte penge i fakturafabrikker med henblik på kontant aflønning af illegale migrantarbejdere. Det er tænkeligt, men ikke dokumenteret og sikkert, at de pågældende entreprenører var vidende herom, og dermed om de kan betragtes som stiltiende eller aktive medvirkende fra Overdanmark eller ej.

Bogen 'Rede penge' beskæftiger sig primært med de kriminelle segmenter – 'Underdanmark' om man vil. Der rettes også et kritisk lys på, at der i mange angiveligt opklarede sager kun er kradset i overfladen ved, at lavtlønnede stråmænd, nærmest fra bunden af Underdanmark, er blevet straffet.

Det er således ubelyst, i hvilket omfang økonomisk kriminalitet er integreret i samfund og stat. En sådan analyse ville være gavnlig, da den kan få store konsekvenser for, hvordan kriminaliteten eventuelt vil kunne begrænses.

Målestokken ved en analyse kunne være et kontinuum fra kaotisk kriminalitet, forskellige grader af systematiseret kriminalitet og

til fuldt integreret mafiøs kriminalitet.

Arketyperne for integreret mafiøs kriminalitet kan repræsenteres ved Italien. Her er mafiaen bredt repræsenteret i samfund og stat, herunder i den lovgivende, udøvende og dømmende magt. Dermed ikke sagt, at den ikke forsøges imødegået, men midlerne er afhængige af mafiaens stærke position som modmagt. Bekæmpelsen kan komme til at ligne krigslignende tiltag frem for 'almindelig' politimæssig efterforskning.

I visse sektorer af det italienske samfund er store dele af den legale aktivitet udøvet af mafiarelaterede aktører, der typisk hvidvasker udbytte fra primærkriminalitet igennem lovlige aktiviteter. Som et ofte fremdraget eksempel kan nævnes bygge- og anlægsbranchen, hvor italienske entreprenører med mafiarelationer ikke blot dominerer hjemmemarkedet men spiller en væsentlig rolle i Tyskland og mere sporadisk også dukker op som mistænkelige operatører i Danmark ved typisk større anlægsprojekter: letbane, metro, Storstrøm, supersygehuse.

Mens Italien er tredje base, kan et eksempel på en stærk systematisering, anden base på vejen mod mafiøse tilstande, repræsenteres ved Sverige. Her er der ikke tale om gennemført integration i det normale samfund men sandsynligvis en ret stærk repræsentation af plantede hjælpere i samfundets institutioner og måske også i staten.

Den umiddelbare hypotese er, at Danmark stadig kun er på vej til første base af det kriminaliserede samfund.

Valid empirisk viden på området er udsat for en række begrænsninger. Først og fremmest ved at aktørerne af forskellige årsager er tavse og/eller utroværdige, på den primærkriminelle side for at beskyt-

te selve den ulovlige aktivitet og på den private side for ikke at blive selvinkriminerende, komme i 'bad standing', eller inkriminere andre for at beskytte egne aktiviteter. På efterforskningssiden kan tavsheden begrundes af hensynet til ikke at afsløre kriminalitetsmønstre, der kunne inspirere copycats, eller for ikke at komme i konflikt med fx persondataregler.

Hertil vil bredden i den muligvis relevante litteratur for et metaprojekt være en udfordring. Det vil være ønskeligt med inddragelse af eksperter med særlige nationale indsigter, og hertil vil det også være hensigtsmæssigt med tværfaglighed såsom inddragelse af forskellige juridiske og økonomiske discipliner, men hvor kun fantasien i øvrigt sætter grænserne for relevante kompetencer.

Projektet vil som metastudie afdække det aktuelle vidensniveau ved litteraturindsamling og -vurdering fra de tre lande. Hertil vil det kunne pege på muligheder for at uddybe den empiriske viden.

Vi burde vide mere om smølfet hvidvaskning og narkotikakriminalitet

Af Kim Møller

Professor, Institutionen för kriminologi, Malmö Universitet

Hvidvaskning blev oprindeligt primært forbudt for at bekæmpe narkotikahandel. Med FN-konventionen fra 1988 ville man gøre handel med narkotika mindre attraktivt ved at gøre det sværere efterfølgende at bruge eller investere udbyttet.

I dag er hvidvaskning af penge forbudt over hele verden og omfatter udbyttet fra en lang række andre kriminelle aktiviteter (Teichmann 2020). Forskningen indikerer, at hvidvaskere undgår de mest regulerede sektorer såsom finanssektoren, hvor der er høje compliancestandarder, og i stedet benytter mindre regulerede områder som ejendomssektoren, offshoreselskaber, kasinoer, derivater, konsulentfirmaer, fusioner og opkøb, banker i Dubai, bokse og handel med luksusvarer (Alldridge 2008; Schneider 2010; Teichmann 2017). Det er sådan, store beløb hvidvaskes med brug af professionelle mellemmand. De fleste hvidvaskninger er formentligt meget mere simple og involverer mindre beløb.

Narkotikakriminalitet i dets mange af-skygninger er stadig en af de vigtigste indtægtskilder for kriminelle (Caulkins og Reuter 2022), og selv i de øverste distributionslag foregår det meste af handelen i kontanter (Moeller og Sandberg 2015). Noget overraskende er der forskning, der tyder på, at behovet for hvidvask fra narkotikakriminalitet måske ikke er så stort, som man skulle tro. Caulkins og Reuter (2022) skelnede mellem (1) selvvidvaskning, hvor kriminelle har en detailvirksomhed der håndterer mange kontanter, hvor igennem kriminelle indtægter kan kanaliseres for at fremstå som lovlige indtægter, og (2) professionel hvidvaskning, hvor den person

der har tjent de kriminelle indtægter hyrer en tredjepart specifikt med det formål at omdanne kriminelt udbytte til aktiver, der fremstår lovlige.

Få sager om hvidvaskning af midler fra narkotikakriminalitet involverer professionelle hvidvaskere. De illegale indtægter er fordelt på så mange personer, at hvidvaskning i mange tilfælde ikke er nødvendigt og i andre tilfælde kan ordnes med selvvidvaskning, ukomplicerede metoder og såkaldt smølfning (Schneider 2010).

Smølfning kan for eksempel bestå i gentagne gange at indsætte beløb i banker under den grænse, hvor banken er forpligtet til at rapportere det til myndighederne (Soudijn 2012). Ved at købe smykker, guld, diamanter, antikviteter eller andet værdifuldt kan pengene nemmere føres ud af landet og i et andet mindre reguleret land investeres i for eksempel ejendomme. Valutavekselkontorer fortsætter med at være ekstraordinært velegnede redskaber til hvidvaskning af penge (Teichmann 2017). Hvordan selvvidvaskning og smølfet hvidvask foregår i Danmark er der ikke nogen, der har undersøgt systematisk.

Endelig vurderede Caulkins og Reuter (2022), at mange narkotikakriminelle slet ikke behøver at hvidvaske deres illegale fortjenester men kan nøjes med at købe dagligvarer for pengene. I en simpel regnskabsøvelse baseret på markedet for heroin i Canada vurderedes det, at omkring halvdelen af bruttoomsætningen kan bruges på, at sælgerne og deres medhjælpere køber dagligvarer. Dels er deres fortjeneste ikke så stor som deres omsætning, fordi de skal dække udgifter ved driften i

form af indkøb af narkotika og løn til medhjælperne (Moeller 2012). Dels er der så få, der tjener så mange penge, at hvidvaskningen kræver brug af mere sofistikerede metoder. De anslog, at kun ti procent af den samlede omsætning på markedet bliver hvidvasket (Caulkins og Reuter 2022). Denne noget overraskende konklusion bygger på konstateringen af, at det er de færreste narkotikasælgere, der arbejder på fuld tid. Omtrent halvdelen anslås at sælge narkotika mindre end tyve timer om ugen (DeBeck et al. 2011).

Disse vurderinger bygger på forskning i brug, køb og salg af opioider i USA og Canada. Det er meget muligt, at behovet for hvidvaskning fra narkotikakriminalitet er anderledes i Danmark, men vi ved det ikke. Moeller (2011) anslog, at der forbruges lidt over tyve tons hash om året i Danmark med en tilhørende omsætning på omkring halvanden milliarder kroner. Siden er der kommet flere 'storforbrugere' til, så det er muligt, at markedet er større i dag.

Vi ved mindre om omsætningen og opbygningen af markederne for de øvrige typer narkotika, men der er meget, der tyder på, at særligt kokainmarkedet er i vækst (EUDA 2022). Fremtidig dansk forskning i hvidvask kunne med fordel estimere omsætningen for de forskellige typer narkotika og komme med nogle kvalificerede gæt på, hvor mange der er involveret i handelen, hvor stor fortjenesten er, og hvordan den smølfes. Ved at forhindre de mest åbenlyse eksempler på smølfet hvidvaskning styrker vi den almene retsfølelse og gør det mere besværligt for de kriminelle. Det ville selvfølgelig ikke stoppe de kriminelle, men sådan er det med al kriminalitetskontrol. Vi kan højst opnå at gøre det mere besværligt og mindre attraktivt at være kriminel. Hvis vi ved mere om, hvordan smølfningen foregår i praksis, kan vi bedre sætte ind over for det.

Referencer:

- Alldridge, P. (2008). Money laundering and globalization. *Journal of Law and Society*, 35(4), 437–463.
- Caulkins, J. P., & Reuter, P. (2022). How much demand for money laundering services does drug selling create? Identifying the key parameters. *International Journal of Drug Policy*, 103, 103652.
- DeBeck, K., Wood, E., Qi, J., Fu, E., McArthur, D., Montaner, J., & Kerr, T. (2011). Interest in low-threshold employment among people who inject illicit drugs: Implications for street disorder. *International Journal of Drug Policy*, 22 (5), 376–384.
- EUDA (European Union Drugs Agency) (2022). EU Drug Market: Cocaine. Retrieved from: https://www.euda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en
- Moeller, K. (2012). Costs and revenues in street-level cannabis dealing. *Trends in Organized Crime*, 15, 31-46.
- Møller, K. (2011). Narkotikakriminalitet: Hvordan beregner man mørketallet for en offerløs forbrydelse? I V. Asmussen Frank, & H. Vibeke Dahl (red.), *Kriminalitet og illegale rusmidler* (s. 169-196). Aarhus Universitetsforlag.
- Moeller, K., & Sandberg, S. (2015). Credit and trust: Management of network ties in illicit drug distribution. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 52(5), 691-716.
- Soudijn, M. R. (2012). Removing excuses in money laundering. *Trends in Organized Crime*, 15(2), 146-163.
- Schneider, F. (2010). Turnover of organized crime and money laundering: some preliminary empirical findings. *Public Choice*, 144, 473-486.
- Teichmann, F. (2020). Recent trends in money laundering. *Crime, Law and Social Change*, 73, 237-247.
- Teichmann, F. M. J. (2017). Twelve methods of money laundering. *Journal of Money Laundering Control*, 20(2), 130-137.

FUNDING, CERTIFICERING OG NETVÆRK

Kapitel 4

Ekstern finansiering af forskning indenfor Societal Compliance

Ekstern finansiering spiller en afgørende rolle i understøttelse af videnskabelig forskning og praksisnære løsninger indenfor Societal Compliance. Finansiering omfatter både støtte til ph.d., postdoc og donationer til forskningsprojekter med flere projektdeltagere.

Ph.d.-finansiering

Der er flere modeller til finansiering af ph.d.er, både med og uden offentlig støtte.

Erhvervs-ph.d.

Innovationsfondens erhvervs-ph.d.-program kombinerer akademisk forskning med praktisk anvendelse i erhvervslivet med henblik på at fremme samarbejdet mellem universiteter og private virksomheder og dermed styrke innovationen i danske virksomheder. Virksomheden får gavn af forskningen og de innovative løsninger, som ph.d.-kandidaten udvikler, mens kandidaten selv får mulighed for at bidrage til virksomhedens vækst og udvikling og samtidig opnår en akademisk doktorgrad. En vigtig del af erhvervs-ph.d.-ordningen er, at den giver mulighed for at skabe vigtige netværk mellem academia og erhvervslivet, hvilket kan føre til øget vidensdeling, nye samarbejder og kommercielle muligheder

En erhvervs-ph.d. er ansat i en privat eller offentlig virksomhed og indskrives på et universitet. Finansiering af erhvervs-ph.d.er kan komme fra både virksomheden selv og fra Innovationsfonden. Virksomheden kan opnå tilskud (2024-niveau) fra Innovationsfonden op til 712.000 kr. (heraf er 612.000 kr. bidrag til løn og 100.000 kr. er bidrag til rejseaktiviteter). Virksomheden skal selv finansiere den resterende løn, udstyr, materialer, dataind-

samling samt computer, mobiltelefon osv. Bevillingen til virksomheden kan maksimalt udgøre 50 % af omkostningerne ved projektet.

Universitetets bevilling er 360.000 kr. (inkl. overhead).

Læs mere her: https://innovationsfonden.dk/da/p/erhvervsforsker#apply_options296

Fuldt eller delvist finansieret ph.d.

I lighed med en erhvervs-ph.d. kan en fuld eller delvis finansieret ph.d. understøtte samarbejde mellem det akademiske miljø og private aktører og dermed styrke forskningens relevans, fremme innovation og øge mulighederne for at bringe forskningsresultater ud i samfundet og erhvervslivet. Samfinansiering af en ph.d. kan komme fra både virksomheder, fonde, offentlige institutioner og universiteterne.

Et treårigt ph.d.-studie koster mellem 2-2,5 mio. kr. afhængig af udgifter til rejser, forsøg, data m.v. Der skal betales et ph.d.-gebyr til universiteterne, som dækker udgifter til vejledning, ph.d.-skole m.v. Der indgås en kontrakt mellem virksomhed og universitet, hvor de nærmere krav og rettigheder specificeres.

Udgifter til konferencer og forskningsophold/feltarbejde søges ofte af den ph.d.-studerende selv.

Postdoc

I lighed med en erhvervs-ph.d. yder Innovationsfonden støtte til ansættelse af erhvervs-postdocs, hvor vedkommende ansættes i en privat virksomhed og indskrives på eller arbejder sammen med en offentlig forskningsinstitution. Postdocen arbejder på det samme forskningsprojekt begge steder. En erhvervs-postdoc kan skabe en

værdifuld bro mellem akademisk forskning og erhvervslivet, hvor postdocen får praktisk erfaring fra en virksomhed og samtidig udviklet sine forskerkompetencer.

En ansættelse som erhvervpostdoc kan vare mellem 12 og 36 måneder med tilskud fra Innovationsfonden. Der ydes et tilskud til virksomheden på op til 22.000 kr. pr. måned i tilskud til løn samt 2.500 kr. pr. måned i tilskud til rejser. Virksomheden skal betale alle andre udgifter til projektet, herunder udstyr, materialer og indsamling af data, pc og mobiltelefon.

Universitetet modtager op til 10.000 kr. pr. måned.

Donationer fra virksomheder

Virksomheder og offentlige institutioner kan med fordel støtte forskning, der skaber værdi for egne forretnings- eller ressortområder. Virksomheder kan bidrage til forskning med donationer på flere måder:

Forskning i samarbejde med universiteter

Virksomheder kan indgå i samarbejdsprojekter med universiteterne ved at finansiere projektudgifter (løn, møder, rejser m.v.) eller ved at stille data og anden infrastruktur til rådighed.

Direkte donationer

Virksomheder kan også vælge at donere penge direkte til forskningsprojekter, uden at der indgås et direkte samarbejde mellem universitet og virksomhed.

Uanset om donationen til forskningen sker i et samarbejde om projektet eller ej, skal der indgås en kontrakt mellem de pågældende parter. Universiteterne har medarbejdere, der kan assistere med det admi-

nistrative arbejde.

Kontakt

Henvendelser om deltagelse i forskningsprojekter eller donationer til forskning vedr. Societal Compliance kan sendes til

soco@cbs.dk.

Få dit næste AML-certifikat på CBS

Fra foråret 2025 udbyder Master of Business Development kurser inden for Anti Money Laundering (AML), der tager udgangspunkt i EU-retten.

En voksende globalisering og eksponentielt voksende transaktionsstrømme har øget succesraten for finansiel kriminalitet. Den finansielle sektor og andre aktører med adgang til det finansielle system (advokater, revisorer mv.) danner sammen med nationale myndigheder forsvarsværnet mod misbruget af den finansielle sektor til brug for hvidvask og terrorfinansiering.

Et effektivt forsvar kræver et bredt forankret kendskab til kompleksiteten i den kriminelle verden, deres metoder, samt til alle samarbejdspartnere, standarder, international regulering foruden en dybdegående forståelse for risikobaseret compliance. Derfor står CBS klar med kurser og undervisere, der er håndplukket med det ene formål at klæde deltagerne bedst mulig på til at bekæmpe hvidvask.

CBS har udviklet to kurser – flere er på vej.

Risikobaseret tilgang og compliance:

Kurset giver deltagerne et grundlag for forståelsen og anvendelsen af risikobaseret regulering samt risikobaseret compliance-metode.

Nationalt forsvar:

Kurset fokuserer på at skabe en helhedsforståelse og et holistisk syn på hvidvaskbekæmpelsen i Danmark. Deltagerne får indsigt i de forskellige aktørers forudsætninger, udfordringer og muligheder i den nationale arena.

Scan og læs mere om AML-certifikater på CBS:

Nationalt netværk for forskere indenfor hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet

Societal Compliance, Copenhagen Business School, har etableret et nyt nationalt netværk for forskere, der arbejder med eller har interesse i hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet. Dette initiativ er en del af vores forskningsarbejdsgruppe under Hvidvaskforum+.

Formål

Netværket har til formål at samle forskere fra forskellige discipliner for at fremme samarbejde og vidensdeling indenfor områder som:

- Hvidvask
- Terrorfinansiering
- Økonomisk kriminalitet
- Kriminalitetsforebyggelse
- Sanktioner og sanktionsunddragelse
- Skattely
- Våbenhandel
- Sort-/undergrundsøkonomi

Deltagelse

Vi opfordrer alle forskere i Danmark, der arbejder indenfor disse områder eller beslægtede felter, til at tilmelde sig netværket. Tilmelding er ikke bindende men giver mulighed for at blive orienteret om og deltage i kommende forskningsseminarer, forskningsprojekter og andre aktiviteter på frivillig basis.

Sådan tilmelder du dig

For at blive registreret i det nationale netværk bedes du kontakte os på følgende e-mail: soco@cbs.dk. Vi beder også om, at denne information videredistribueres til relevante kolleger på dit fakultet eller institut.

Kontakt

For yderligere oplysninger kontakt venligst lektor Kalle Johannes Rose på e-mail:

soco@cbs.dk

Tak

Et event som Forum for Viden og Samarbejde: AML/CFT & FinCrime samt udarbejdelsen af denne rapport sker ikke uden hjælp fra engagerede mennesker. Jeg, Kalle Johannes Rose, vil derfor gerne rette en særskilt tak til alle nedenstående bidragsydere. Uden jer var hverken forum eller rapport blevet til noget, og vi ville være gået glip af den viden, vi sammen nu har været med til at generere og dele.

For det første skal der lyde en dybfølt tak til **Finans Danmark** for at støtte op om initiativet fra den spæde start; både økonomisk men også i kraft af vedblivende opbakning og at stille med både moderator og fotograf til forummet. Hertil en særskilt tak til juridisk direktør **Kjeld Gosvig-Jensen** for sparring igennem forløbet og til presse- og kommunikationschef **Camilla Thorning** for at agere moderator til forummet og guide os sikkert igennem to dages oplæg og workshops. En tak skal også lyde til **Copenhagen Business School** for at give os mulighed for at afholdelse af forummet.

Herefter skal der lyde en stor tak til justitsminister **Peter Hummelgaard** for at tage imod invitationen til at åbne forummet samt en stor tak til forskningsdekan **Søren Hvidkjær** og CBS' bestyrelsesformand **Torben Möger Pedersen** for at byde vores gæster og deltagere velkommen til Copenhagen Business School.

Et vidensbaseret forum er ingenting uden inspiration fra nogle af de dygtigste eksperter og ildsjæle på området for AML/CFT & FinCrime. Derfor vil vi gerne særskilt takke alle oplægsholdere for deres store indsats og inspirationsoplæg:

Dorte Hermansen, sektionsleder, Hvidvasksekretariatet

Anita Nedergaard, Country AML Responsible, Nordea Bank Danmark

Christine Maxner, kontorchef, Erhvervsstyrelsen, Hvidvasktilsyn

Kjeld Gosvig-Jensen, juridisk direktør, Finans Danmark

Henrik Vigh, professor, centerleder, Center for Global Kriminologi, Københavns Universitet

Anders Vogelsang, sektionsleder, PET

Asger Bagge Petersen, specialkonsulent, PET

Louise Buchter, AML-direktør, Arbejdernes Landsbank

Rasmus Ingemann Tuffveson Jensen, ph.d., selvstændig forsker og konsulent

Mike Johansen, politikommissær i NSK og leder af ODIN-sekretariatet

Thomas Brenøe, direktør hos F&P og næstformand i Det Kriminalpræventive Råd

Rasmus Munksgaard, lektor, Aalborg Universitet

Tak

Denne rapport er skrevet på baggrund af de noter, som blev indsamlet under forummet. Denne opgave blev påtaget af de tilstedeværende akademikere samt et par eksperter indenfor emnet. Vi vil derfor gerne yde en meget stor tak til:

Akademikerne

David Sausdal (Lund)
Henrik Vigh (KU)
Kim Møller (Malmö Universitet)
Troels Michael Lilja (SDU)
Louise Damkjær Christensen (SDU)
Niels Skovmand Rasmussen (SDU)
Lars Krull (AAU)
Rasmus Munksgaard (AAU)
Rasmus Tuffveson Jensen
Lars Kiertzner
Thomas Friis Søgaard (AU)
Julie Gjerlings (CBS)
Bjørn N. Jørgensen (CBS)
Jørgen Valther Hansen (CBS)
Thomas Poulsen (CBS)
Johanne Søndergaard (CBS)
Dan Otzen (CBS)
Carsten Rohde (CBS)
Caspar Rose (CBS)
Benjamin Dante (CBS)
Thomas Plenborg (CBS)

Ekspertene

Jesper Olsen (Transparency International)
Sune Gabelgård
Sabrina Guldager (Finanssektorens Uddannelsescenter)
Jens Kasper Rasmussen (Finans Danmark)
Christine Duus Hyllested (Erhvervsstyrelsen)

Initiativer kræver ledelsesmæssig opbakning og derfor en stor tak til leder af Institut for Regnskab på CBS, Carsten Rohde, for hans støtte og engagement.

Ethvert event og projekt har brug for én person til at bevare overblikket, samle trådene og styre alt det praktiske og kommunikationen udadtil og mellem alle aktører. Derfor en kæmpe tak til Melisa G. Thomsen for den konstante gejst og gåpåmod.

Tak til fotograferne på dagen, Carsten Brink fra Finans Danmark og Nikoline Dammand Holscher fra CBS.

Til sidst skal der lyde en stor tak til teamet bag udarbejdelsen af rapporten. Fra sparring, korrektur og særskilte input til opsætning og grafik.

Tak til teamet bag rapportens virkeliggørelse:

Thomas Simsby
Cecilie Sonberg
Katrine Rask Andersen
Stine Skipper
Mike Leander Nielsen
Rasmus Tuffveson Jensen
Sara Høgh-Nielsen

Fotokreditering:
Frederik Öhlander
Marten Bjork
Tindra Ekholm
Rminedaisy
Ryoli Iwata

På vegne af Societal Compliance: TAK!!!

Kalle Johannes Rose, lektor
Institut for Regnskab
Copenhagen Business School